

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

ŠTÁTNY INŠTITÚT ODBORNÉHO VZDELÁVANIA

ŠTÁTNY VZDELÁVACÍ PROGRAM
pre skupiny
študijných odborov

42 POĽNOHOSPODÁRSTVO,
LESNÉ HOSPODÁRSTVO A ROZVOJ
VIDIEKA I

42 POĽNOHOSPODÁRSTVO,
LESNÉ HOSPODÁRSTVO A ROZVOJ
VIDIEKA II

Úplné stredné odborné vzdelanie

ISCED 4A

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

ŠTÁTNY INŠTITÚT ODBORNÉHO VZDELÁVANIA

**pre skupiny
študijných odborov**

**42 POĽNOHOSPODÁRSTVO,
LESNÉ HOSPODÁRSTVO A ROZVOJ
VIDIEKA I**

**42 POĽNOHOSPODÁRSTVO,
LESNÉ HOSPODÁRSTVO A ROZVOJ
VIDIEKA II**

Úplné stredné odborné vzdelanie

ISCED 4A

**Vydalo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa.....
pod číslom, s platnosťou od 1. ročníka školského
roka**

Na tvorbe štátneho vzdelávacieho programu spolupracovali:

Štátny inštitút odborného vzdelávania v Bratislave
Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie v Bratislave
Vybraní učitelia stredných odborných škôl v Slovenskej republike

Obsah	strana
1 Úvod do štátneho vzdelávacieho programu	7
1.1 Funkcia štátneho vzdelávacieho programu	7
1.2 Štruktúra štátneho vzdelávacieho programu	8
1.3 Vymedzenie pojmov	11
2 Ciele výchovy a vzdelávania	15
3 Všeobecné ciele odborného vzdelávania a prípravy na úrovni ISCED 4A	16
4 Charakteristika štátneho vzdelávacieho programu	18
4.1 Popis vzdelávacieho programu	18
4.2 Základné údaje	20
4.3 Zdravotné požiadavky na uchádzača	21
4.4 Požiadavky na bezpečnosť, ochranu zdravia a hygienu práce	22
4.5 Hodnotenie	22
5 Kompetencie (profil) absolventa štátneho vzdelávacieho programu	25
5.1 Celková charakteristika absolventa	25
5.2 Kľúčové kompetencie	26
5.3 Odborné kompetencie	32
6 Rámcový učebný plán	36
6.1 Rámcový učebný plán pre 2-ročné pomaturitného kvalifikačného štúdia s odbornou praxou	36
6.2 Rámcový učebný plán pre 2-ročné pomaturitného kvalifikačného štúdia s odborným výcvikom	38
7 Vzdelávacie oblasti	40
7.1 Odborné vzdelávanie	40
7.1.1 Teoretické vzdelávanie	41
7.1.2 Praktické vyučovanie	52
7.2 Účelové kurzy	55
7.2.1 Kurz zvarovania	55
7.2.2. Kurz práce s motorovou pílou	56
7.2.3 Kurz práce s krovinnorezom	57
7.2.4 Kurz práce s chemikáliami na ošetrovanie a ochranu rastlín	58
7.2.5 Kurz obsluhy elektrického agregátu pre lov rýb	59
7.2.6 Kurz vodcu malého plavidla	60
7.2.7 Kurz obsluhy mobilných kombajnov	61
7.2.8 Kurz obsluhy samohybných zberacích rezačiek	62
7.2.9 Kurz obsluhy univerzálnych traktorov (UKT) v sústredovaní dreva	62
7.2.10 Kurz obsluhy špeciálnych lesných kolesových ťahačov pri sústredovaní dreva	63
7.2.11 Kurz obsluhy lanových dopravných zariadení pre sústredovanie dreva (LDZ)	64
7.2.12 Kurz obsluhy hydraulických nakladacích zariadení, hydraulická ruka (HR)	65
7.2.14 Rybársky kurz	66
7.2.15 Poľovnícky kurz	67
8 Učebné zdroje	70
8.1 Odborná literatúra	70

8.2	Didaktická technika	73
8.3	Materiálne výučbové prostriedky	73
9	Vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami	75
9.1	Vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením	76
9.1.1	Žiaci s telesným postihnutím	77
9.1.2	Žiaci so sluchovým postihnutím	78
9.1.3	Žiaci so zrakovým postihnutím	78
9.1.4	Žiaci s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi a vývinovými poruchami	79
9.2	Vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia	80
9.3	Vzdelávanie žiakov s nadaním	81
10	Základné podmienky na realizáciu štátneho vzdelávacieho programu	83
10.1	Základné materiálne podmienky	83
10.2	Personálne podmienky	84
10.3	Organizačné podmienky	85
10.4	Podmienky bezpečnosti a hygieny práce	87
11	Využitie štátneho vzdelávacieho programu pre vzdelávanie dospelých	88
12	Maturitná skúška	90
12.1	Témy maturitnej skúšky	91
12.2	Hodnotenie vzdelávacích výstupov založené na výkonových kritériách	92
12.3	Cieľové požiadavky na maturitnú skúšku	95
12.4	Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov	96
13	Zásady pre tvorbu školského vzdelávacieho programu	98
13.1	Všeobecné zásady tvorby školského vzdelávacieho programu	98
13.2	Štruktúra školského vzdelávacieho programu	100
14	Záznamy o platnosti a revidovaní štátneho vzdelávacieho programu	101

1 ÚVOD DO ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Cieľom kurikulárnej reformy je umožniť flexibilnejšiu profiláciu absolventov študijných odborov podľa podmienok školy, vývoja študijných odborov v závislosti od potrieb regionálneho trhu práce, individuálnych schopností a záujmov žiakov. Odborné vzdelávanie a príprava nie je založené na osvojovaní čo najväčšieho objemu faktov, ale smeruje k získaniu kľúčových, všeobecných a odborných kompetencií, ku komplexnejším a prakticky zameraným vedomostiam a zručnostiam, ktoré umožnia rozvoj a celkový úspech jednotlivcov na základe vlastnej aktivity, sebauvedomenia a spolupráce nielen v známych situáciách, javoch a problémoch, ale aj v nových podmienkach ich riešenia a aplikácie.

Štátny vzdelávací program (ďalej len „ŠVP“) bol vytvorený v súlade s Medzinárodnou normou pre klasifikáciu vzdelávania (International Standard Classification of Education – ISCED 97) s cieľom sprehľadnenia a porovnania vzdelávacích programov na národnej úrovni vzhľadom k štandardným charakteristikám ako sú dĺžka vzdelávania, vstupný vek žiaka do programu, zameranie programu (výchovné, všeobecnovzdelávacie, odborné, praktické), podmienky programu, kvalifikácia, normy certifikácie, možnosti ďalšieho vzdelávania a pod. ISCED je meradlom hodnotenia a porovnávania kvality obsahu vzdelávania. Vzdelávací program je preto základnou jednotkou klasifikácie ISCED 97.

Obsahové zameranie vzdelávacieho programu orientované na odborné vzdelávanie a praktickú prípravu je porovnateľné so zameraním vzdelávacích programov na úrovni ISCED 4A.

1.1 Funkcia štátneho vzdelávacieho programu

Štátny vzdelávací program pre odborné vzdelávanie a prípravu (ďalej len „OVP“) vymedzuje predstavu štátu o zameraní, obsahu a výsledkoch OVP pre danú skupinu študijných odborov.

ŠVP je

- a) štátom vydaný kurikulárny pedagogický dokument, ktorý vymedzuje záväzné požiadavky na vzdelávanie na úrovni ISCED 4A pre dané skupiny študijných odborov – vzdelávacie výstupy, ktoré musí žiak po ukončení štúdia dosiahnuť a preukázať,
- b) záväzný dokument, ktorý sú školy povinné rešpektovať a rozpracovať do svojich školských vzdelávacích programov,
- c) otvorený kurikulárny dokument, ktorý sa bude podľa potrieb a požiadaviek inovovať.

ŠVP je postavený na týchto **princípoch**:

- a) znížený dôraz na obsah vzdelávania, zvýšenie dôrazu na požadované kompetencie a výsledky vzdelávania,
- b) podpora autonómie a zodpovednosti škôl a pluralitného vzdelávacieho prostredia,
- c) rozvoj individuality každého jednotlivca,
- d) dôraz na požadované kľúčové kompetencie pre výkon povolania,

- e) variabilita vzdelávacích programov na úrovni školy a vytvorenie konkurenčného prostredia medzi školami,
- f) akcent na cieľovú kvalitu osobnosti žiaka ako potenciálneho zamestnanca,
- g) podpora zvýšenia kvality a efektivity vzdelávania vo vzťahu k rešpektovaniu vzdelávacích potrieb, študijných predpokladov, reálnych vzdelávacích podmienok, špecifických potrieb trhu práce v regiónoch škôl, dosiahnutých výsledkov práce školy, umožnenie rýchlych a potrebných inovácií, zlepšenie pedagogického a sociálneho prostredia,
- h) posilnenie odbornej a pedagogickej zodpovednosti a autonómie učiteľov,
- i) záväzný podklad pre tvorbu školských vzdelávacích programov.

Cieľom ŠVP je:

- a) príprava žiakov na úspešný a zmysluplný osobný, občiansky a pracovný život,
- b) lepšie uplatnenie absolventov škôl na trhu práce,
- c) schopnosť prispôbovať sa zmenám na trhu práce v rámci celoživotného vzdelávania,
- d) poskytovať možnosti ďalšieho vzdelávania.

ŠVP vymedzuje:

- a) všeobecne záväzný cieľ, obsah, rozsah a podmienky vzdelávania na ISCED 4A pre danú skupinu študijných odborov,
- b) cieľovú kvalitu osobnosti žiaka, ktorú má žiak po ukončení vzdelávania a prípravy dosiahnuť,
- c) pravidiel pre tvorbu školských vzdelávacích programov, hodnotenie výsledkov vzdelávania,
- d) záväzný základ pre stanovenie finančných prostriedkov.

ŠVP **vydalo a zverejnilo** Ministerstvo školstva Slovenskej republiky po prerokovaní s príslušnými ministerstvami podľa ich vymedzenej pôsobnosti. Bol prerokovaný s príslušnými organizáciami zamestnávateľov, zriaďovateľmi škôl a ich profesijnými a záujmovými združeniami s celoštátnou pôsobnosťou.

1.2 Štruktúra štátneho vzdelávacieho programu

ŠVP stanovuje:

- a) ciele, formu, dĺžku a povinný obsah OVP podľa zamerania danej skupiny študijných odborov,
- b) základný obsah OVP,
- c) pedagogicko-organizačné usporiadanie vzdelávania,
- d) profil absolventa vo vzťahu k požiadavkám zamestnávateľov – kvalifikačné požiadavky, t. j. vzdelávacie výstupy,
- e) podmienky priebehu a ukončovania vzdelávania a prípravy,
- f) materiálne, personálne a organizačné podmienky,
- g) podmienky bezpečnosti a ochrany zdravia,
- h) podmienky vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

ŠVP je rozpracovaný do nasledovných častí:

- 1) **Charakteristika ŠVP** je úvodom do vzdelávacieho programu a konkretizuje ho. Vysvetľuje jeho funkciu, vzťah ku školskému vzdelávaciemu programu (ďalej len „ŠkVP“), objasňuje pojmy akými sú ciele vzdelávania, požiadavky na vzdelávanie, spôsoby a formy získavania vedomostí, zručností a kompetencií, ich vzťah k povolaniu a kvalifikácii, ktorú získavajú absolventi po ukončení programu. Sú záväznými charakteristikami pre ŠkVP. V tejto časti sa uvádza dĺžka štúdia, nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium, spôsob ukončenia štúdia, poskytnutý stupeň vzdelania, doklad o dosiahnutom vzdelaní, možnosti pracovného uplatnenia, možnosti ďalšieho vzdelávania ako záväzné kritériá pre danú skupinu študijných odborov. Súčasťou charakteristiky je určenie požiadaviek a obmedzení vo vzťahu k prístupnosti povolania z hľadiska veku absolventov, zdravotného a telesného obmedzenia pri výkone povolania, k vhodnosti povolania pre osoby so zníženou pracovnou schopnosťou, k najčastejším chorobám a ohrozenia zdravia v dôsledku výkonu povolania, atď. Požiadavky na bezpečnosť, ochranu zdravia a hygienu práce vychádzajú zo všeobecne platných predpisov, nariadení a vyhlášok uplatňovaných v danej skupine študijných odborov. V ŠkVP sú tieto oblasti podrobnejšie špecifikované a rozpracované vzhľadom na konkrétny odbor prípravy.
- 2) **Kompetencie (profil) absolventa ŠVP** sú kľúčovým východiskom pre školy, ktoré ich rozpracujú vo vlastných ŠkVP. Kompetencie musia spĺňať a pokrývať všetky požiadavky a potreby trhu práce a vzdelávania tak, aby absolvent po ukončení ŠkVP dosiahol konkrétnu kvalifikačnú spôsobilosť – všeobecnú a odbornú. Táto časť programu je zásadným reformným obratom pri štruktúrovaní vzdelávania, ktorá si vyžaduje zmenu celkového prístupu ku vzdelávaniu a učeniu sa tak zo strany učiteľa, ako aj žiaka. Ide o proces určenia požiadaviek v podobe výkonových štandardov. V OVP je stanovenie výkonových štandardov výsledkom aktívnej a úzkej spolupráce so zamestnávateľmi v danom odbore štúdia a prípravy. Vytvorením kompetenčného profilu sa v ŠVP sa definujú konkrétne požiadavky na kvalifikovaný výkon (kvalifikačný štandard) pracovných činností v skupine príbuzných povolaní (skupina študijných odborov), v ŠkVP sa určujú špecifické požiadavky výkonu absolventa ako potenciálnej pracovnej sily pre danú pracovnú pozíciu vo zvolenom povolaní (študijný odbor). Výkonové štandardy sa v sumatívnom hodnotení na maturitných skúškach podieľajú na definovaní vzdelávacích výstupov. Najvýznamnejšou kategóriou profilu absolventa sú kľúčové kompetencie, ktoré v súlade s cieľmi OVP smerujú k tomu, aby si žiaci na tomto stupni vzdelania, v nadväznosti na predchádzajúce vzdelanie, vytvorili a rozvíjali predpoklady a schopnosti lepšie sa uplatniť v spoločenskom, pracovnom a osobnom živote.
- 3) **Rámcový učebný plán** je základom pre tvorbu školských učebných plánov. Stanovuje základné proporcie medzi cieľovými zložkami vzdelávania formou minimálnych týždenných vyučovacích hodín a celkového počtu hodín za celé štúdium. ŠVP stanovuje záväzný minimálny počet hodín na odborné vzdelávanie, vrátane praxe. Disponibilné hodiny slúžia k rozšíreniu časových dotácií a sú podporným stimulom pre školy pri rozpracovaní konkrétneho študijného odboru alebo odborného zamerania pri zohľadnení potrieb školy, rozvojových programov regiónu, zamestnávateľov alebo žiakov. Môžu sa využiť

aj na podporu rozvoja osobnosti žiaka, jeho záujmovej orientácie zavedením pestrej škály voliteľných predmetov, prípadne účelovo zameraných kurzov.

- 4) **Vzdelávacie oblasti** sú okruhy, do ktorých patrí problematika príbuzných školských predmetov rámcového učebného plánu. Sú stanovením obsahu vzdelávania. Vychádzajú z výkonových štandardov uvedených v kompetenčnom profile absolventa. Výkonové štandardy sa pretransformujú do obsahových štandardov. Obsahové štandardy sú záväznou normou pre školy, ktoré si podľa obsahových výkonových štandardov vytvoria predmety v každej vzdelávacej oblasti. Vzdelávacie oblasti v ŠVP sú orientované na základné učivo, ktoré musia školy povinne rešpektovať. Majú nadpredmetový charakter, čo umožňuje školám rôzne štruktúrovať vlastné ŠKVP, využívať medzipredmetové vzťahy, rozvíjať aplikačné súvislosti s ohľadom na daný študijný odbor, rozvoj nových technológií, zmeny vo výrobných programoch podnikov, zahraničné poznatky a skúsenosti, individuálne potreby a špecifiká žiakov, rodičov a spoločnosti. Štruktúrovaniu obsahu sa musí venovať dostatočne veľa času na jeho zoradenie a usporiadanie, aby sa žiakovi vytvorili tie najoptimálnejšie podmienky na štúdium a zvládnutie obsahu vzdelávania. Neoddeliteľnou súčasťou každej vzdelávacej oblasti sú aj výchovné a motivačné aspekty, ktoré sa musia začleniť do obsahu vzdelávania. Preto okrem základného učiva sa štruktúruje aj rozširujúce učivo, ktoré slúži na prehĺbenie základného učiva s ohľadom na záujmy žiaka, rozvoj jeho nadania, rozľahu, a pod. Toto učivo má predovšetkým výchovný charakter a má prispieť k tomu, aby si žiaci osvojili určité postoje, hodnoty, rozhodovanie, atď. Môže sa vyučovať buď osobitne alebo ako integratívny vyučovací mostík aj formou rôznych projektov, písomných prác, a pod. Sú to rôzne témy ako napr. človek a sociálne prostredie, informačné a komunikačné technológie, človek a životné prostredie, multikulturálna výchova a pod. Do tejto kategórie patria aj voliteľné a nepovinné predmety, účelové kurzy v oblasti odborného vzdelávania. V odbornom vzdelávaní je diferencovane začleňované do rôznych vzdelávacích oblastí podľa charakteristiky daného odboru. Malo by sa predovšetkým zameriavať na materiálne a energetické zdroje, kvalitu pracovného prostredia, vplyvy pracovných činností na prostredie a zdravie, na technické a technologické procesy a riadiacu činnosť. Rozširujúce učivo sa môže realizovať rôznymi metódami a formami v rámci teoretického a praktického vyučovania, ale aj mimoškolskými aktivitami. V praktickom vyučovaní je vhodné viesť žiakov napr. k správne upotrebeniu, separovaniu a odvozu odpadov, využívaniu úsporných spotrebičov a postupov, dodržiavaniu požiadaviek na bezpečnosť a hygienu práce.
- 5) **Učebné zdroje** chápeme ako učebné pomôcky, prostriedky a didaktickú techniku odporúčané vo vyučovacom procese. Sú nositeľom učiva a používajú sa v rôznych priestoroch (interiéry a exteriéry). Ich súčasťou sú aj moderné technológie vo vzdelávaní. ŠVP odporúča základné učebné zdroje pre danú skupinu študijných odborov. ŠKVP budú špecifikovať tie učebné zdroje, ktoré sú dôležité pre daný odbor štúdia. Učebné zdroje predstavujú zdroj významných informácií a prostriedkov na vytváranie zručností a návykov žiakov, cestu ich motivácie, upevňovania a kontroly nadobudnutých vedomostí, zručností a postojov, orientácie na ich individuálne záujmy.
- 6) **Vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami** je integrálnou súčasťou vzdelávacieho systému. ŠVP predkladá možnosti

sprístupniť vzdelávací program čo najširšiemu spektru žiakov. Škola musí zvážiť tieto možnosti a rozhodnúť, či vzdelávací program je vhodný aj pre konkrétnu skupinu žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, či je spôsobilá ho upraviť podľa podmienok, potrieb a druhu znevýhodnenia a prispôbiť podmienky na ich výučbu. Každá škola je však povinná sledovať individuálne potreby a záujmy žiakov a riešiť ich formou individuálnych učebných plánov a špecifických organizačných opatrení.

- 7) **Základné podmienky na realizáciu ŠVP** vychádzajú zo všeobecných platných noriem a určujú základné (minimálne) požiadavky na zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu. Je úlohou školy, aby tieto požiadavky sformulované v ŠVP konkretizovala vo svojom ŠKVP podľa reálnych potrieb a požiadaviek, aktuálnych cieľov a možností. ŠVP determinuje základné materiálne, personálne a organizačné podmienky, ako aj nevyhnutné podmienky bezpečnosti a hygieny práce.
- 8) **Maturitná skúška** stanovuje všeobecne platné odporúčania o postupe tvorby tém na teoretickú a praktickú časť odbornej zložky maturitnej skúšky ako aj o kritériách celkového hodnotenia maturitnej skúšky – hodnotiace štandardy.
- 9) **Zásady pre tvorbu školských vzdelávacích programov** určujú všetky pravidlá, postupy, cesty a prostriedky tvorby ŠKVP na základe ŠVP pre danú skupinu študijných odborov. Významnou podpornou zložkou je Metodika tvorby školských vzdelávacích programov.

1.3 Vymedzenie pojmov

- a) **Cieľ vzdelávania** v ŠVP vyjadruje požiadavky na celkový vzdelanostný a osobnostný rozvoj žiaka, vymedzuje zámery výchovno-vzdelávacieho procesu a jeho vzdelávacie výstupy. V súlade s cieľmi stredného OVP sú v ŠVP formulované: všeobecné ciele založené na koncepte štyroch cieľov celoživotného vzdelávania pre 21. storočie formulované Medzinárodnou komisiou UNESCO¹. Z hľadiska prípravy na povolanie, uznávania a potvrdzovania získanej kvalifikácie – vzdelávacích výstupov v danom študijnom odbore sú v ŠVP špecifické ciele vyjadrené ako kompetencie

- kognitívne, ktoré zahŕňajú oblasť vedomostí, intelektuálnych zručností, poznávacích schopností (pamäť, myslenie, tvorivosť) a
- afektívne vymedzujúce oblasť postojov, hodnotovej orientácie a sociálno-komunikatívnych zručností.

Cieľ vzdelávania je východiskom a podmienkou pre formulovanie obsahu, zabezpečenie procesu vzdelávania a hodnotenia výsledkov vzdelávacieho procesu. Je popísaný v charakteristike vzdelávacieho programu.

- b) **Kurikulum** (angl. curriculum) – **vzdelávací program** znamená komplexný program riešenia všeobecných a špecifických cieľov, obsahu, metód a foriem vzdelávacieho procesu, stratégií a metód hodnotenia, organizácie a riadenia vzdelávania. Vývoj vzdelávacích programov je otvoreným procesom plánovania,

¹ Delors, J.: Učenie je skryté bohatstvo. Formulované Medzinárodnou komisiou UNESCO pre vzdelávanie 21. storočia ako Delorsov koncept štyroch pilierov.

realizácie a hodnotenia inštitucionálneho vzdelávania a vyžaduje si rozhodovanie a praktické riešenie na úrovni štátu, školy a triedy.

- c) **Kurikulárny dokument** vymedzuje vzdelávací program. ŠVP (v krajinách Európskej únie „National Curriculum“ – Národné kurikulum) je štátom garantovaný rámec, ktorý určuje ciele, obsah vzdelávania, vzdelávacie výstupy a smernice na realizáciu školských kurikúl v oblasti formálneho (počiatočného) vzdelávania².
- d) **Kompetencia** je preukázaná schopnosť využívať vedomosti, zručnosti, postoje, hodnotovú orientáciu a iné spôsobilosti na predvedenie a vykonávanie funkcií podľa daných štandardov v práci, pri štúdiu v osobnom a odbornom rozvoji jedinca a pri jeho aktívnom zapojení sa do spoločnosti, v budúcom uplatnení sa v pracovnom a mimopracovnom živote a pre jeho ďalšie vzdelávanie. Poznáme tieto kategórie kompetencií:
- Kľúčové kompetencie chápeme ako významnú a dôležitú kategóriu všeobecne integrujúcich, použiteľných a prenosných súborov vedomostí, zručností, postojov, hodnotovej orientácie a ďalších charakteristík osobnosti, ktoré každý človek potrebuje k svojmu osobnému naplneniu a rozvoju, aktívnemu občianstvu, sociálnemu začleneniu, k tomu, aby mohol primerane konať v rôznych pracovných a životných situáciách na takej úrovni, aby si ich mohol ďalej rozvíjať, zachovávať a aktualizovať v rámci celoživotného vzdelávania. Vychádzajú zo Spoločného Európskeho referenčného rámca kľúčových kompetencií pre celoživotné vzdelávanie³.
 - Všeobecné kompetencie sú základné kognitívne (poznávacie) kompetencie, ktoré sa vyžadujú pre príbuzné skupiny povolání (napr. matematika, čítanie, písanie, riešenie problémov, sociálne, komunikatívne a interpersonálne kompetencie). Vymedzujú široký poznávací základ potrebný pre uplatnenie človeka v spoločnosti a v mimopracovnom živote. Vytvárajú predpoklad celoživotného vzdelávania a prispievajú k profesionalizácii a adaptabilite každého jedinca.
 - Odborné kompetencie sú kompetencie vyšpecifikované z profilov (štandardov) práce, tradičných a nových povolání. Sú to sociálne a komunikatívne kompetencie, strategické schopnosti pri kompetenciách založených na riešení problému pri zabezpečovaní úloh, organizačné kompetencie, iniciatívnosť a aktívnosť. Strategicky ovplyvňujú schopnosti absolventa uplatniť sa na trhu práce, prispôbovať sa jeho zmenám, samostatne rozhodovať o svojej profesijnej kariére a angažovať sa vo svojej vlastnej práci a v spolupráci s inými ľuďmi.
- e) **Učenie** je proces, v ktorom žiak získava, využíva a prispôsobuje si informácie, myšlienky a hodnoty, praktické a kognitívne kompetencie. Prebieha prostredníctvom premýšľania, osobných úvah, obnovy informácií a sociálnych interakcií.

² Formálne vzdelávanie poskytujú školy s školskom systéme – materské, základné, stredné a vysoké školy. Je to počiatočné vzdelávanie, po ukončení ktorého sa získava prvá formálna úplná kvalifikácia.

³ Návrh odporúčania Európskeho parlamentu a Rady o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie. 2006.

- f) **Vedomosti** sú výsledkom zhromažďovania a prispôsobovania informácií v priebehu vzdelávania alebo učenia sa. V kontexte kvalifikácií poznáme teoretické alebo faktické vedomosti.
- g) **Zručnosti** sú schopnosti aplikovať vedomosti a využívať know-how na zvládnutie rôznych úloh a riešenie problémov. V kontexte kvalifikácií sú kognitívne (napr. uplatnenie logického, kreatívneho alebo intuitívneho myslenia) a praktické (manuálna zručnosť, šikovnosť, pohotovosť a používanie metód, materiálov, prostriedkov, nástrojov a prístrojov).
- h) **Výkonový štandard** je základné kritérium úrovne zvládnutia vedomostí, zručností a schopností. Vymedzuje úroveň významných vedomostí, zručností a kompetencií, ktoré má žiak podľa očakávania preukázať po ukončení vzdelávania. Musí odpovedať na otázku „Čo potrebuje žiak vedieť (kognitívna oblasť), čomu musí porozumieť (kognitívna a afektívna oblasť), čo má urobiť (afektívna a psychomotorická oblasť)“, aby splnil úlohu a preukázal svoj výkon. Je zároveň vstupným (cieľová požiadavka) a výstupným (vzdelávací výstup) štandardom. Výkonový štandard identifikuje merateľnosť vyučovacieho procesu. Popisuje produkt výučby, nie jej proces. Dôkazom dosiahnutia výkonového štandardu – vzdelávacieho výstupu je objektívne, validné a reliabilné sumatívne hodnotenie (maturitná skúška) na základe spoľahlivých kritérií, prostriedkov a postupov sumatívneho hodnotenia, ktorým sa overí dosiahnutie všeobecného a špecifického cieľa – hodnotiaci štandard. Z toho dôvodu je kompetenčný profil absolventa zásadným prvkom ŠVP a ŠKVP.
- i) **Obsahový štandard** určuje rozsah požadovaných vedomostí a zručností. Vymedzuje požiadavky a podmienky, ktoré určujú obsah vzdelávania (čo sa majú a ako sa majú žiaci naučiť a učiť) a zručnosti (čo majú žiaci urobiť a ako to majú urobiť), aby úspešne zvládli vzdelávací výstup (preukázali výkon) a vzdelávací program. Obsahový štandard sa formuluje na základe výkonového štandardu. V ŠVP sú popísané vo vzdelávacích oblastiach.
- j) **Vzdelávací štandard** obsahuje súbor požiadaviek na osvojenie si vedomostí, zručností a schopností, ktoré majú žiaci získať, aby mohli pokračovať vo vzdelávaní v nadväzujúcej časti vzdelávacieho programu alebo aby im mohol byť priznaný stupeň vzdelania. Je súborom výkonových a obsahových štandardov.
- k) **Vzdelávacie výstupy** sú stanovenia o tom, čo žiak vie, chápe a je schopný urobiť, aby ukončil proces učenia/vzdelávania. Ide o štruktúrovaný popis spôsobilosti (odborné, všeobecné) nevyhnutných pre výkon určitej pracovnej úlohy, činnosti alebo súboru činností v danom povolaní alebo skupine príbuzných povolaní. Vzdelávacie výstupy v oblasti OVP týkajúce sa získania, potvrdenia a uznania konkrétnej kvalifikácie (úplnej, čiastočnej) voláme kvalifikačný štandard. Každý vzdelávací výstup je vo svojej podstate výkonový štandard.
- l) **Hodnotiaci štandard** definuje súbor kritérií, organizačných a metodických postupov na overenie dosiahnutých vzdelávacích výstupov. Vychádza z výkonového štandardu. Proces hodnotenia vytvára evidenciu o výkone žiaka. Hodnotiaci štandard zahŕňa:
- kritériá hodnotenia pre každú všeobecnú a odbornú spôsobilosť. Určujú, ako stanoviť dôkaz o tom, že výkon žiaka bol preukázaný. Pokiaľ kompetencie

stanovujú, čo má žiak vedieť a urobiť v rámci danej pracovnej činnosti, kritériá určujú, podľa čoho to poznáme a či sú tieto kompetencie osvojené. Kritériá musia byť konkrétne, jasné a zodpovedajúce danej kompetencii,

- prostriedky a postupy hodnotenia vymedzujú cesty a spôsoby overovania kompetencií,
- organizačné a metodické pokyny pre maturitné skúšky predstavujú súbor pravidiel a predpisov v rámci všeobecne záväzných právnych predpisov.

- m) **Hodnotenie** je najvýznamnejšou časťou ŠkVP. Je to proces skompletizovania a interpretovania údajov a dôkazov o výkone žiaka. Skúšajúci overujú výkony žiakov vo vzťahu ku kritériám. V OVP sa sumatívnym hodnotením (maturitnú skúšku) overuje, potvrdzuje a uznáva získaná kvalifikácia v danom študijnom odbore.
- n) **Kvalifikácia** je formálny výsledok procesu hodnotenia a validácie, ktorý sa získa, keď kompetentný orgán určí, že absolvent dosiahol vzdelávacie výstupy zodpovedajúce daným štandardom (výkonový – kvalifikačný štandard, obsahový štandard, hodnotiaci štandard).

2 CIELE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Cieľom výchovy a vzdelávania je umožniť žiakovi:

- a) získať kompetencie, a to najmä v oblasti komunikačných schopností, ústnych spôsobilostí a písomných spôsobilostí, využívania informačno-komunikačných technológií, komunikácie v štátnom jazyku, materinskom jazyku a cudzom jazyku, matematickej gramotnosti a kompetencie v oblasti prírodných vied a technológií, k celoživotnému učeniu, sociálne kompetencie a občianske kompetencie, podnikateľské schopnosti a kultúrne kompetencie,
- b) ovládať aspoň dva cudzie jazyky a vedieť ich používať,
- c) naučiť sa správne identifikovať a analyzovať problémy a navrhovať ich riešenia a vedieť ich riešiť,
- d) rozvíjať manuálne zručnosti, tvorivé, umelecké psychomotorické schopnosti, aktuálne poznatky a pracovať s nimi v oblastiach súvisiacich s nadväzujúcim vzdelávaním alebo na trhu práce,
- e) posilňovať úctu k rodičom a ostatným osobám, ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu, ktorého je občanom, k štátnemu jazyku, k materinskému jazyku a k svojej vlastnej kultúre,
- f) získať a posilňovať úctu k ľudským právam a základným slobodám a zásadám ustanoveným v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd,
- g) pripraviť sa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti, v duchu porozumenia a znášanlivosti, rovnosti muža a ženy, priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami náboženskej tolerancie,
- h) naučiť sa rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť a celoživotne sa vzdelávať, pracovať v skupine a preberať na seba zodpovednosť,
- i) naučiť sa kontrolovať a regulovať svoje správanie, starať sa a chrániť svoje zdravie vrátane zdravej výživy a životné prostredie a rešpektovať všeludské etické hodnoty,
- j) získať všetky informácie o právach dieťaťa a spôsobilosť na ich uplatňovanie.

3 VŠEOBECNÉ CIELE ODBORNÉHO VZDELÁVANIA A PRÍPRAVY NA ÚROVNI ISCED 4A

OVP je súčasťou celoživotného vzdelávania a musí byť súčasťou spoločnosti založenej na vedomostiach, v ktorej je vzdelávanie cestou rozvoja ľudskej osobnosti. Zámerom OVP je pripraviť žiaka na úspešný, zmysluplný a zodpovedný osobný, občiansky a pracovný život. Všeobecné ciele⁴ OVP na úrovni ISCED 4A sú:

1. **Cieľ – učiť sa poznávať** znamená naučiť sa osvojiť si nástroje pochopenia sveta a rozvíjať schopnosti nevyhnutné k učeniu sa.

OVP má:

- rozvíjať základné myšlienkové postupy žiakov, ich pamäť a schopnosť sústredenia,
- podporovať osvojovanie všeobecných princípov a algoritmov riešenia problémov, javov a situácií, ako aj bežných zručností pre prácu s informáciami,
- podporovať poznanie žiakov lepšieho chápania sveta, v ktorom žijú a nevyhnutnosť udržateľného rozvoja,
- viesť k porozumeniu základných vedeckých, technologických a technických metód, postupov a nástrojov a rozvíjať zručnosti pri ich aplikácii,
- rozvíjať osvojenie si základných poznatkov, pracovných postupov a nástrojov potrebných pre kvalifikovaný výkon povolania na trhu práce,
- pripravovať žiakov pre celoživotné vzdelávanie.

2. **Cieľ – učiť sa rozhodovať** znamená naučiť sa tvorivo zasahovať do svojho životného, pracovného a spoločenského prostredia.

OVP má:

- rozvíjať aktívny a tvorivý prístup žiakov k riešeniu problémov a hľadaniu progresívnych riešení,
- podporovať flexibilitu, adaptabilitu a kreativitu žiakov,
- viesť žiakov k aktívnemu prístupu k práci, profesijnej kariére a prispôbovaniu sa zmenám na trhu práce,
- rozvíjať cieľavedomý prístup žiakov k tímovej a samostatnej práci,
- vytvárať zodpovedný prístup žiakov k plneniu svojich povinností a rešpektovaniu stanovených pravidiel,
- viesť žiakov k hodnoteniu svojich schopností a rešpektovaniu schopností druhých,
- rozvíjať zručnosti potrebných k rokovaniu, diskusii, kompromisu, obhajobe svojho stanoviska a k akceptovaniu stanovísk druhých,
- viesť žiakov k chápaniu práce ako príležitosti pre sebarealizáciu.

3. **Cieľ – učiť sa existovať** znamená porozumieť vlastnej osobnosti a jej vytváraniu v súlade s všeobecne akceptovanými morálnymi hodnotami.

OVP má:

- rozvíjať telesné a duševné schopnosti a zručnosti žiakov,

⁴ Delors, J.: Učenie je skryté bohatstvo. Formulované Medzinárodnou komisiou UNESCO pre vzdelávanie 21. storočia ako Delorsov koncept štyroch pilierov.

- prehlbovať zručnosti potrebné k sebareflexii, sebapoznaniu a sebahodnoteniu,
- vytvárať primerané sebavedomie a inšpiráciu žiakov,
- rozvíjať slobodné, kritické a nezávislé myslenie žiakov, ich úsudok a rozhodovanie,
- viesť k prijímaniu zodpovednosti žiakov za svoje myslenie, rozhodovanie, správanie a cítenie,
- viesť žiakov k emocionálnemu a estetickému vnímaniu,
- rozvíjať kreativitu, nadanie, špecifické schopnosti a predstavivosti.

4. **Cieľ – učiť sa žiť v spoločnosti a žiť s ostatnými** znamená vedieť spolupracovať s ostatnými a podieľať sa na živote spoločnosti a nájsť si v nej svoje miesto.

OVP má:

- rozvíjať úctu k ľudskému životu a jeho hodnote,
- vytvárať úctu a rešpekt k živej a neživej prírode, k ochrane životného prostredia a k chápaniu globálnych problémov ľudstva,
- prehlbovať osobnostnú, národnostnú a občiansku identitu žiakov, ich pripravenosť chrániť vlastnú identitu a rešpektovať identitu druhých,
- viesť žiakov k tomu, aby sa vo vzťahu k iným ľuďom oslobodili od predsudkov, xenofóbie, intolerancie, rasizmu, agresívneho nacionalizmu, etnickej, náboženskej a inej neznášanlivosti,
- vytvárať zodpovedné a slušné správanie žiakov v súlade s morálnymi zásadami a zásadami spoločenského správania sa,
- viesť žiakov k aktívnej účasti v občianskom živote a spolupráci na rozvoji demokracie,
- rozvíjať komunikačné zručnosti žiakov a zručnosti pre hodnotný pracovný, rodinný a partnerský život.

4 CHARAKTERISTIKA ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Skupina študijných odborov: 42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I
45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II

4.1 Popis vzdelávacieho programu

Štátny vzdelávací program pre skupiny odborov 42, 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka má poskytnúť základný rámec, pravidlá a požiadavky pre tvorbu školských vzdelávacích programov pre jednotlivé študijné odbory danej skupiny. ŠVP neslúži na priame vyučovanie, ale je iba podkladom, spolu s legislatívou, pre tvorbu školských vzdelávacích programov. Cieľom študijných odborov v skupinách študijných odborov 42, 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka je vzdelávanie a výchova kvalifikovaných odborníkov pre odvetvie pôdohospodárstva v oblasti výrobnnej, ako aj nevýrobnej činnosti v jeho nosných súčiastiach, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva.

Vzdelávací program a príprava žiakov má široký záber. Široké profilovanie absolventov cez kľúčové, všeobecné a odborné kompetencie umožňuje pripraviť žiakov na komplexné riešenie odborných problémov, ale aj na ich pohotovú adaptabilitu a prispôsobenie sa pre prácu v nových podmienkach (v závislosti od trhu práce), pre uplatňovanie nových koncepcií, metód, foriem, postupov, činností.

Cieľom poľnohospodárskych, lesníckych študijných odborov je vzdelávanie a výchova kvalifikovaných odborníkov pre oblasť poľnohospodárstva a lesníctva, ekonomiky, služieb vo vidieckom prostredí a v oblasti agroturistiky. Nezastupiteľná je aj funkcia poľnohospodárstva a lesníctva v tvorbe a obnove krajiny a ochrane životného prostredia.

Štátny vzdelávací program zahŕňa všeobecné ako aj špecifické odborné poznatky a ich aplikáciu v praktických činnostiach poľnohospodárskej a lesnej výroby. Sú to technicky a technologicky zamerané odborné činnosti v prevádzkovaní mechanizácie poľnohospodárskej a lesnej výroby a v službách na vidieku a to oprava, údržba nastavovanie a riadenie strojov a zariadení. Činnosti súvisiace s technológiou pestovania rastlín, lesov a chovu zvierat, zveriny, ako aj ekonomickým využívaním poľnohospodárskej techniky v procese výroby. Súčasťou odborných činností v poľnohospodárstve a v lesníctve je aj riadenie traktora, alebo malotraktora a práce s prívesným, neseným a návesným náradím a riadenie motorového vozidla skupiny C podľa požiadaviek profilu absolventa konkrétnych odborov. Vzdelávací program ďalej obsahuje širokú škálu pestovateľských činností od všeobecných a základných technologických postupov pestovania hospodársky významných rastlín až po špecifické, ako sú činnosti pri pestovaní vinohradu a výrobe vína, v šľachtení a semenárstve, v záhradníckej výrobe, pri produkcii obnoviteľných zdrojov energie a pod. Z lesníckych činností sú to pestovateľské činnosti, komplexné práce v lesnom hospodárstve, starostlivosť o zeleň, krajinu a poľovníctvo. V chove hospodárskych zvierat sú to odborné činnosti v technológiách chovu hovädzieho dobytku, ošípaných, oviec, kôz, hydiny a výrobe ich produktov pre výživu ľudí. Zo špecifických chovateľských činností sú to technicko-hospodárske činnosti pracovného a športového využívania koní, chov psov, kožušinových zvierat, ďalších

malých hospodárskych zvierat a pod. Významnými činnosťami sú aj práce pri technológiách chovu, ošetrovania a výlovu rýb.

Štátny vzdelávací program zároveň umožňuje žiakom získať vyššiu odbornú kvalifikáciu, ktorej cieľom je pripraviť špecializovaných odborníkov, manažérov pre sféru výroby, podnikania a služieb. Absolvent má zvládnuť náročné úlohy, ktoré vedú k zvyšovaniu úrovne kvality výroby a konkurencieschopnosti produktov, výrobkov a služieb. Vzdelávacia ponuka zastrešená študijnými odbormi programu zabezpečuje prípravu vysoko-kvalifikovaných špecializovaných odborníkov v oblasti agropodnikania na úseku hygieny potravín živočíšneho pôvodu, v chovateľstve koní a športovom jazdectve, v podnikaní službách, aranžérstve a viazačstve záhradníckej výroby, v oblasti krajinárskej úpravy a tvorby krajiny.

Vyššie uvedené činnosti programu, ktoré sú náplňou práce absolventov podľa konkrétnych odborov si žiaci osvojujú v rámci odbornej prípravy. V teoretickej príprave v triedach a odborných učebniach. Vedomosti žiakov získané v teoretickom vyučovaní slúžia predovšetkým na zdôvodnenie praktických činností, technologických postupov pri výrobe produktov a zabezpečovaní služieb.

V rámci odbornej praxe sa utvárajú na pracoviskách základné, nosné a špecializované odborné zručnosti pod priamym vedením učiteľov odbornej praxe, odborníkov z praxe ako aj v samostatnej tvorivej práci žiakov pod odborným a pedagogickým dozorom. Odbornú prípravu umocňuje absolvovanie odborných exkurzií a realizácia praxe na špecializovaných pracoviskách.

Prehĺbenie odbornej prípravy umožňujú špeciálne účelové kurzy organizované počas tohto vzdelávacieho programu. Po skončení programu sú to odborné kurzy prevažne pri zaškolení na pracoviskách, ktoré absolventom pomôžu zapracovať sa na konkrétne činnosti.

Odborná príprava žiakov v skupinách odborov 42, 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka a uplatnenie absolventov uvedených odborov sú spojené s fyzicky náročnou prácou, často aj v sťažených podmienkach. Preto prevažná väčšina odborov v skupinách 42, 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka je vhodná len pre zdravú, fyzicky a duševne zdatnú mladú populáciu. Pri ľahších fyzických postihnutiach je potrebný súhlas lekára.

Pre žiakov so zdravotným znevýhodnením platia všetky ustanovenia uvedené v tomto štátnom vzdelávacom programe. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.

Zabezpečenie podmienok vyučovacieho procesu

Poľnohospodárska a lesná výroba sú determinované mnohými činiteľmi. Je to predovšetkým závislosť od prírodných podmienok, ekonomického stavu spoločnosti a možnostiach technickej a technologickej vybavenosti. Od pôsobenia týchto činiteľov sa odvíja aj oblasť odborného vzdelávania a prípravy pre toto odvetvie. Vyžaduje so vysoké nároky na kvalitu materiálno technického vybavenia a personálneho zabezpečenia stredných odborných škôl, ktoré túto výučbu poskytujú. Kvalifikovaný a moderný vyučovací proces si vyžaduje vybavenie najnovšími pomôckami, didaktickou technikou, technickými a dopravnými

prostriedkami, strojmi, zariadeniami, technológiami. Nevyhnutnou výbavou týchto škôl musí byť pôdny fond, biologický materiál a zvieratá vo výbave stredísk praktického vyučovania a školských zariadení. Požiadavky na prípravu budúceho absolventa v skupinách študijných odborov 42, 45 poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka, uvádzané v organizačných podmienkach tohto ŠVP si preto vyžadujú aj adekvátne krytie finančného normatívu zo strany štátu.

4.2 Základné údaje

42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I (s odbornou praxou)

Dĺžka štúdia:	2 roky
Forma štúdia:	Denné pomaturitné kvalifikačné štúdium
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium¹⁾:	Úplné stredné všeobecné vzdelanie alebo úplné stredné odborné vzdelanie a splnenie podmienok prijímacieho konania
Spôsob ukončenia štúdia:	Maturitná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania a o získanej kvalifikácii³⁾	Vysvedčenie o maturitnej skúške
Poskytnutý stupeň vzdelania	Úplné stredné odborné vzdelanie ISCED 4A ²
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	Ako odborne kvalifikovaní technicko-hospodárski pracovníci v štátnych, družstevných a súkromných podnikoch, samostatní podnikatelia v poľnohospodárskej a lesnej výrobe, v rôznych službách súvisiacich so životným prostredím, ochranou a tvorbou krajiny, s výrobou a rozvojom vidieka.
Možnosti ďalšieho štúdia:	Vzdelávacie programy vysokoškolského vzdelávania na úrovni 5B alebo ďalšie vzdelávacie programy zamerané na rozšírenie kvalifikácie, jej zvýšenie alebo zmenu kvalifikácie.

45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II (s odborným výcvikom)

Dĺžka štúdia:	2 roky
Forma štúdia:	Denné pomaturitné kvalifikačné štúdium
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium¹⁾:	Úplné stredné všeobecné vzdelanie alebo úplné stredné odborné vzdelanie a splnenie podmienok prijímacieho konania
Spôsob ukončenia štúdia:	Maturitná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania³⁾	Vysvedčenie o maturitnej skúške

Doklad o získanej kvalifikácii:	Vysvedčenie o maturitnej skúške Výučný list
Poskytnutý stupeň vzdelania	Úplné stredné odborné vzdelanie ISCED 4A ⁴
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	Ako odborne kvalifikovaní pracovníci v štátnych, družstevných a súkromných podnikoch, samostatní podnikatelia v poľnohospodárskej a lesnej výrobe, v rôznych službách súvisiacich so životným prostredím, ochranou a tvorbou krajiny, s výrobou a rozvojom vidieka.
Možnosti ďalšieho štúdia:	Vzdelávacie programy vysokoškolského vzdelávania na úrovni 5B alebo ďalšie vzdelávacie programy zamerané na rozšírenie kvalifikácie, jej zvýšenie alebo zmenu kvalifikácie.

4.3 Zdravotné požiadavky na uchádzača

Všetky požiadavky vychádzajú zo všeobecne platných predpisov (nariadení, vyhlášok, noriem a pod.. Výchova k bezpečnosti a ochrane zdravia, hygieny práce a požiarnej ochrana sú rovnako neoddeliteľnou súčasťou teoretického vyučovania a praktickej prípravy. Školy si vo svojich ŠkVP tieto požiadavky rozpracujú podľa konkrétneho študijného odboru. Prístupnosť povolania z hľadiska veku absolventov stredných škôl pôdohospodárskeho zamerania je primeraná, vyžaduje však určitý čas na zapracovanie.

Do pôdohospodárskych stredných škôl môžu byť prijatí uchádzači, ktorých zdravotný stav posúdil a na prihláške potvrdil lekár. Prijatiu uchádzačov z hľadiska zdravotného stavu prekážajú závažné nervové choroby a poruchy pohybového ústrojenstva znemožňujúce fyzickú prácu. Posudzujú sa sklony k chorobám z prechladnutia, chorobám obličiek a močových ciest, reumatizmu a alergiám. Individuálne sa posudzujú záchvatové ochorenia.

V prípade zmenenej pracovnej schopnosti uchádzačov je potrebné odporúčanie posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia.

Najčastejšími chorobami a ohrozeniami zdravia v dôsledku výkonu povolania sú: reumatizmus, alergie, choroby z prechladnutia, úrazy a ohrozenia zdravia pri práci s mechanizačnými prostriedkami, traktormi a inými technickými prostriedkami pri ošetrovaní a starostlivosti o zvieratá a pod.

¹⁾ Podľa § 62 ods. 10 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

²⁾ Podľa klasifikácie ISCED

³⁾ Podľa § 18 ods. 9 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov k vysvedčeniu o maturitnej skúške vydá škola dodatok, ktorý obsahuje podrobnosti o absolvovanom vzdelávacom programe.

⁴⁾ Podľa klasifikácie ISCED

4.4 Požiadavky na bezpečnosť, ochranu zdravia a hygienu práce

V priestoroch určených na praktickú prípravu je potrebné podľa platných technických predpisov vytvoriť podmienky na bezpečnú prácu, dôkladne a preukázateľne oboznámiť žiakov s predpismi o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, s hygienickými predpismi, s technickými predpismi a technickými normami, s predpísanými technologickými postupmi, s pravidlami bezpečnej obsluhy technických zariadení, používaním ochranných prostriedkov a dodržiavanie týchto predpisov kontrolovať a vyžadovať.

Ak práca vyžaduje priamy dozor, musí osoba poverená priamym dozorom obsiahnuť všetky pracovné miesta žiakov tak, aby mohla pri ohrození zdravia žiaka bezprostredne zasiahnuť. Žiaci majú zakázané vykonávať práce so zvýšeným nebezpečenstvom. Odporúča sa rozšírenie poistenia žiakov pre prípad úrazu a poškodenia.

4.5 Hodnotenie

Hodnotenie⁵ je jednou z najvýznamnejších činností kontroly vyučovacieho procesu, ktorou sa zisťujú a posudzujú výsledky vzdelávania. Musí spĺňať tieto **funkcie**:

- diagnostická, ktorá určuje mieru vedomostí, zručností, postojov žiakov a ich nedostatkov,
- prognostická, ktorá identifikuje zodpovedajúce predpoklady, možnosti a potreby ďalšieho vývoja žiakov,
- motivačná, ovplyvňujúca pozitívnu motiváciu žiakov,
- výchovná, formujúca pozitívne vlastnosti a postoje žiakov,
- informačná, ktorá dokumentuje výsledky vzdelávania,
- rozvíjajúca, ktorá ovplyvňuje sebakontrolu a sebahodnotenie žiakov,
- spätnoväzbová, ktorá vplýva na revidovanie procesu výučby.

ŠVP odporúča v rámci celého výchovno-vzdelávacieho procesu akceptovať tieto funkcie a **na základe** nižšie uvedených **kritérií** využívať nasledovné **formy** hodnotenia:

1) podľa výkonu žiaka

- a) výkonové hodnotenie, v ktorom sa výkon žiaka porovnáva s výkonom iných žiakov,
- b) hodnotenie absolútneho výkonu, kde sa výkon žiaka meria na základe stanoveného kritéria (norma, štandard),
- c) individuálne hodnotenie, pri ktorom sa porovnáva aktuálny výkon žiaka s jeho predchádzajúcim výkonom.

2) podľa cieľa vzdelávania

- a) sumatívne hodnotenie na jasne definovaných kritériách pri ukončení štúdia (maturitná skúška),
- b) formatívne hodnotenie zabezpečuje spätnú väzbu medzi žiakom a učiteľom.

3) podľa času

⁵ Prof. PhDr. Ing. Ivan Turek. CSc.: Zvyšovanie efektívnosti vyučovania. Bratislava. 2002.

- a) priebežné hodnotenie, kde sa žiak hodnotí v priebehu celého vyučovacieho obdobia,
- b) záverečné hodnotenie, pri ktorom sa žiak hodnotí jednorázovo na konci vyučovacieho obdobia.

4) podľa informovanosti

- a) formálne hodnotenie, kedy je žiak dopredu informovaný o hodnotení a môže sa naň pripraviť,
- b) neformálne hodnotenie, pri ktorom sa pozoruje bežná činnosť žiaka vo vyučovacom procese.

5) podľa činnosti

- a) hodnotenie priebehu činnosti, napr. rôznych cvičení, úloh a pod.,
- b) hodnotenie výsledku činnosti, napr. test, výkres, model, výrobok a pod.

6) podľa prostredia

- a) interné hodnotenie, prebieha v škole učiteľmi,
- b) externé hodnotenie prebieha v škole inými ľuďmi napr. učiteľ z inej školy, odborník z praxe, inšpektor a pod.

Hodnotenie v OVP je založené na **hodnotiacom štandarde**. Je to súbor kritérií, organizačných a metodických postupov na overovanie vzdelávacích výkonov – výkonových štandardov. Zisťuje, či žiak predpísaný vzdelávací výstup zvládol. Hodnotiaci štandard zahŕňa:

- **Kritériá hodnotenia** zisťujú mieru realizácie plánovaných výsledkov, určujú, ako stanoviť dôkaz o tom, že učenie bolo ukončené a preukázané pre požadovaný výkonový štandard. Je dôležité aby kritériá hodnotenia boli definované na jeden výkon, aby boli konkrétne, jasné, stručné, zamerané buď na proces (činnosť) alebo na výsledok činnosti.
- **Spôsoby a postupy hodnotenia** môžu byť rôzne. Pre OVP odporúčame rozdeliť ich podľa nasledovných kritérií:
 - a) podľa počtu skúšaných žiakov
 - ⇒ individuálne
 - ⇒ skupinovo
 - ⇒ frontálne
 - b) podľa časového zaradenia
 - ⇒ priebežné skúšanie (skúša sa učivo jednej alebo niekoľkých vyučovacích hodín),
 - ⇒ súhrnné skúšanie (skúša sa učivo tematického celku alebo učivo za celé klasifikačné obdobie),
 - ⇒ záverečné skúšanie (maturitné alebo opravné skúšky).
 - c) podľa spôsobu vyjadrovania sa
 - ⇒ ústne hodnotenie (otázka – odpoveď),
 - ⇒ písomné hodnotenie (cieľový test, test voľných odpovedí, stanovenie (určenie niečoho), prípadová štúdia, projekt, zistenie a pod.),
 - ⇒ praktické hodnotenie (cvičenia, simulácie, projekty a pod.).
 - d) podľa vzdelávacích výstupov sa hodnotia kognitívne (rozumové) kompetencie napr. pamäťové alebo aktuálne činnosti a praktické

kompetencie (výrobok, proces, postup). Odporúčame zaviesť tzv. „Portfólio“ ako súbor dokumentov o rôznych aktivitách žiaka a jeho výsledkoch, ako aj o oblastiach jeho aktivít, činností a miery ich praktického zvládnutia. Je to súbor dôkazov, ktoré umožňujú hodnotiť rozvoj kompetencií za určité obdobie. Pri hodnotení praktických kompetencií sa veľmi osvedčilo hodnotenie na základe „Referencií“ kompetentných osôb, odborníkov alebo organizácií, ktoré vypovedajú o kvalite vedomostí, zručností a postojoch. Rôzne metódy hodnotenia praktických a kognitívnych kompetencií ukazuje nasledovná tabuľka.

Zoznam štandardných nástrojov hodnotenia

ODBORNÉ KOMPETENCIE	KOGNITÍVNE KOMPETENCIE
Praktické cvičenia	Ústna odpoveď (krátke, súvislé a obmedzené odpovede, doplnenia)
Simulované situácie	Písomné odpovede (testy)
Úloha hrou	Projekt
Ústne odpovede	Zistenie
Projekt	Stanovenie (niečo určiť)
Zistenie	Porovnanie
Stanovenie (niečo určiť)	Prípadová štúdia
Prípadová štúdia	Školská práca
Zapisovanie do pracovnej knihy	Úlohy a cvičenia
Protokoly	
Správy	
Osobný rozhovor	
Dotazník	

Pri rozhodovaní o využití uvedených postupov platia tieto zásady:

- ✓ praktické, ústne a písomné overovanie by sa malo používať vtedy, ak je možné overiť kompetencie na základe kritérií v určitom stanovenom čase,
- ✓ písomné overovanie by sa malo použiť tam, kde sa dá predložiť vopred pripravený písomný materiál,
- ✓ portfólio by sa malo použiť vtedy, keď ide o priebežné hodnotenie a nie je možné hodnotiť kompetencie podľa kritérií v stanovenom čase.
- **Organizačné a metodické pokyny** sa týkajú platných predpisov, dokumentácie a pravidiel pre maturitnú skúšku.

V oblasti OVP odporúčame systematické hodnotenie žiakov v kombinácii ústnej a písomnej formy, v praktickej príprave pestrú škálu praktických úloh a riešenie odborných problémových situácií.

5 KOMPETENCIE (PROFIL) ABSOLVENTA ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Skupina študijných odborov: 42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I

45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II

5.1 Celková charakteristika absolventa

Absolventi skupiny študijných odborov 42, 45 poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka je vysokokvalifikovaný technicko-hospodársky pracovník so širokým odborným profilom, schopný samostatne vykonávať odborné činnosti v oblasti tradičného ako aj ekologického poľnohospodárstva a na úseku technicko-hospodárskych činností lesného hospodárstva. Súčasne je pripravený na výkon samostatných technických činností pri riadení, obsluhu a údržbe mechanizačných prostriedkov a zabezpečovaní technologických postupov pri opravách strojov a zariadení používaných v poľnohospodárstve, lesnom hospodárstve a komunálnej technike. Ako samostatný technicko-hospodársky pracovník pri zabezpečovaní ekonomických činností v malom a strednom podniku. V riadení technicko-hospodárskych činností v špecifických činnostiach poľnohospodárstva v oblasti záhradníckej výroby, vinohradníctva, vinárstva, ovocinárstva, služieb v agroturistike a služieb súvisiacich s rozvojom vidieckeho prostredia. Ďalej je spôsobilý vykonávať a riadiť činnosti súvisiace so špecifikami chovu koní a psov pre pracovné, športové a iné účely, v oblasti ochrany životného prostredia, zvierat a ochrany, tvorby a obnovy krajiny, hygieny potravín živočíšneho pôvodu a ďalších špecializovaných výrobných ako aj nevýrobných činností v oblasti poľnohospodárstva a lesného hospodárstva. Uvádzané činnosti môžu absolventi realizovať v štátnych ako aj súkromných podmienkach výrobných i nevýrobných prevádzok, podnikov, družstiev, spoločnostiach, na úseku akreditovaných laboratórií pre diagnostiku produktov živočíšnej výroby, v zariadeniach poskytujúcich služby v agroturistike, komunálnych službách a službách pre podporu a rozvoj vidieka .

Absolvent skupiny študijných odborov 42 a 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka je kvalifikovaný pracovník so širokým odborným profilom. Ovláda príslušnú techniku, mechanizačné prostriedky, stroje a zariadenia, technológie, technologické a výrobné postupy v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve, ekonomiku pôdohospodárskej výroby a služieb. Pozná základné prírodovedné zákonitosti svojho odboru a vie ich prakticky využívať pri riešení odborných problémov. Dôležitou súčasťou profilu absolventa sú vedomosti a spôsobilosti z oblasti tvorby a získavania obnoviteľných zdrojov energie. Ovláda problematiku ochrany životného prostredia, zvierat, a problematiku obnovy a tvorby krajiny. Súčasne vie efektívne a hospodárne nakladať s energiami a materiálmi a činnosti vykonáva v súlade so zásadami bezpečnosti ochrany zdravia pri práci a ochrany pred požiarom. Vie riadiť traktor, alebo malotraktor a vykonávať práce s prívesným náradím, riadiť motorové vozidlo skupiny C podľa požiadaviek profilu absolventa konkrétnych odborov a v súlade so zásadami bezpečnej jazdy.

Orientovať sa na trhu práce, aktívne komunikovať, využívať informačné a komunikačné technológie.

Absolvent je pripravený na výkon riadiacich odborných činností, pre ktoré je podmienkou získanie úplného stredného odborného vzdelania v poľnohospodárstve, v lesníctve, ktoré mu umožní zabezpečovať riadiace činnosti pri produkcii poľnohospodárskej a lesnej výroby s ohľadom na ekonomiku a ekológiu výroby v rozsahu podľa príslušného odboru.

Absolvent má mať pre kvalifikovaný výkon týchto činností potrebné všeobecné vzdelanie, znalosť cudzích jazykov a široký odborný profil. Má byť dostatočne adaptabilný aj v príbuzných odboroch, schopný aplikovať nadobudnuté vedomosti a zručnosti pri samostatnom riešení pracovných problémov, schopný pracovať v tíme, aktívne komunikovať a podieľať sa na organizácii a riadení pracoviska, sústavne sa vzdelávať, ovládať dôležité výkonové zručnosti, konať v súlade s právnymi normami spoločnosti a zásadami etiky a demokracie. Zároveň je schopný uplatňovať moderné metódy, technológie a štýl práce, logické myslenie, samostatnosť, zodpovednosť a iniciatívu. Absolvent je pripravovaný v súlade s medzinárodnými štandardami (jazykové, počítačové). Má predpoklady na ďalší odborný, profesionálny i osobnostný rozvoj, inováciu práce i prehĺbovanie vedomostí a zručností. Je naklonený a otvorený novým trendom a metódam v danej profesii.

Absolvent skupiny študijných odborov má predpoklady konať cieľavedome, rozvážne a rozhodne v súlade s právnymi predpismi spoločnosti, zásadami vlastenectva, humanizmu a demokracie. Predpokladá sa jeho schopnosť samostatného ďalšieho rozvoja a štúdia odboru na základe získaných vedomostí vo všeobecno-vzdelávacích i odborných predmetoch. Príprava je zameraná aj na pomaturitné, vyššie a vysokoškolské štúdium.

Po absolvovaní vzdelávacieho programu absolvent disponuje týmito kompetenciami:

5.2 Kľúčové kompetencie

Vzdelávanie v ŠVP v súlade s cieľmi stredného odborného vzdelávania na úrovni ISCED 4A smeruje k tomu, aby si žiaci vytvorili na tejto úrovni zodpovedajúce schopnosti a študijné predpoklady. Kľúčové kompetencie sa musia zakomponovať do všetkých vzdelávacích oblastí v súlade so Spoločným európskym rámcom kľúčových kompetencií ako základným orientačným nástrojom pre vymedzenie kľúčových kompetencií. ŠVP vymedzil nasledovné kľúčové kompetencie:

a) Komunikatívne a sociálno-interakčné spôsobilosti

Sú to spôsobilosti, ktoré sú základom pre ďalšie získavanie vedomostí, zručností, postojov a hodnotovej orientácie. Patria sem schopnosti nevyhnutné pre pracovný a spoločenský život, ktoré v konkrétnych situáciách umožnia žiakovi primerane ústne a písomne sa vyjadrovať, spracovávať a využívať písomné materiály, znázorňovať, vysvetľovať a riešiť problémové úlohy a situácie komplexného charakteru, čítať, rozumieť a využívať text. Tieto kompetencie sú veľmi úzko späté s osvojovaním si kultúry myslenia a poznávania, vyhľadávania, uchovávania, využívania a vytvárania informácií, s rozvojom schopnosti komunikovať aspoň v jednom cudzom jazyku. Žiaci sa získaním týchto spôsobilostí naučia akým spôsobom sa vymieňajú informácie, ako generovať produktívne samoriadené učenie, zapamätajú si, že učenie je v konečnom

dôsledku sociálny proces prispôsobovania učebného prostredia pre integráciu aj znevýhodnených sociálnych skupín.

Absolvent má:

- vyjadrovať a zdôvodňovať svoje názory,
- reprodukovat' a interpretovať prečítaný alebo vypočutý text v materinskom a cudzom jazyku,
- podať výklad a popis konkrétneho objektu, veci alebo činnosti,
- vyjadrovať sa nielen podrobne a bohato, ale aj krátko a výstižne,
- aktívne komunikovať najmenej v dvoch cudzích jazykoch,
- vedieť samostatne rozhodovať o úprave informačného materiálu vzhľadom na druh oznámenia a širší okruh užívateľov,
- štylizovať listy (formálne, neformálne), informačné útvary (inzerát, oznam), vyplňovať formuláre (životopis, žiadosť),
- navrhovať návody k činnostiam, písať odborné materiály a dokumenty v materinskom a cudzom jazyku,
- osvojovať si grafickú a formálnu úpravu písomných prejavov,
- spracovávať písomné textové informácie (osnova, výpisky, denník) a materiály podľa účelu oznámenia a s ohľadom na potreby užívateľa,
- orientovať sa, získať, rozumieť a aplikovať rôzne informácie, posúdiť ich význam v osobnom živote a v povolání,
- vyhľadávať a využívať jazykové a iné výrazové prostriedky pri riešení zadaných úloh a tém v cudzom jazyku,
- vedieť prijímať a tvoriť text, chápať vzťahy medzi rečovou situáciou, témou a jazykovým prejavom v materinskom a cudzom jazyku,
- rozlišovať rôzne druhy a techniky čítania, ovládať orientáciu sa v texte a jeho rozbor z hľadiska kompozície a štýlu v materinskom a cudzom jazyku,
- ovládať operácie pri práci s počítačom,
- pochopiť a vyhodnocovať svoju účasť na procese vzdelávania a jeho výsledku, ktorý zabezpečuje právo voľného pohybu občana žiť, študovať a pracovať v podmienkach otvoreného trhu práce,
- pochopiť a osvojiť si metódy informačnej a komunikačnej technológie včítane možnosti učenia sa formou on-line,
- oboznámiť sa s motivačnými vzdelávacími programami, ktoré sú zamerané na riešenie problémov a poskytovanie prístupných príležitostí pre celoživotné vzdelávanie, ktoré vytvára možnosť virtuálnej komunikácie medzi lokálnymi komunitami.

b) Intrapersonálne a interpersonálne spôsobilosti

Sú to schopnosti, ktoré žiak získava za účelom aktívneho zapojenia sa do spoločnosti založenej na vedomostiach s jasným zmyslom pre vlastnú identitu a smer života, sebazdokonaľovanie a zvyšovanie výkonnosti, racionálneho a samostatného vzdelávania a učenia sa počas celého života, aktualizovania a udržiavania potrebnej základnej úrovne zručností. Od žiaka sa vyžaduje regulovať správanie, prehodnocovať základné zručnosti, sebatvoriť, zapájať sa do medziludských vzťahov, pracovať v tíme, preberať zodpovednosť sám za seba a za prácu iných, schopnosť starať sa o svoje zdravie a životné prostredie, rešpektovať všeludské etické hodnoty, uznávať ľudské práva a slobody.

Absolvent má:

- významne sa podieľať na stanovení zodpovedajúcich krátkodobých cieľov, ktoré smerujú k zlepšeniu vlastnej výkonnosti,
- vedieť samostatne predkladať jednoduché návrhy a projekty, formulovať, pozorovať, triediť a merať hypotézy,
- overovať a interpretovať získané údaje,
- rozhodovať o princípoch kontrolného mechanizmu,
- rozvíjať vlastnú aktivitu, samostatnosť, sebaopoznanie, sebadôveru a reproduktívne myslenie,
- samostatne predkladať návrhy na výkon práce, za ktorú je zodpovedný,
- predkladať primerané návrhy na rozdelenie jednotlivých kompetencií pre ostatných členov tímu a posudzovať spoločne s učiteľom a s ostatnými, či sú schopní určené kompetencie zvládnuť,
- ovládať základy modernej pracovnej technológie a niešť zodpovednosť za prácu v životnom prostredí, jeho ochranu, bezpečnosť a stratégiu jeho rozvoja,
- samostatne pracovať a zapájať sa do práce kolektívu, riadiť jednoduchšie práce v menšom kolektíve, niešť zodpovednosť aj za prácu druhých,
- vytvárať, objasňovať a aplikovať hodnotový systém a postoje,
- určovať vážne nedostatky a kvality vo vlastnom učení, pracovných výkonoch a osobnostnom raste,
- stanovovať si ciele a priority podľa svojich osobných schopností, záujmov, pracovnej orientácie a životných podmienok,
- plniť plán úloh smerujúci k daným cieľom a snažiť sa ich vylepšovať formou využívania sebakontroly, sebaregulácie, sebahodnotenia a vlastného rozhodovania,
- overovať získané poznatky, kriticky posudzovať názory, postoje a správanie druhých,
- mať zodpovedný vzťah k svojmu zdraviu, starať sa o svoj fyzický a duševný rozvoj, byť si vedomí dôsledkov nezdravého životného štýlu a závislostí,
- prijímať a plniť zodpovedne dané úlohy,
- predkladať spolupracovníkom vlastné návrhy na zlepšenie práce, bez zaujatosti posudzovať návrhy druhých,
- prispievať k vytváraniu ústretových medziľudských vzťahov, predchádzať osobným konfliktom, nepodliehať predsudkom a stereotypom v prístupe k druhým.

c) Schopnosť tvorivo riešiť problémy

Tieto schopnosti sa využívajú na identifikovanie problémov, na ich analýzu a stanovenie efektívnych postupov, perspektívnych stratégií a vyhodnocovanie javov. Sú to schopnosti, ktoré sa objavujú v náročnejších podmienkach, aj pri riešení problémov ľudí, ktorí sa nevedia zaradiť do spoločenského života. Žiaci musia byť schopní vyhodnocovať základné dopady, napr. dopad na životné prostredie, dopad nerozvážnych rozhodnutí alebo príkazov, pracovný a osobný dopad v širšom slova zmysle ako je ekonomický blahobyt, telesné a duševné zdravie a pod. Sú to teda schopnosti, ktoré na základe získaných vedomostí umožňujú stanoviť jednoduché algoritmy na vyriešenie problémových úloh, javov a situácií a získané poznatky využívať v osobnom živote a povolání.

Absolvent má:

- objasňovať formou systematického poznávania najzávažnejšie rysy problémov, využívať za týmto účelom rôzne všeobecne platné pravidlá,
- získavať samostatným štúdiom všetky nové informácie vzťahujúce sa priamo k objasneniu neznámych oblastí problému,
- zhodnotiť význam rozmanitých informácií, samostatne zhromažďovať informácie, vytriediť a využiť len tie, ktoré sú pre objasnenie problému najdôležitejšie,
- určovať najzávažnejšie rysy problému, zvažovať rôzne možnosti riešenia, ich klady a zápory v danom kontexte aj v dlhodobějších súvislostiach, stanoviť kritériá pre voľbu konečného optimálneho riešenia,
- vedieť vybrať vhodné postupy pre realizáciu zvoleného riešenia a dodržiavať ho,
- poskytovať ľuďom informácie (oznamovanie, referovanie, rozprávanie, vyučovanie),
- vedieť ovplyvňovať ľudí (prehováranie, presvedčovanie),
- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi.

d) Podnikateľské spôsobilosti

Prispievajú k tvorbe nových pracovných miest, umožňujú samozamestnanosť, pomáhajú ľuďom nachádzať prácu, orientovať sa na vlastné podnikanie, zlepšovať svoje pracovné a podnikateľské výkony. Učiť sa ako sa učiť, prispôbovať sa zmenám a využívať informačné toky, to sú generické zručnosti, ktoré by mal získať žiak. Je potrebné vyvíjať motivačné opatrenia. Investovanie do ľudských zdrojov tiež znamená umožniť jednotlivcom, aby si riadili vlastné „životné portfólia“ a zviditeľniť im širší rozsah vzdelávacích cieľov. Tvorivé a inovatívne prístupy do ľudských zdrojov sú integrálnou súčasťou rozvoja spoločnosti založenej na vedomostiach. Tieto kompetencie vznikajú v kontexte socio-ekonomickej krízy a transformácie organizácie práce, ktorých dôsledkom je nový model riadenia.

Absolvent má:

- vedieť spracovať základné analytické prieskumy a predkladať primerané návrhy na výkon takej práce, ktorú je schopný zodpovedne vykonať,
- orientovať sa v rôznych štatistických údajoch a vedieť ich využívať pre vlastné podnikanie,
- vyhodnocovať možnosti plánovania realizácie projektov,
- samostatne plánovať financie, základné prostriedky a nehnuteľnosti vzhľadom na potreby a ciele manažmentu podnikania,
- viesť systém jednoduchého a podvojného účtovníctva a stratégiu odpisov,
- pochopiť najnovšie poznatky z teórie riadenia a organizácie,
- využívať marketingový manažment,
- rozpoznávať a rozvíjať kvality riadiaceho zamestnanca s aspektom na komunikatívne schopnosti, asertivitu, kreativitu a odolnosť voči stresom,
- vedieť vystihnúť princípy odmeňovania a oceňovania aktívnych a tvorivých zamestnancov,
- ovládať princípy priebežnej kontroly, diagnostiky skutočného stavu a úrovne podniku,
- zisťovať dynamiku vývoja efektívnosti práce, podnikania a porovnávať ju s celospoločenskými požiadavkami a potrebami,

- využívať zásady konštruktívnej kritiky, vedieť primerane kritizovať, ale aj znášať kritiku od druhých,
- pracovať s materiálmi a informáciami v dvoch cudzích jazykoch,
- ovplyvňovať druhých a koordinovať ich úsilie,
- rýchle sa rozhodovať a prijímať opatrenia,
- myslieť systémovo a komplexne,
- prijímať a uznávať aj iné podnikateľské systémy,
- ovládať podstatu systémovej analýzy,
- rešpektovať právo a zodpovednosť,
- mať zodpovedný postoj k vlastnej profesijnej budúcnosti a ďalšiemu vzdelávaniu, uvedomovať si význam celoživotného učenia a byť pripravený prispôbovať sa k zmeneným pracovným podmienkam,
- sledovať a hodnotiť vlastný úspech vo svojom učení, prijímať hodnotenie výsledkov svojho učenia zo strany iných ľudí,
- poznať možnosti ďalšieho vzdelávania, hlavne v odbore prípravy na povolanie,
- mať prehľad o možnostiach uplatnenia na trhu práce v danom odbore, cieľavedomé a zodpovedne rozhodovať o svojej budúcej profesii a vzdelávacej ceste,
- mať reálnu predstavu o pracovných a iných podmienkach v odbore, o požiadavkách zamestnávateľov na pracovné činnosti a vedieť ich porovnávať so svojimi predstavami a reálnymi predpokladmi,
- robiť aj nepopulárne, ale správne opatrenia a rozhodnutia,
- chápať podstatu a princíp podnikania, mať predstavu o základných právnych, ekonomických, administratívnych, osobnostných a etických aspektoch súkromného podnikania,
- dokázať vyhľadávať a posudzovať podnikateľské príležitosti v súlade s realitou trhového prostredia, svojimi predpokladmi a ďalšími možnosťami.

e) **Spôsobilosť využívať informačné technológie**

Tieto spôsobilosti pomáhajú žiakom rozvíjať základné zručnosti pri práci s osobným počítačom, internetom, využívať rôzne informačné zdroje a informácie v pracovnom a mimo pracovnom čase. Nová iniciatíva v oblasti elektronického vzdelávania (E-learning) si kladie za cieľ zvýšiť úroveň digitálnej gramotnosti žiakov. Efektívne využívanie informačných a komunikačných technológií, vrátane možnosti učenia sa formou on-line, výrazne prispeje k realizácii celoživotného vzdelávania pre ľudí rôzneho veku, k udržiavaniu identity komunity a vytváraniu možnosti virtuálnej komunikácie medzi lokálnymi komunitami aj na veľké vzdialenosti. Sú to teda schopnosti, ktoré umožňujú žiakom ich osobnostný rast, vlastné učenie a výkonnosť v práci.

Absolvent má:

- zoznámiť sa s rôznymi druhmi počítačových programov a spôsobom ich obsluhy,
- ovládať obsluhu periférnych zariadení potrebných pre činnosť používaného programu,
- pracovať s aplikačným programom potrebným pre výkon povolania,
- vyhľadávať vhodné informačné zdroje a potrebné informácie,
- vybrať kvantitatívne matematické metódy (bežné, odborné a špecifické), ktoré sú vhodné pri riešení danej úlohy alebo situácie,

- graficky znázorňovať reálne situácie a úlohy, kde takéto znázorňovanie pomáha pri kvantitatívnom riešení úlohy,
- komunikovať elektronickou poštou, využívať prostriedky online a offline komunikácie,
- evidovať, triediť a uchovávať informácie tak, aby ich mohol využívať pri práci,
- chrániť informácie pred znehodnotením alebo zmanipulovaním,
- posudzovať vierohodnosť rôznych informačných zdrojov, kriticky pristupovať k získaným informáciám a byť mediálne gramotný.

f) Spôsobilosť byť demokratickým občanom

Sú to schopnosti, ktoré umožňujú žiakom žiť plnohodnotným sociálnym životom a tak prispievať k zvyšovaniu spoločenskej úrovne. Cestou získaných schopností žiaci zdokonaľujú svoj osobnostný rast, vlastné učenie, využívajú sebapoznávanie, sebakontrolu a sebareguláciu pre prácu v kolektíve, prijímajú zodpovednosť za vlastnú prácu a prácu ostatných. Svojím podielom prispievajú k životu a práci k spoločnosti založených na vedomostiach, prispievajú k rozvíjaniu demokratického systému spoločnosti, k trvalo udržateľnému hospodárskemu a sociálnemu rozvoju štátu so zodpovednosťou voči životnému prostrediu, zachovaniu života na Zemi, rozvíjaniu vzájomného porozumeniu si medzi osobami a skupinami, rozvíjajú svoje schopnosti ako je empatia, súcit, tolerancia, rešpektovanie práv a slobôd.

Absolvent má:

- porozumieť systémovej (globálnej) podstate sveta,
- uvedomiť si a rešpektovať, že telesná, citová, rozumová i vôľová zložka osobnosti sú rovnocenné a vzájomne sa dopĺňajú,
- konať zodpovedne, samostatne a iniciatívne, nielen vo svojom vlastnom záujme, ale aj vo verejnom záujme,
- poznať a rešpektovať, že neexistuje iba jeden pohľad na svet,
- orientovať sa na budúcnosť vo svojom vzťahu k Zemi,
- uvedomiť si, že rozhodnutia, ktoré sa prijímu a činy, ktoré vykonajú jednotlivci alebo členovia skupiny, budú mať vplyv na globálnu prítomnosť a budúcnosť,
- poznať, uznávať a podporovať alternatívne vízie vo vzťahu k udržateľnému rozvoju, ľudskému zdraviu a zdraviu našej planéty,
- uvedomiť si a čiastočne pochopiť globálne podmienky, rozvoj a trendy súčasného sveta,
- pochopiť globálnu povahu sveta a úlohu jednotlivca v ňom, rozvoj masovokomunikačných prostriedkov, dopravných prostriedkov, masovej turistiky a komunikačných systémov,
- chápať problémy zachovania mieru, bezpečnosti jednotlivcov, národov a štátov, zachovávanie a ochrany životného prostredia, vyčerpania nerastných surovín, liečenia civilizačných chorôb, populačnej explózie v rozvojových krajinách, drogovej závislosti najmä mladistvých, sexuálnej výchovy a pozitívne pristupovať k riešeniu týchto problémov,
- uvedomiť si a orientovať sa v problematike nerovnomerného hospodárskeho rozvoja, etnických, rasových a náboženských konfliktov, terorizmu a navrhovať cesty na ich odstránenie,
- chápať pojmy spravodlivosť, ľudské práva a zodpovednosť, aplikovať ich v globálnom kontexte,

- tvorivo riskovať, primerane kritizovať, jasne sa stavať k riešeniu problémov, rýchle sa rozhodovať, byť dôsledný, inšpirovať druhých pri vyhľadávaní podnetov, iniciatív a vytváraní možností,
- dodržiavať zákony, rešpektovať práva a osobnosť druhých ľudí, ich kultúrne špecifiká, vystupovať proti neznášanlivosti, xenofóbií a diskriminácií,
- konať v súlade s morálnymi princípmi a zásadami spoločenského správania, prispievať k uplatňovaniu hodnôt demokracie,
- uvedomovať si vlastnú kultúrnu, národnú a osobnostnú identitu, pristupovať s toleranciou k identite druhých,
- preukazovať úctu k štátnym symbolom Slovenskej republiky,
- rozvíjať a utužovať postoje k morálnym hodnotám ako sú vlastenectvo, národná identita, kresťanské tradície,
- zaujímať sa aktívne o politické a spoločenské dianie u nás a vo svete,
- uznávať tradície a hodnoty svojho národa, chápať jeho minulosť i súčasnosť v európskom a svetovom kontexte
- podporovať hodnoty miestnej, národnej, európskej a svetovej kultúry a mať k nim vytvorený pozitívny vzťah.

5.3 Odborné kompetencie

a) Požadované vedomosti

Absolvent má:

- používať zvukové a grafické (pravopisné) prostriedky daného jazyka, slovnú zásobu vrátane vybranej frazeológie v rozsahu daných tematických okruhov,
- používať osvojené jazykové prostriedky v súvislých výpovediach a v obsahových celkoch primerane s komunikatívnym zámerom,
- vhodne reagovať na partnerove podnety, odhadovať významy neznámych výrazov, používať kompenzačné vyjadrovanie, pracovať so slovníkom (prekladovým, výkladovým) a používať iné jazykové príručky a informačné zdroje,
- komunikovať v rôznych spoločenských úlohách, bežných komunikatívnych situáciách, používať verbálne a neverbálne výrazové prostriedky v súlade so socio-kultúrnym úzusom danej jazykovej oblasti, preukázať všeobecné kompetencie a komunikatívne kompetencie prostredníctvom rečových schopností na základe osvojených jazykových prostriedkov v komunikatívnych situáciách v rámci tematických okruhov, preukázať úroveň receptívnych (vrátane interaktívnych) a produktívnych rečových schopností,
- ovládať a používať odbornú terminológiu svojho odboru,
- poznať a vedieť vysvetliť biologickú, chemickú a fyzikálnu podstatu procesov prebiehajúcich v organizmoch rastlín a zvierat, v populáciách a ekosystémoch
- vysvetliť základné prírodné javy, súvisiace s vegetačnými činiteľmi prostredia, a vplyv meteorologických a klimatických faktorov na tieto javy,
- poznať jednotlivé druhy a kategórie hospodárskych zvierat, lesnej a lovnej zveri, ďalšie druhy a kategórie podľa špecifikácie študijného odboru a ich hospodársky a spoločenský význam,
- poznať významné hospodárske rastliny, dreviny, prípadne ich špecifických zástupcov podľa študijného odboru a ich hospodársky a spoločenský význam,
- ovládať zásady konvenčného a ekologického pestovania rastlín, lesov, chovu zvierat a lesnej zveri v rozsahu príslušného odboru,

- vedieť diagnostikovať najčastejšie a významne rozšírené prejavy chorôb a škodcov kultúrnych rastlín, drevín, zvierat a lesnej zveriny,
- definovať princípy preventívnych opatrení a poznať ochranu proti ich vplyvu na rastliny, dreviny, zvieratá a zverinu, s ohľadom na používané technológie a výrobné oblasti,
- rozoznať a charakterizovať bežné druhy materiálov, surovín, strojových súčiastok, mechanizmov a zložiek lesného ekosystému podľa príslušného odboru a produktov výroby,
- poznať základné druhy hospodárskych a priemyselných hnojív, zásady ich aplikácie vo vzťahu k životnému prostrediu,
- vedieť charakterizovať osivá, sadivá, ich vlastnosti, základné druhy krmív a ich využitie,
- poznať základné vlastnosti rastlinných a živočíšnych produktov spôsoby ich úpravy, uchovávanía, skladovania a distribúcie,
- poznať princíp práce mechanizmov minimalizačných technológií pestovania rastlín,
- vedieť nadväznosť a fungovanie strojov a zariadení liniek používaných v technologických procesoch pestovania rastlín a v chovoch zvierat,
- poznať bežné druhy materiálov, strojných súčiastok, mechanizmy, stroje a zariadenia a spôsoby ich využitia,
- vysvetliť fyzikálne a technické základy zloženia strojov a zariadení používaných v poľnohospodárstve a v lesníctve podľa konkrétneho odboru,
- poznať základné druhy mechanizmov a ich zloženie pre konvenčné poľnohospodárske technológie pri pestovaní rastlín, drevín a chove zvierat,
- vedieť charakterizovať správne používanie mechanizmov v poľnohospodárskej a lesnej výrobe pri základných pracovných operáciách pri príprave pôdy, sejbe, ošetrovaní porastov, zberových prácach a pozberových úpravách rastlinných produktov a produktov lesa,
- ovládať technologické postupy pri opravách strojov a zariadení používaných v pôdohospodárstve,
- ovládať systém riadenia prác v rámci komunálnych služieb miest a dedín,
- poznať základné ekonomické pojmy a kategórie,
- popísať podstatu a princípy fungovania trhovej ekonomiky,
- popísať podstatu podnikateľskej činnosti,
- orientovať sa v právnych formách podnikania a charakterizovať ich,
- posúdiť vhodné formy podnikania v svojom odbore,
- charakterizovať podstatu podniku, jeho postavenie na trhu, základné podnikové činnosti,
- charakterizovať štruktúru národného hospodárstva a činitele ovplyvňujúce jeho úroveň,
- vysvetliť a načrtnúť podstatu ekonomického prístupu a konania vo výrobnej a nevýrobnej sfére príslušného študijného svojho odboru,
- definovať, popísať a vedieť používať ekonomické zákonitosti a zásady podnikania, postupy vedenia jednotlivých dokladov o materiálových a finančných prostriedkoch v pôdohospodárskom podniku a uplatňovať ich pri nákupe surovín, materiálov, v technologických postupoch a pri predaji produktov,
- vysvetliť a aplikovať zásady a princípy organizovania agroturistiky, turistiky na vidieku a ďalších služieb na vidieku vo vybraných odboroch,

- poznať základné právne poznatky a ich aplikáciu v právnych vzťahoch súvisiacich s podnikaním, pracovno-právnymi a občianskymi vzťahmi,
- vedieť sa orientovať v pracovných návodoch, katalógoch, metodikách, technickej dokumentácii, odbornej literatúre a internetovej sieti o nových poznatkoch súvisiacich s agropodnikaním,
- ovládať zásady bezpečnosti ochrany zdravia pri práci, ochrany pred požiarom a ochrany životného prostredia pri technológiách pestovania rastlín, drevín chove zvierat, love zveriny,
- poznať zásady efektívneho a hospodárneho využívania energií, surovín, materiálov, strojov a zariadení,
- poznať a vedieť predchádzať možným rizikám a zdrojom negatívnych vplyvov na ekológiu a životné prostredie vyplývajúcich z používaných technológií pestovania rastlín, lesných ekosystémov a chovu zvierat
- poznať základné pravidlá riadenia vlastných financií,
- rozoznávať riziká v riadení vlastných financií
- poznať príklady úspešných jednotlivcov v svojej profesijnej ceste,
- poznať podmienky vylučujúce neúspešnosť jednotlivca a rodiny,
- orientovať sa v problematike ochrany práv spotrebiteľa a uplatňovať tieto práva v praxi.

b) Požadované zručnosti

Absolvent vie:

- preukázať schopnosť uplatňovať osvojené vedomosti zo zákonitostí živých organizmov v praktických úlohách pestovania rastlín, lesov, zisťovania stavu lesa a chovu zvierat a lesnej zveri so zámerom zabezpečiť kvalitné výsledky, výnosy a úžitkovosť s uplatňovaním ekologických a environmentálnych princípov ochrany životného prostredia, ochrany a tvorby krajiny,
- kontrolovať, posúdiť, regulovať(usmerňovať) a hodnotiť stav prostredia pre rastliny, lesné porasty, zvieratá a kvalitu hlavných produktov,
- vykonávať preventívne opatrenia,
- vykonávať obsluhu technologických zariadení podľa príslušného odboru,
- vykonávať ošetrovanie a údržbu prístrojov, vybavenosti strojov, strojov a zariadení, liniek , prípadne opravy v rozsahu odboru štúdia,
- vykonávať povolené opravy strojov a zariadení používaných v pôdohospodárstve,
- zabezpečiť a riadiť systém prác v rámci komunálnych služieb miest a dedín,
- zvoliť najefektívnejší pracovný postup pri vykonávaní pracovných operácií,
- riadiť traktor, alebo malotraktor a práce s prívesným náradím, riadiť motorové vozidlo skupiny C podľa požiadaviek profilu absolventa konkrétnych odborov,
- viesť predpísané záznamy a evidenciu,
- vytvárať organizačné a materiálne podmienky pre realizáciu agroturistiky, turistiky, poľovnej činnosti a ďalšie služby na vidieku podľa študijného odboru,
- využívať informačné technológie pri riešení odborných úloh,
- postupovať v zmysle zásad bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri práci, ochrany pred požiarom a ochrany životného prostredia,
- postupovať hospodárne pri manipulácii s materiálmi, energiou, strojmi a zariadeniami,
- doceliť(zdokonaľiť) dodržiavanie technologickej a pracovnej disciplíny,

- vykonávať kvalifikovane odborné práce, racionálne riešiť problémové situácie,
- dodržiavať normy, parametre kvality procesov, výrobkov alebo služieb
- používať a aplikovať základné ekonomické pojmy,
- ovládať prvky organizačnej a riadiacej práce,
- využívať právne normy v podnikaní vo svojom odbore,
- posudzovať podnikateľské príležitosti a konfrontovať ich so svojimi možnosťami,
- využívať dostupné softwarové vybavenie pri riešení praktických úloh,
- využívať informačné médiá pri vyhľadávaní pracovných príležitostí,
- zosúladzovať vlastné priority s požiadavkami pre výkon povolania a možnosťami zvyšovania kvalifikácie.

c) Požadované osobnostné predpoklady, vlastnosti a schopnosti

Absolvent sa vyznačuje:

- dôslednosťou a zodpovednosťou pri riešení pracovných povinností,
- samostatnosťou pri práci, samostatným riešením bežných úloh,
- manuálnou zručnosťou v činnostiach konkrétneho odboru,
- kreatívnym myslením,
- schopnosťou integrácie a adaptability
- organizačnými a komunikatívnymi vlastnosťami,
- prispôsobivosťou v nových pracovných podmienkach,
- vhodným sociálnym správaním a prejavmi,
- sebadisciplínou a mobilitou,
- potrebnou dávkou sebadôvery a pozitívnym prístupom k povinnostiam.

6 RÁMCOVÝ UČEBNÝ PLÁN

Skupina študijných odborov: 42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I
45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II

6.1 Rámcový učebný plán 2-ročného pomaturitného kvalifikačného štúdia s odbornou praxou

Poskytnutý stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie ISCED 4A
Forma štúdia	denné pomaturitné kvalifikačné štúdium

Cieľové zložky vzdelania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ⁶	Celkový počet hodín za štúdium
Odborné vzdelanie	36	1152
Disponibilné hodiny	30	960
CELKOM	66	2112

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe	Celkový počet hodín za štúdium
Odborné vzdelávanie	36	1152
Teoretické vzdelávanie	22	704
Praktické vyučovanie	14	448
Disponibilné hodiny	30	960
SPOLU	66	2112

Poznámky:

- Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi teoretickým a praktickým odborným vzdelávaním a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov alebo modulov. Počty vyučovacích hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum. V školských vzdelávacích programoch sa môžu rozšíriť podľa potrieb odborov a zámerov školy z kapacity disponibilných hodín.
- Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôbujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové

¹ Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.

- c) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 33 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 66 hodín, maximálne 70 hodín. Školský rok trvá 40 týždňov, výučba v študijných odboroch sa realizuje v 1. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 2. ročníku v rozsahu 30 týždňov. Časová rezerva (7 týždňov) sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na kurzy, tvorbu projektov, exkurzie, atď. a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.
- d) Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- e) Vyučuje sa jazyk: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba cudzieho jazyka sa realizuje minimálne v rozsahu 2 týždenných vyučovacích hodín v každom ročníku a je súčasťou teoretického vzdelávania. Ak škola nevyučuje cudzí jazyk, ktorý žiak absolvoval v predchádzajúcom štúdiu, výučba prebieha podľa výkonových a obsahových štandardov na úrovni ISCED 3A.
- f) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávania predmet náboženská výchova – náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa). O zaradení predmetu do učebného plánu školy rozhodne zriaďovateľ školy.
- g) Praktické vyučovanie sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v odborných učebniach a pod.) a odbornej praxe. Na praktických cvičeniach a odbornej praxi sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa platných predpisov.
- h) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania. Disponibilné hodiny zohľadňujú záujmy žiakov, rodičov a potreby regiónu, ako aj personálne a priestorové podmienky školy. Disponibilné hodiny posilňujú profil žiakov, umožňujú dôkladnejšiu prípravu na maturitné skúšky a prijímacie konanie na ďalšie štúdium. Ďalej umožňujú efektívne využitie medzipredmetových vzťahov na vyššej úrovni. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne.

6.2 Rámcový učebný plán 2-ročného pomaturitného kvalifikačného štúdia s odborným výcvikom

Poskytnutý stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie ISCED 4A
Forma štúdia	denné pomaturitné kvalifikačné štúdium

Cieľové zložky vzdelania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ⁷	Celkový počet hodín za štúdium
Odborné vzdelanie	66	2112
Disponibilné hodiny	2	64
CELKOM	68	2176

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe	Celkový počet hodín za štúdium
Odborné vzdelávanie	66	2112
Teoretické vzdelávanie	22	704
Praktické vyučovanie	44	1408
Disponibilné hodiny	2	64
SPOLU	68	2176

Poznámky:

- Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi teoretickým a praktickým odborným vzdelávaním a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov alebo modulov. Počty vyučovacích hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum. V školských vzdelávacích programoch sa môžu rozšíriť podľa potrieb odborov a zámerov školy z kapacity disponibilných hodín.
- Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôbujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie a pod.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 34 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 68 hodín, maximálne 70 hodín. Školský rok trvá 40 týždňov, výučba v študijných odboroch sa realizuje v 1. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 2. ročníku v rozsahu 30 týždňov. Časová rezerva (7 týždňov) sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na kurzy, tvorbu projektov, exkurzie, atď. a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.

³ Minimálny počet týždenných hodín je 34 (rozpätie 34 – 35 hodín)

- d) Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- e) Vyučuje sa jazyk: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba cudzieho jazyka sa realizuje minimálne v rozsahu 2 týždenných vyučovacích hodín v každom ročníku a je súčasťou teoretického vzdelávania. Ak škola nevyučuje cudzí jazyk, ktorý žiak absolvoval v predchádzajúcom štúdiu, výučba prebieha podľa výkonových a obsahových štandardov na úrovni ISCED 3A.
- f) Praktické vyučovanie sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v odborných učebniach a pod.) a odbornej praxe. Na praktických cvičeniach a odbornej praxi sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa platných predpisov.
- g) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania. Disponibilné hodiny zohľadňujú záujmy žiakov, rodičov a potreby regiónu, ako aj personálne a priestorové podmienky školy. Disponibilné hodiny posilňujú profil žiakov, umožňujú dôkladnejšiu prípravu na maturitné skúšky a prijímacie konanie na ďalšie štúdium. Ďalej umožňujú efektívne využitie medzipredmetových vzťahov na vyššej úrovni. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne.

7 VZDELÁVACIE OBLASTI

Skupina študijných odborov: 42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I
45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II

7.1 ODBORNÉ VZDELÁVANIE

Odborné vzdelávanie vedie žiakov k zvládnutiu základných úloh odvetvia - odboru, na ktorý sa pripravujú. Základným cieľom je osvojiť si vedomosti a zručnosti potrebné pre zvládnutie celého okruhu učiva. Žiaci získavajú, upevňujú a prehľbujú si vedomosti, zručnosti a návyky predpísané na zvládnutie budúceho povolania. Pri práci dodržiavajú zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce a ochrany pred požiarom. Odborné vzdelávanie v skupine odborov 42, 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka v štátnom vzdelávacom programe predstavuje súbor odborných informácií – súhrn principiálnych vedomostí a zručností uvedených v profile absolventa, nevyhnutných pre všetky odvetvia poľnohospodárstva a lesníctva, ako aj pre kvalifikované vykonávanie odborných činností. Neoddeliteľnou súčasťou teoretického vzdelávania je oblasť ekonomiky a sveta práce, ktorá má medzipredmetový charakter. Dopĺňa kompetencie žiaka, získané v ostatných oblastiach všeobecného aj odborného vzdelávania o najdôležitejšie poznatky a zručnosti súvisiace s jeho uplatnením vo svete práce. Cieľom tejto oblasti je rozvoj ekonomického myslenia žiakov, poznanie významu vzdelania pre uplatnenie na trhu práce, osvojenie si vedomostí a kompetencií, ktoré absolventovi pomôžu využiť jeho odborné a osobnostné predpoklady pre úspešné uplatnenie na trhu práce a pre budovanie profesijnej kariéry. Obsah učiva je zameraný na osvojenie ekonomických pojmov, základov makroekonómie a mikroekonómie, získanie prehľadných vedomostí o ekonomických javoch a zákonitostiach, chápanie základných ekonomických vzťahov a podstaty fungovania trhovej ekonomiky. Súčasťou vzdelávania je osvojenie efektívneho a hospodárneho správania v jednotlivých odborných činnostiach a praktická aplikácia teoretických vedomostí. Svoje predpoklady pre uplatňovanie vlastných aktivít v podnikaní žiaci rozvíjajú na základe porozumenia podstaty podnikateľskej činnosti a kompetencií získaných z oblasti právnej úpravy podnikania. Žiaci sú pripravovaní na nevyhnutnosť sledovania zmien legislatívnych noriem a vzťahov na ekonomickom trhu i na trhu práce za súčasného využívania informačno – komunikačných technológií.

Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti, musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi v rozsahu daného odboru, príp. jeho odborného zamerania.

Prehľad vzdelávacích oblastí:

- 1) Teoretické vzdelávanie
- 2) Praktické vyučovanie

7.1.1 Teoretické vzdelávanie

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Odborné vzdelávanie vedie žiakov k zvládnutiu základných úloh odvetvia - odboru, na ktorý sa pripravujú. Základným cieľom je osvojiť si vedomosti a zručnosti potrebné pre zvládnutie celého okruhu učiva. Žiaci získavajú, upevňujú a prehľbujú si vedomosti, zručnosti a návyky predpísané na zvládnutie budúceho povolania. Pri práci dodržiavajú zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce a ochrany pred požiarom. Odborné vzdelávanie v skupine odborov 42, 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka v štátnom vzdelávacom programe predstavuje súbor odborných informácií – súhrn principiálnych vedomostí a zručností uvedených v profile absolventa, nevyhnutných pre všetky odvetvia poľnohospodárstva a lesníctva, ako aj pre kvalifikované vykonávanie odborných činností. Neoddeliteľnou súčasťou teoretického vzdelávania je oblasť ekonomiky a sveta práce, ktorá má medzipredmetový charakter. Dopĺňa kompetencie žiaka, získané v ostatných oblastiach všeobecného aj odborného vzdelávania o najdôležitejšie poznatky a zručnosti súvisiace s jeho uplatnením vo svete práce. Cieľom tejto oblasti je rozvoj ekonomického myslenia žiakov, poznanie významu vzdelania pre uplatnenie na trhu práce, osvojenie si vedomostí a kompetencií, ktoré absolventovi pomôžu využiť jeho odborné a osobnostné predpoklady pre úspešné uplatnenie na trhu práce a pre budovanie profesijnej kariéry. Obsah učiva je zameraný na osvojenie ekonomických pojmov, základov makroekonómie a mikroekonómie, získanie prehľadných vedomostí o ekonomických javoch a zákonitostiach, chápanie základných ekonomických vzťahov a podstaty fungovania trhovej ekonomiky. Súčasťou vzdelávania je osvojenie efektívneho a hospodárneho správania v jednotlivých odborných činnostiach a praktická aplikácia teoretických vedomostí. Svoje predpoklady pre uplatňovanie vlastných aktivít v podnikaní žiaci rozvíjajú na základe porozumenia podstaty podnikateľskej činnosti a kompetencií získaných z oblasti právnej úpravy podnikania. „Cieľom vzdelávacieho okruhu pravidlá riadenia osobných financií je získanie kompetencií jednotlivých tém Národného štandardu finančnej gramotnosti verzia 1.0⁸ (ďalej len Národný štandard) vo vzťahu k fungovaniu jednotlivca a rodiny v ekonomickej oblasti. Pri spracovaní školských vzdelávacích programov odporúčame dôkladne preštudovať tento dokument a až potom následne zvážiť, ktoré tematické celky Národného štandardu zaradiť do vzdelávania tak, aby vyhovovali potrebám a individuálnym schopnostiam žiakov v rôznych vzdelávacích podmienkach. Pedagogickí zamestnanci môžu využívať Národný štandard na vytvorenie nových tematických celkov, tém alebo podtém v rámci učebných osnov rôznych odborných predmetov a dôsledne zabezpečiť medzipredmetové vzťahy.“ Žiaci sú pripravovaní na nevyhnutnosť sledovania zmien legislatívnych noriem a vzťahov na ekonomickom trhu i na trhu práce za súčasného využívania informačno – komunikačných technológií.

Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti, musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi v rozsahu daného odboru, príp. jeho odborného zamerania.

⁸ Národný štandard finančnej gramotnosti

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- používať zvukové a grafické (pravopisné) prostriedky daného jazyka, slovnú zásobu vrátane vybranej frazeológie v rozsahu daných tematických okruhov,
- používať osvojené jazykové prostriedky v súvislých výpovediach a v obsahových celkoch primerane s komunikatívnym zámerom,
- vhodne reagovať na partnerove podnety, odhadovať významy neznámych výrazov, používať kompenzačné vyjadrovanie, pracovať so slovníkom (prekladovým, výkladovým) a používať iné jazykové príručky a informačné zdroje,
- komunikovať v rôznych spoločenských úlohách, bežných komunikatívnych situáciách, používať verbálne a neverbálne výrazové prostriedky v súlade so socio-kultúrnym úzusom danej jazykovej oblasti, preukázať všeobecné kompetencie a komunikatívne kompetencie prostredníctvom rečových schopností na základe osvojených jazykových prostriedkov v komunikatívnych situáciách v rámci tematických okruhov, preukázať úroveň receptívnych (vrátane interaktívnych) a produktívnych rečových schopností,
- poznať biológiu základných druhov kultúrnych poľnohospodárskych plodín a hospodárskych zvierat,
- poznať biologickú, chemickú a fyzikálnu podstatu procesov prebiehajúcich v organizmoch rastlín a zvierat,
- charakterizovať pôdne, klimatické a meteorologické podmienky ako podstatu produkčného prostredia rastlín, zvierat a lesov,
- vytvárať a optimalizovať podmienky prostredia pre pestovanie rastlín, záhradníckych, vinohradníckych kultúr a lesných porastov, podmienky pre chov zvierat a lesnej zveri,
- aplikovať poznatky o technologických, chemických a fyzikálnych zákonitostiach v technologických postupoch, kontrole a posudzovaní kvality produktov, v ochrane a tvorbe životného prostredia a lesného ekosystému,
- poznať základné zložky životného prostredia a ich vplyv na vývoj organizmov populácií ekosystémov,
- poznať hospodársky významné druhy rastlín, lesných drevín, zvierat, lesnej a poľovnej zveri,
- poznať druhy poľnohospodárskych surovín, semien, lesných drevín a semien, sortimentov dreva a iných produktov,
- poznať základné druhy krmív, ich význam, zloženie, vlastnosti a použitie pre jednotlivé druhy zvierat v nadväznosti na potravinový reťazec vo výžive ľudí,
- vedieť posúdiť kvalitu krmív zmyslovým posúdením,
- ovládať princípy technologických procesov a postupy konvenčného a ekologického pestovania rastlín, lesných drevín, chovu zvierat, chovu a lovu lesnej zveri,
- poznať základné druhy stavieb pre výrobné a chovateľské technológie, prepravné a dopravné prostriedky k preprave zvierat, welfare zvierat,
- vedieť diagnostikovať najrozšírenejšie a najčastejšie prejavy chorôb a škodcov základných kultúrnych rastlín, lesných drevín, zvierat, lesnej a poľovnej zveri,
- všeobecne poznať správnu prevenciu a ochranu proti negatívnym vplyvom pôsobiacim na rastliny, zvieratá s ohľadom na vybrané technológie a výrobné oblasti,

- poznať a vedieť aplikovať základné druhy hospodárskych a priemyselných hnojív, zásady ich používania, skladovania vo vzťahu k životnému prostrediu,
- vedieť vytvoriť vhodné organizačné, materiálne podmienky pestovania významných rastlín a drevín v poľnohospodárskej a lesníckej výrobe a v jej špecifických oblastiach v záhradníctva, ovocinárstva, vinohradníctva,
- vytvoriť vhodné materiálne, organizačné, mikroklimatické podmienky v chove zvierat a lesnej zveri),
- poznať základné vlastnosti rastlinných a živočíšnych produktov, spôsoby ich získavania, spracovania, úpravy, skladovania, distribúcie a predaja,
- poznať základné druhy mechanizmov a ich zloženie pre konvenčné poľnohospodárske technológie pri pestovaní rastlín a chove zvierat,
- poznať princíp práce mechanizmov minimalizačných technológií pestovania rastlín,
- vedieť nadväznosť a fungovanie strojov a zariadení liniek používaných v technologických procesoch pestovania rastlín a chove zvierat,
- poznať a charakterizovať konštrukčné a prevádzkové materiály, náradie používané v poľnohospodárstve a lesníctve, strojné súčiastky, mechanizmy, stroje a zariadenia a spôsoby ich využitia,
- poznať princípy činnosti strojov a zariadení a zloženie ich funkčných častí podľa odboru,
- vedieť charakterizovať správne používanie mechanizmov základných pracovných operácií pri príprave pôdy, sejbe, ošetrovaní porastov, zberových prácach a pozberových úpravách rastlinných produktov,
- zostaviť výber a správne využitie mechanizmov základných pracovných operácií používaných v chove hospodárskych zvierat,
- stanoviť a zabezpečiť práce pri riadení, obsluhu a údržbe mechanizačných prostriedkov používaných v poľnohospodárskej výrobe a melioráciách,
- zabezpečiť a usmerňovať technologické postupy pri opravách strojov a zariadení používaných v pôdohospodárstve,
- zabezpečiť a usmerňovať riadenie prác v rámci komunálnych služieb miest a dedín so zameraním na manipuláciu s odpadmi, údržbu a čistenie miestnych komunikácií,
- ovládať riadenie traktora, alebo malotraktora a práce s prívesným náradím a riadenie motorového vozidla skupiny C podľa požiadaviek profilu absolventa konkrétnych odborov a zásady bezpečnej jazdy,
- ovládať zásady bezpečnosti ochrany zdravia pri práci, ochrany pred požiarom a ochrany životného prostredia pri technológiách pestovania rastlín, drevín a chove zvierat a zveriny,
- poznať a vedieť predchádzať možným rizikám a zdrojom negatívnych vplyvov na ekológiu a životné prostredie, vyplývajúcich z používaných technológií pestovania rastlín a chovu zvierat,
- poznať oblasť ekonomickej terminológie v poľnohospodárskej a lesníckej výrobe a riadení,
- vedieť sa orientovať v ekonomických javoch a procesoch v podmienkach trhového hospodárstva na úrovni poľnohospodárskeho a lesníckeho podniku a sfére aplikácie metód a prostriedkov, organizácie, riadenia a kontroly poľnohospodárskeho a lesníckeho podniku,
- vedieť popísať a používať ekonomické zásady podnikania, postupy vedenia jednotlivých dokladov a materiálov podniku vo výrobnnej a nevýrobnej sfére

- agropodnikania, podnikania v lesnom hospodárstve a podnikateľských činností v agroturistike a rozvoji vidieka,
- hodnotiť priebeh procesov výroby, technologických postupov a ekonomiky výroby poľnohospodárskych a lesných produktov,
 - zhodnotiť kvantitu a kvalitu produkcie,
 - vedieť základné postupy pri zakladaní farmy, alebo firmy,
 - vedieť sa orientovať v pracovných návodoch, katalógoch, metodikách, technickej dokumentácii, odbornej literatúre a internetovej sieti o nových poznatkoch, súvisiacich s podnikateľskou činnosťou v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve,
 - poznať základné právne poznatky a ich aplikáciu v právnych vzťahoch, súvisiacich s podnikaním, pracovno-právnymi a občiansko-právnymi vzťahmi,
 - poľnohospodárske a lesné právo a jeho uplatňovanie pri riadení výroby,
 - ovládať základy psychológie, sociológie a kultúry práce, vyvodzovať závery s ekonomických rozborov a využívať ich pri riadení a kontrole výroby, vedenia dokladov prvej evidencie, prípravy podkladov pre automatizované spracovanie informácií a využívať jeho výsledky pri riadení, hodnotení množstva a kvality vykonanej práce a stanovení odmeny za ňu
 - ovládať využívanie výpočtovej techniky na pracovisku, aktívne využívať základné užívateľské programy používané v poľnohospodárskej a lesníckej prevádzke
 - využívať informačné médiá pri vyhľadávaní pracovných príležitostí,
 - posudzovať a podľa osobných predpokladov využívať informácie o pracovných príležitostiach,
 - posudzovať podnikateľské príležitosti a konfrontovať ich so svojimi možnosťami,
 - formulovať vlastné priority a zosúlaďovať ich s požiadavkami pre výkon povolania a možnosťami ďalšieho vzdelávania
 - poznať základné pravidlá riadenia vlastných financií,
 - rozoznávať riziká v riadení vlastných financií
 - poznať príklady úspešných jednotlivcov v svojej profesijnej ceste,
 - poznať podmienky vylučujúce neúspešnosť jednotlivca a rodiny,
 - orientovať sa v problematike ochrany práv spotrebiteľa a uplatňovať tieto práva v praxi.
 - .

Prehľad obsahových štandardov:

- 1) Cudzí jazyk
- 2) Ekonomické vzdelávanie, náuka o spoločnosti v pôdohospodárstve
- 3) Prírodovedná príprava
- 4) Vzdelávanie o surovinách a materiáloch
- 5) Technické a technologické vzdelávanie
- 6) Pravidlá riadenia osobných financií

Popis obsahových štandardov

Cudzí jazyk

Počúvanie s porozumením – vzdelávanie rozvíja receptívne sluchové spôsobilosti založené na počúvaní s porozumením monologických a dialogických prejavov, cudzojazyčných pokynov, inštrukcií a súvislých prejavov, ktoré obsahujú známe lexikálne a gramatické javy.

Čítanie s porozumením – vzdelávanie rozvíja schopnosť čítať výrazne, so správnym prízvukom, intonáciou a melódiou, získavať potrebné informácie z autentických cudzojazyčných materiálov, nájsť v texte kľúčové informácie, pochopiť obsahovú podstatu textov, všeobecného, odborného a populárno-náučného charakteru, na základe kontextu vydedukovať význam neznámych výrazov, využívať ilustrácie, tabuľky, schémy, používať slovníky, jazykové a iné príručky, používať rôzne jazykové prostriedky, ktoré skvalitnia výslovnosť a obohatia slovnú zásobu.

Písomný prejav – žiaci sa naučia vyjadrovať k všeobecným i odborným témam, získať a poskytovať informácie v osobnej, verejnej a pracovnej oblasti, zrozumiteľne, v súlade s pravopisnými normami a štylisticky vhodne zaznamenať podstatné informácie z vypočutého, vyjadriť myšlienky, postoje, názory, opísať osoby, predmety a udalosti, zostaviť osnovu prečítaného (vypočutého) textu a reprodukovať obsah, vyplniť dotazník, tlačivá, žiadosti, zostaviť životopis, zostaviť a odpovedať na základný typ listu obchodnej korešpondencie, využívať slovníky, gramatické príručky.

Ústny prejav – žiak vie jazykovo správne, zrozumiteľne a primerane situácii reagovať v bežných životných situáciách, vie začať, rozvíjať a ukončiť rozhovor, predstaviť sa a predstaviť inú osobu, niekoho osloviť, pozdraviť, zablahoželať, o niečo požiadať, poďakovať, ospravedlniť sa a rozlúčiť sa, vyjadriť súhlas, odmietnutie, záujem a nezáujem, radosť, sklamanie, pochybnosť, prekvapenie, ochotu, riešiť štandardné situácie, odpovedať na otázky a tvoriť otázky k prečítanému alebo vypočutému textu, vyjadriť hlavnú myšlienku textu a svoj postoj k prečítanému alebo vypočutému, vyjadriť svoj názor na určitý problém, opísať predmet, osobu, udalosť, miesto, charakterizovať vlastnosti niekoho, dokáže informovať o reáliách Slovenska a krajín študovaného jazyka.

Poznatky o krajinách študovaného jazyka – vzdelávanie má rozvíjať a upevňovať vedomosti žiakov všeobecného a odborného charakteru z krajiny príslušnej jazykovej oblasti, jej kultúry, tradícií a spoločenských udalostí. Žiaci získajú informácie o socio-kultúrnom prostredí, o sociálnych službách a sociálno-právnej ochrane danej krajiny.

Ekonomické vzdelávanie, náuka o spoločnosti v pôdohospodárstve

Obsah učiva uvádza žiakov do problematiky ekonomiky, hospodárskej praxe základných vzťahov a podstaty fungovania trhovej ekonomiky. Žiaci si osvoja používanie odbornej ekonomickej terminológie, získajú poznatky z oblasti makroekonómie a ekonomiky podniku, prehľad o zákonitostiach a javoch trhovej ekonomiky, učia sa porozumieť základným prvkom trhu a osvoja si vedomosti o fungovaní trhu a jeho subjektoch. Oboznámia sa s podstatou podnikateľskej činnosti, jednotlivými formami podnikania a ich charakteristikou. Súčasťou obsahu vzdelávania sú odborné vedomosti o podniku, základných podnikových činnostiach, jeho hospodárení, postavení na trhu. Žiaci si osvoja vedomosti o podstate a štruktúre národného hospodárstva a naučia sa porozumieť základným makroekonomickým ukazovateľom. Problematika obsahu učiva zo sveta práce učiva vedie žiakov k chápaniu významu práce, ako zdroja tvorby hodnôt, nástroja ekonomického zabezpečenia a sebarealizácie, ako aj k poznaniu významu a dôležitosti vzdelávania pre kvalifikované uplatnenie na trhu práce. V procese vzdelávania si žiaci dopĺňajú

odborné vedomosti a zručnosti o poznatky, ktoré úzko súvisia s ich budúcim uplatnením na trhu práce. Získané poznatky z oblasti pracovnoprávných vzťahov ich naučia postupovať správne pri uplatňovaní svojich práv. Vo vzdelávacom procese sa súčasne formujú a rozvíjajú schopnosti racionálneho a efektívneho správania a zodpovednosti za vlastnú prácu.

• **Ekonomické vzdelávanie v odvetví poľnohospodárstva a lesného hospodárstva**

Charakteristika vzdelávania

Kontinuálne nadväzuje na štúdium v oblasti všeobecnej ekonomiky a je prierezovou problematikou všetkých vzdelávacích oblastí programu. Umožňuje osvojenie si požadovaných poznatkov z prípravy na ekonomicko-hospodárske a riadiace činnosti v malých a stredných podnikoch, ako aj v samostatnom podnikaní a k štúdiu na vysokých školách v študijných odboroch skupín 42, 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka.

Prehľad výkonových štandardov:

Absolvent má:

- ovládať ekonomické pojmy a kategórie odvetvovej ekonomiky v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve,
- vysvetliť základnú štruktúru, organizáciu a činnosti v poľnohospodárskom a lesníckom podniku,
- samostatne sa orientovať v bežnom podnikateľskom prostredí odvetvia, organizovať a vykonávať základné činnosti súvisiace s podnikateľskými aktivitami,
- aplikovať poznatky z ekonomiky a zásady podnikania pri nákupe surovín a materiálov, predaji produktov výroby, vedení dokladov o pohybe finančných prostriedkov a riešení bežných rozhodovacích a organizačných situácií v poľnohospodárstve a lesníctve,
- kontrolovať a samostatne uchovávať pracovné záznamy a viesť evidenciu jej užívania v jednotlivých úsekoch výroby a využívať tieto podklady na návrhy bežných organizačných opatrení na príslušných úsekoch,
- ovládať obsluhu osobného počítača a prácu so základnými ekonomickými pracovnými softwami,
- samostatne sa rozhodovať s vyšším stupňom zodpovednosti a riadiť menší kolektív,
- aplikovať základné zásady technologickej prípravy výroby na úseku pestovateľských, chovateľských, pestovných, ťažbových, dopravných a ochranárskych činností,
- samostatne sa orientovať v oblasti technického riadenia poľnohospodárskej a lesnej výroby,
- ovládať výkon technickej kontroly výroby, najmä pri kontrole výkonov v pestovateľskej, chovateľskej, pestovnej činnosti, pri získavaní, výrobe poľnohospodárskych produktov, výrobe dreva, zásob dreva podľa lokalít a expedície dreva,
- ovládať inventarizáciu materiálových zásob, údržieb a opráv dopravných komunikácií a ostatných poľnohospodárskych a lesných stavieb, technického

stavu a údržby strojov a zariadení a vybavenia pracovísk z hľadiska bezpečnosti a ochrany zdravia a ochrany pred požiarom.

Oblasť ekonomickej terminológie v poľnohospodárskej a lesníckej výrobe a riadení

V skupinách študijných odborov, hlbšie zameraných na ekonomiku poľnohospodárstva a lesného hospodárstva je nevyhnutné osvojiť si základné pojmy v ekonomike výrobných odvetví v podmienkach agrokomplexu a lesného hospodárstva. Postavenie pôdohospodárstva v sústave národného hospodárstva, štruktúru jeho podnikov, ako aj nástroje agrárnej a lesníckej politiky. Osvojenie základných štatistických pojmov, etapy štatistickej práce, štatistické tabuľky a grafické zobrazenie, stredné hodnoty, ukazovatele väzieb a ukazovateľ variability, časové rady a skúmanie závislostí v štatistike, výberové zisťovanie údajov a pomerné ekonomické ukazovatele pri spracovaní pôdohospodárskych produktov, Indexy a pôdohospodársku štatistiku.

Oblasť orientácie v ekonomických javoch a procesoch v podmienkach trhového hospodárstva na úrovni poľnohospodárskeho a lesníckeho podniku

Problematika osvojovania ekonomických javov, manažmentu a marketingu pôdohospodárskych podnikov, analýza výsledkov ich činnosti a následné využitie v riadení rozbre a hodnotení ekonomickej a podnikateľskej činnosti v podmienkach pôdohospodárstva a lesného hospodárstva, hodnotenia a odmeňovania za vykonanú prácu. Pozostáva zo štúdia spôsobov a postupov účtovania jednotlivých zložiek majetku, záväzkov, nákladov výdavkov, výnosov, príjmov, výsledku hospodárenia. účtovných jednotiek, ktoré sa účtujú v sústave podvojného a jednoduchého účtovníctva. Z histórie a vývoja manažmentu, organizácie a organizačnej štruktúry poľnohospodárskych a lesníckych podnikov, deľby rozhodovacej právomoci, informačného manažmentu, ako aj podnikového a personálneho manažmentu, stratégie a taktiky. Nevyhnutnou súčasťou je orientácia v oblasti administratívnych prác, kompetencií pri samostatnom vybavovaní firemných a iných písomností.

Oblasť zosúladenia výrobnéj a ekonomickej oblasti s oblasťou ochrany a tvorby životného prostredia

Obsah štúdia je zameraný na pôdohospodárske podniky a ich ekonomické ukazovatele. Dáva do súladu základné ekonomické ukazovatele poľnohospodárskej a lesníckej výroby a čiastočne agropotravinárskeho komplexu s jej výsledkami. Súčasne sa zameriava na dotačnú politiku poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a výživy. Nevyhnutnou súčasťou tejto problematiky je pochopenie jednoty a prepojenosti rentability a hospodárnosti výroby s oblasťou ochrany životného prostredia, tvorby krajiny, rozvoja agroturistiky a vidieka. Problematika špecifikácie štúdia v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve bezprostredne nadväzuje na poznatky z prírodovednej oblasti, vzdelávania o surovinách a materiáloch, technického a technologického vzdelávania, ako aj praktickej prípravy.

Oblasť právnej ochrany a právneho vedomia v ekonomike poľnohospodárskej a lesníckej výroby

Oblasť obsahuje prehľad o slovenskom právnom poriadku s osobitným zreteľom na právo v oblasti poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a s ním súvisiacich služieb, využívanie právnych noriem súvisiacich s rozvojom podnikania v pôdohospodárstve, lesníctve, agropotravinárstve a v službách v rámci pri rôznych

foriem vlastníctva. Nevyhnutná je orientácia na prácu s predpismi a normami, ktoré sa vzťahujú na výrobu a predaj poľnohospodárskych a lesníckych produktov a oblasť právnych noriem v oblasti občianskeho, obchodného, pracovného a trestného práva k upevňovaniu právneho povedomia.

Prírodovedná príprava

V nadväznosti na všeobecno-vzdelávacie predmety biológiu, chémiu a fyziku sa prírodovedná príprava ďalej rozvíja aplikáciou zákonitostí v technologických predmetoch. Cieľom prírodovednej prípravy je uplatnenie osvojených zákonitostí živých sústav organizmov v technologických procesoch, vo výrobe produktov pre výživu ľudí, v opatreniach na ochranu životného prostredia, zdravia ľudí, rastlín, lesných porastov a zvierat.

Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

Biologická a chemická podstata poľnohospodárstva a lesného hospodárstva

Žiaci získajú odborné vedomosti z biológie rastlín, drevín, živočíchov a hospodárskych zvierat. Osvoja si zákonitosti základných chemických a fyzikálnych procesov prebiehajúcich v pôde, kolobehu látok a metabolických procesov v živých organizmoch a ekosystémoch s aplikáciou v technológiách rastlinnej výroby, záhradníctva, vinohradníctva, vinárstva a ovocinárstva, v lesnom hospodárstve a v technológiách živočíšnej výroby.

Vlastnosti, stavba, zloženie a fyziologické procesy v živých sústavách organizmov rastlín a zvierat

Obsah umožní žiakom získať základné vedomosti o stavbe, štruktúre a zložení pôdy, stavby a zložení rastlinnej a živočíšnej bunky, o stavbe a fyziologických procesoch rastlín, o anatomickej stavbe, fyziológii hospodárskych zvierat a vývoja lesných ekosystémov. Osobitná pozornosť sa venuje ochrane a výžive rastlín, lesných drevín a ako aj výžive zvierat. Uplatnením zákonitostí výživy rastlín v rastlinnej výrobe a zákonitostí výživy zvierat v živočíšnej výrobe možno výrazne optimalizovať výsledky produkcie.

Životné prostredie a jeho vplyv na organizmy a produkciu

Vo všetkých študijných odboroch skupiny 42 a 45 si žiaci osvoja podstatné princípy vzťahu životného prostredia, organizmov rastlín a hospodárskych zvierat a vývoja lesných ekosystémov. Špecifiká týchto vzťahov sú konkretizované v jednotlivých študijných odboroch. Sú to predovšetkým oblasti tvorby životného prostredia, vytváranie optimálnych výrobných, pestovateľských a chovateľských podmienok pre kvalitnú produkciu. Súčasne je zahrnutá aj o ochrana životného prostredia v technologických procesoch bez znečisťovania životného prostredia

Metódy merania klimatických a meteorologických prvkov

Žiaci získajú podstatné vedomosti o meteorologických, klimatických a mikroklimatických podmienkach pestovania rastlín a lesov, chove hospodárskych zvierat, prehľad o používaných prístrojoch na meranie klimatických

a meteorologických prvkov a osvoja si zručnosti z ich merania (teplota ovzdušia, vlhkosť ovzdušia, smer a sila vetra, množstvo zrážok a pod.).

Druhy hospodárskych rastlín, kultivarov, odrôd, sort, druhy hospodárskych zvierat, plemien, biotická zložka lesných ekosystémov v rozsahu odboru

Podľa konkrétnych požiadaviek profilu absolventa študijného odboru žiaci poznajú charakteristické vlastnosti a znaky hlavných druhov hospodárskych rastlín, drevín, hospodárskych zvierat, lesnej flóry a fauny. Osvoja si metódy ich praktického určovania a poznania. Súčasťou tohto vzdelávacieho obsahu je poznanie vhodných podmienok a stanovišť pre jednotlivé druhy rastlín, lesných drevín, stanovištných rastlín, živočíchov, lesnej a poľovnej zveri, záhradníckych, vinohradníckych kultúr a druhov a plemien hospodárskych zvierat a zručnosti pri správnej voľbe druhu a pri utváraní podmienok.

Vzdelávanie o surovinách a materiáloch

Vzdelávacia oblasť umožňuje žiakom získať prehľad a podstatné vedomosti o materiáloch, surovinách, hnojivách, lesných drevinách, osivách a krmivách, používaných v poľnohospodárskej a lesnej výrobe.

Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

Základné konštrukčné a prevádzkové materiály

Obsah závisí od konkrétneho študijného odboru. Bude značne odlišný v zameraniach študijného odboru na sféru technických služieb pre poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo, alebo na sféru opravárstva v technických službách na vidieku a v oblasti komunálnej techniky, prípadne od špecifik v študijných odboroch zameraných na pestovanie rastlín, záhradníctvo, vinohradníctvo, vinárstvo ovocinárstvo, chov zvierat a lesné hospodárstvo.

V študijných odboroch zameraných na mechanizáciu bude väčší rozsah predovšetkým technických materiálov, ich vlastností, strojových súčiastok, častí strojov a mechanizmov používaných v oblasti poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a princípy činnosti strojov a zariadení a zloženie ich funkčných častí

V ďalších študijných odboroch žiaci získajú len základný prehľad o konštrukčných materiáloch a strojových súčiastkach a sústreďujú sa predovšetkým na prevádzkové materiály špecifické pre konkrétny študijný odbor.

Suroviny poľnohospodárskej a lesníckej výroby a ich základné hodnotenie

Sú to všetky produkty pestovania rastlín - rastlinnej výroby, záhradníctva, vinohradníctva, vinárstva, ovocinárstva a špeciálnych rastlín, lesnej výroby a chovu zvierat – živočíšnej výroby. Základným hodnotením jednotlivých produktov je zmyslové hodnotenie. Žiaci získajú zručnosti v zisťovaní a meraní parametrov množstva, rozsahu a kvality. Obsah je v každom študijnom odbore špecifický podľa odvetvia výroby.

Krmivá a krmne zmesi

Žiaci získajú prehľad ako aj podstatné informácie o hospodárskych krmivách, o spôsobe ich výroby na ornej pôde a na trvalých trávnych porastoch, ako aj o zabezpečovaní krmovínovej základne na farme. Prakticky poznajú jednotlivé druhy hospodárskych krmív, priemyselné kŕmne zmesi, ich zloženie – komponenty a vlastnosti. Súčasťou obsahu je hodnotenie kvality krmív a kŕmných zmesí na základe zmyslového posúdenia, uskladňovania a úpravy krmív, posúdenia receptúr, dodržania noriem kvality, záručnej lehoty a pod.

Krmivá pre jednotlivé druhy zvierat

Žiaci poznajú vhodnosť a použitie rôznych krmív pre jednotlivé druhy a kategórie zvierat v závislosti od stavby a fyziológie tráviacej sústavy a spôsobu výživy hospodárskych zvierat. Získajú zručnosti pri poznávaní krmív ich výbere a úprave pre konkrétne druhy a kategórie zvierat, vrátane špecifických požiadaviek zvierat.

Druhy hnojív a ich použitie

Žiaci si osvoja zásady výživy a hnojenia rastlín. Poznajú druhy hospodárskych hnojív a spôsoby hnojenia, druhy priemyselných hnojív a ich používanie. Súčasťou obsahu sú aj spôsoby uskladňovania a aplikácie hospodárskych a priemyselných hnojív z hľadiska hygieny a ochrany životného prostredia.

Prípravky na ochranu rastlín

Žiaci si osvoja zásady ochrany rastlín. Poznajú spôsoby ochrany rastlín, jednotlivé druhy ochranných prípravkov a spôsoby aplikácie. Súčasťou obsahu sú aj spôsoby uskladňovania a používania prípravkov vzhľadom na hygienu a ochranu životného prostredia.

Lesné dreviny a iné produkty lesa

Žiaci poznajú jednotlivé druhy lesných drevín podľa morfológických znakov, ekologických požiadaviek, geografického rozšírenia, možností ich využitia v priemyselnom spracovaní. Ďalej semená lesných drevín, sortimenty dreva a iné produkty lesnej výroby.

Technické a technologické vzdelávanie

Cieľom technickej a technologickej prípravy je umožniť žiakom získať ucelený prehľad o mechanizácii poľnohospodárstva a lesníctva, o strojoch a zariadeniach používaných v technologických procesoch rastlinnej, záhradníckej, vinohradníckej, vinárskej a ovocinárskej výroby a v živočíšnej a lesnej výrobe. Žiaci si osvoja aj princípy jednotlivých technologických procesov podľa odboru.

Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

Technické zariadenia v lesnej ťažbe a doprave v poľnohospodárstve a v lesnom hospodárstve

V obsahu bude v prehľade členenie technických zariadení na hnacie, hnané, meracie a testovacie, ovládacie sústavy mechanické, hydraulické, pneumatické, elektrické a kombinované. Žiaci poznajú zásady ťažby, sústreďovania, sortimentácie dreva, dopravy v poľnohospodárstve a v lesníctve podľa zvoleného študijného odboru,

dopravníky mechanické, pneumatické, zdvíhací a nakladače, nemotorové a motorové dopravné a približovacie prostriedky.

Druhy mechanizačných prostriedkov

Žiaci poznajú zloženie funkčných častí strojov a zariadení, sú to mechanizačné prostriedky na spracovanie pôdy a ošetrovanie rastlín, k práci s kvapalinami v rastlinnej a živočíšnej výrobe ako sú postrekovače, mechanizačné prostriedky na hnojenie, dojacie zariadenia a zariadenia na ošetrovanie mlieka. Ďalej mechanizačné prostriedky na rozhadzovanie tuhých materiálov, mechanizačné prostriedky na siatie a sadenie, na zber a uskladňovanie krmovín, okopanín, zber a pozberové spracovanie obilovín, zariadenia na odstraňovanie maštalného hnoja a ošetrovanie hospodárskych zvierat. Ďalej mechanizačné prostriedky na prácu v lesných škôlkach pri príprave plôch a pôdy pri zalesňovaní, výchove porastov, pri ťažbe dreva, pri sústreďovaní, sortimentácii a odvoze dreva. Rozsah a konkretizácia obsahu bude rôzna podľa jednotlivých študijných odborov a požiadaviek profilu absolventa.

Stavby a zariadenia

Obsah závisí od konkrétneho študijného odboru. Žiaci získajú prehľad a podstatné vedomosti o druhoch a parametroch stavieb a zariadení. Naučia sa posudzovať ich vhodnosť najmä z hygienického hľadiska. Z poľnohospodárskych stavieb sú to napríklad sklady, sýpky, stavby a zariadenia na uskladnenie senáži a siláži, maštale, ošipárne, koniarne a pod. Zo záhradníckych stavieb a zariadení sú to skleníky, fóliovníky, škôlky, sklady, pivnice na zber a spracovanie hrozna a produkciu vína a pod. Z lesných stavieb a zariadení sú to napríklad sklady, množiarne, škôlky, cesty a pod. Z lesných stavieb a zariadení sú to napríklad sklady dreva, lesné škôlky, cesty a zväžnice, mosty a priepusty, poľovnícke zariadenia, melioračné stavby a pod.

Energetické zdroje a ich racionálne využívanie

Žiaci získajú prehľad a podstatné informácie o rozdelení a charakteristike energetických zdrojov: mechanický rozvod energie, hydraulický a pneumatický rozvod energie, elektrický rozvod energie. Poznajú možnosti alternatívnych zdrojov energie: geotermálna voda, solárne systémy, veterné a vodné elektrárne a možnosti ich využívania v poľnohospodárstve a lesníctve, ako aj obnoviteľné zdroje energie, princípy a technické riešenia pri ich využití. Žiaci si osvoja spôsoby racionálneho využívania energie v svojom odbore. Súčasťou obsahu sú aj zásady bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri práci.

Elektronizácia a automatizácia v technológiách príslušného odboru

Podľa konkrétneho učebného odboru žiaci získajú prehľad a podstatné informácie o aktuálnej situácii v elektronizácii a automatizácii v technológiách odboru a o perspektívach rozvoja v jednotlivých odvetviach. Oboznámia sa s funkčnými časťami týchto zariadení.

Technologické postupy v rastlinnej výrobe, v živočíšnej výrobe, v záhradníctve a v lesnej výrobe

Obsah bude relevantný požiadavkám profilu absolventa konkrétneho študijného odboru. Ide o technologické postupy pestovania rastlín, drevín, záhradníckych a vinohradníckych plodín a výroby ich produktov a technologické postupy chovu

jednotlivých druhov zvierat a výroby živočíšnych produktov. Technologické postupy v rámci pestovania lesov, ťažbovej činnosti, ochrany lesov a hospodárskej úpravy lesov. Technologické postupy sa realizujú vo veľkovýrobných podmienkach s použitím mechanizácie, strojov a zariadení, ich nastavením a obsluhou.

Teória riadenia motorových vozidiel

Žiaci si osvoja princípy činnosti motorov so zameraním na traktory a závesné náradia, nákladné vozidlo a osvoja si zásady ich ošetrovania a údržby. Oboznámia sa so zásadami bezpečnej jazdy a pravidlami cestnej premávky.

Pravidlá riadenia osobných financií

Obsah učiva je zameraný na orientáciu v zabezpečovaní základných ľudských a ekonomických potrieb jednotlivca a rodiny. Dôležitou súčasťou prípravy je orientácia v problematike ochrany práv spotrebiteľa a schopnosť tieto práva uplatňovať v praxi. Žiaci sa oboznámia so základnými pravidlami riadenia vlastných financií a naučia sa rozoznávať riziká v riadení vlastných financií. Získajú orientáciu v oblasti finančných inštitúcií, naučia sa efektívne využívať finančné služby za súčasného používania pojmov v oblasti finančníctva a sveta peňazí. Na základe príkladov úspešných jednotlivcov v svojej profesijnej ceste sa naučia poznať podmienky vylučujúce neúspešnosť jednotlivca a rodiny. Formou praktických cvičení sú teoretické vedomosti overované v praxi.

7.1.2 Praktické vyučovanie

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Praktické vyučovanie sa zabezpečuje formou odbornej prevádzkovej a individuálnej praxe, učebnej praxe a praktických cvičení. Je zacielená na vzdelávanie žiakov v praktických činnostiach odboru štúdia. Ide o získanie, rozvoj a upevňovanie odborných zručností, návykov a utváranie odborných postojov a názorov, vo vzťahu žiakov k odboru štúdia, súčasne k utváranie vzťahu žiakov k plneniu pracovných povinností a pocitu zodpovednosti za zverené hodnoty a výsledky svojej činnosti. Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi v rozsahu daného odboru, príp. jeho odborného zamerania.

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent vie:

- vedieť vybrať, rajonizovať kultúrne plodiny, lesné dreviny a odhadnúť podmienky pre chov zvierat, zveriny jej ochranu a realizáciu výroby z hľadiska ochrany a tvorby životného prostredia,
- vedieť vybrať, zabezpečiť a riadiť použitie potrebného náradia, prístrojov, strojov, zariadení, prepravných zariadení, materiálov a surovín potrebných pre konkrétny technologický proces a kontrolovať ich hospodárne a efektívne využitie,

- vedieť riadiť a usmerňovať technologické postupy a procesy konvenčného a ekologického pestovania rastlín, lesných drevín, chovu a lovu zvierat, chovu a lovu lesnej zveri, technologické postupy pri výrobe a využití biomasy,
- vedieť obhospodarováť lesné ekosystémy na základe lesných hospodárskych plánov a všeobecne záväzných právnych predpisov,
- pracovať podľa schválených postupov, dodržiavať technologickú disciplínu, technické a technologické normy, legislatívu vrátane hygienických bezpečnostných a preventívnych opatrení,
- vybrať, vytvárať, usmerňovať a adaptovať vhodné prostredie a podmienky pre život a produkciu hospodárskych rastlín, drevín, zvierat, zveriny a lesných ekosystémov,
- vykonávať preventívne zásahy na odstránenie negatívnych vplyvov vegetačných a patogénnych činiteľov,
- uplatňovať poznatky pri zavádzaní a využívaní závlahovej a odvodňovacej techniky, riešiť krajinno-ekologické úpravy životného prostredia vo vzťahu k poľnohospodárskej a lesnej výrobe,
- posúdiť, usmerňovať, hodnotiť a kontrolovať množstvo a kvalitu produkcie,
- viesť a spracovávať a vyhodnocovať základnú predpísanú evidenciu a záznamy, súvisiace s prevádzkou techniky a technológiou pestovania rastlín, lesných drevín, chovu zvierat a zveriny,
- vykonávať ošetrovať, viesť údržbu a obsluhu strojov a zariadení podľa požiadaviek profilu absolventa odboru štúdia,
- riadiť a usmerňovať technologické postupy pri opravách strojov a zariadení a činnosti na úseku komunálnych služieb miest a dedín,
- riadiť traktor, alebo malotraktor s prívesným, neseným a návesným náradím, alebo motorové vozidlo skupiny C podľa požiadaviek profilu absolventa konkrétneho študijného odboru,
- vykonávať všetky práce v konkrétnom odvetví, či úseku, kvalifikovane a racionálne riešiť problémové situácie v odborných činnostiach,
- vykonávať ekonomické činnosti, spojené so získavaním a spracovávaním informácií v oblasti pôdohospodárskej a lesnej výroby, zásobovania, odbytu, marketingu, manažmentu, personalistiky, vo vedení administratívy, účtovníctva a finančného hospodárenia pôdohospodárskeho podniku a služieb a využiť ich v ekonomickom riadení firmy, pracoviska,
- vykonávať marketing a podnikateľské činnosti v oblasti agroturistiky a služieb na vidieku,
- postupovať v súlade so zásadami bezpečnosti, hygieny a ochrany zdravia pri práci, ochrany pred požiarom,
- využívať informačné technológie pri riešení praktických úloh.

Prehľad obsahových štandardov

- 1) Riadenie technologických procesov
- 2) Ochranné a preventívne technologické opatrenia
- 3) Princípy technologických postupov a obsluha technologických zariadení
- 4) Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci
- 5) Obsluha technologických zariadení podľa odboru
- 6) Posúdenie zložitosti pracovných úloh
- 7) Zodpovednosť za zverené prostriedky

Popis obsahových štandardov

Riadenie technologických procesov

V závislosti od náplne študijného odboru príprava konkrétnych technologických procesov: výber materiálov, surovín, zvierat, príprava náradia, príslušných prístrojov, strojov a zariadení, sledovanie, usmerňovanie a adaptácia priebehu procesu, výsledky procesu. Dodržiavanie technických a technologických noriem, zásad hygieny a bezpečnosti práce.

Ochranné a preventívne technologické opatrenia

Žiaci musia nevyhnutne poznať ochranné zariadenia na mechanizačných prostriedkoch a strojoch, ktoré sa v technologických procesoch využívajú. Významnou súčasťou je aj oblečenie a ochranné prostriedky žiakov pri obsluhu technologických zariadení, a hygienické opatrenia: osobná hygiena, hygiena prostredia a zariadení, hygienické opatrenia pri výrobe produktov, hygienické opatrenia v chovoch zvierat.

Princípy technologických postupov a obsluha technologických zariadení podľa študijného odboru

Žiaci získajú zručnosti pri obsluhu technologických zariadení: nastavovanie, spúšťanie a zastavenie technologických zariadení. Osvoja si praktické uplatňovanie príslušných technologických, technických a výkonových noriem, hodnotenie priebehu a výsledku procesu a návrhy na optimalizáciu technologického procesu. Žiaci získavajú zručnosti pri plánovaní, príprave a realizácii technologických postupov v pestovnej a ťažbovej činnosti, pri ochrane lesa a hospodárskej úprave lesov, pri plánovaní, realizácii a hodnotení ekonomickej činnosti podniku.

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

Dodržiavanie bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri práci je súčasťou obsahu celej praktickej prípravy. Je to bezpečnosť pri obsluhu mechanizačných prostriedkov, bezpečnosť práce a hygiena pri prístupe k hospodárskym zvieratám pri ich ošetrovaní a kŕmení, výcviku zvierat, v pestovnej činnosti, pri ťažbe, sústreďovaní, manipulácii, doprave dreva, ochrane lesa a pod. Bezpečnosť a hygiena v technologických procesoch výroby produktov pre výživu ľudí.

Posúdenie zložitosti pracovných úloh

Žiaci získajú zručnosti pri hodnotení množstva a kvality práce, zložitosti a namáhavosti konkrétnych úloh vo vzťahu k zvoleným postupom pri ich plnení. Naučia sa hodnotiť výsledky výroby, pestovateľských, chovateľských úspechov a úspechov v základných lesníckych činnostiach.

Zodpovednosť za zverené prostriedky

Žiaci získajú prehľad o hodnote prístrojov, strojov a zariadení, biologického materiálu(rastlín, zvierat, drevín a pod.), surovín a materiálov v technologických procesoch aj počas odborného výcviku. Z toho vyplýva požiadavka zodpovedného prístupu k uvedeným hodnotám.

7.2 ÚČELOVÉ KURZY/UČIVO

Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov odborného vzdelávania a prípravy sú účelové kurzy, ktoré predstavujú integrujúcu zložku vedomostí, zručností a postojov. V nadväznosti na získané poznatky v oblasti teoretického a praktického vzdelávania účelové učivo poskytuje žiakom doplňujúce, rozširujúce, upevňovacie a overovacie vedomosti, zručnosti a kompetencie potrebné na zvládnutie situácií a aktivít, ktoré môžu nastať vznikom nepredvídaných skutočností.

Prehľad účelových kurzov

- 1) Kurz zvárania
- 2) Kurz práce s motorovou pílou
- 3) Kurz práce s krovinorezom
- 4) Kurz práce s chemikáliami na ošetrovanie a ochranu rastlín
- 5) Kurz obsluhy elektrického agregátu pre lov rýb
- 6) Kurz vodcu malého plavidla
- 7) Kurz obsluhy mobilných kombajnov
- 8) Kurz obsluhy samohybných zberacích rezačiek
- 9) Kurz obsluhy univerzálnych traktorov (UKT) v sústreďovaní dreva
- 10) Kurz obsluhy špeciálnych lesných kolesových ťahačov pri sústreďovaní dreva
- 11) Kurz obsluhy lanových dopravných zariadení pre sústreďovanie dreva (LDZ)
- 12) Kurz obsluhy hydraulických nakladacích zariadení, hydraulická ruka (HR)
- 13) Kurz zberu plodov a semien z vysokých stromov
- 14) Rybársky kurz
- 15) Poľovnícky kurz

7.2.1 Kurz zvárania

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Absolvovanie kurzu zvárania umožní rozšíriť odborný profil absolventa najmä v technických odboroch, ktoré sú zamerané na mechanizáciu a opravárstvo. O prijatie do kurzu sa môžu uchádzať len zdraví žiaci vo veku 18 rokov.

Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- poznať platné predpisy pri práci so zváracími zariadeniami,
- poznať zásady ochrany osôb pri zváraní,
- poznať zloženie a konštrukciu zváracích zariadení,
- ovládať technológiu zvárania,
- poskytnúť prvú pomoc.

Prehľad obsahových štandardov

- 1) Zákony, vyhlášky, smernice, nariadenia
- 2) Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

3) Zváranie a údržba zváracích zariadení

Popis obsahových štandardov

Zákony, vyhlášky, smernice, nariadenia

Žiaci prihlásení do kurzu zvárania získajú prehľad o platnej legislatíve. Poznanie príslušných zákonov, smerníc a nariadení súvisiacich so zváraním je podmienkou pre úspešné absolvovanie kurzu.

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

Pre dodržanie zásad bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri práci vo výcviku je dôležité dodržiavanie osobitných technických noriem. Žiaci si osvoja všetky bezpečnostné a ochranné opatrenia a používajú ochranné oblečenie a ďalšie ochranné prostriedky. Poznajú príčiny úrazov a spôsoby prevencie, činnosť a postupy inšpekcie a prvej pomoci.

Zváranie a údržba zváracích zariadení

Žiaci sa naučia zásadám a postupom zvárania, postupom údržby zváracích zariadení, získajú zručnosti vo zváraní, údržbe zariadení a hodnotení výsledkov práce.

7.2.2 Kurz práce s motorovou pilou

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Kurz umožní rozšíriť profil absolventa najmä v odboroch zameraných na lesníctvo a záhradníctvo. Podmienkou absolvovania kurzu je zdravotná spôsobilosť a vek, ktorý ustanovujú platné právne predpisy. Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- poznať platné predpisy,
- poznať konštrukciu a zloženie motorových píl, ich funkčné časti,
- ovládať technológiu pílenia stromov v rôznych podmienkach,
- ovládať zásady bezpečnej a hygienickej práce,
- poskytnúť prvú pomoc pri úrazoch.

Prehľad obsahových štandardov

- 1) Motorová píla, manipulácia s motorovou pilou
- 2) Platná legislatíva
- 3) Technologické postupy

Popis obsahových štandardov

Motorová píla, manipulácia s motorovou pilou

Zloženie konštrukcia a činnosť motorovej pily, manipulácia s motorovou pilou s dodržaním pravidiel bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri práci.

Platné právne predpisy

Poznanie platných právnych predpisov je zásadnou podmienkou úspešného absolvovania kurzu. Pracovné oblečenie, ochranné pomôcky a prostriedky pri manipulácii s motorovou pilou.

Technologické postupy

Nácvik bezpečnej manipulácie s motorovou pilou. Nácvik pílenia a odvetvovania stromov. Hodnotenie výsledkov práce. Prevencia úrazov, prvá pomoc.

7.2.3 Kurz práce s krovinorezom

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Kurz umožní rozšíriť profil absolventa najmä v odboroch zameraných na lesníctvo a záhradníctvo

Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- poznať platné predpisy,
- poznať konštrukciu a zloženie krovinorezov, ich funkčné časti,
- ovládať technológiu práce s krovinorezmi v rôznych podmienkach,
- ovládať zásady bezpečnej a hygienickej práce,
- poskytnúť prvú pomoc pri úrazoch.

Prehľad obsahových štandardov

- 1) Krovinorez
- 2) Platná legislatíva
- 3) Technologické postupy práce s krovinorezom

Popis obsahových štandardov

Krovinorez

Zloženie a činnosť krovinorezu . Manipulácia s krovinorezom pri dodržaní zásad bezpečnosti práce a ochrane zdravia

Platná legislatíva

Poznanie všeobecne záväzných právnych predpisov, ich dodržiavanie je podmienkou úspešného absolvovania kurzu. Pracovný odev a obuv. Ochranné pomôcky a prostriedky.

Technologické postupy práce s krovinorezom

Nácvik práce s krovinorezom pri dodržaní bezpečnosti práce a ochrany zdravia.
Predchádzanie úrazom. Prvá pomoc pri poranení krovinorezom.

7.2.4 Kurz práce s chemikáliami na ochranu rastlín

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Kurz umožní rozšírenie odborného profilu absolventa. Vyžaduje dobrý zdravotný stav uchádzačov a vek 18 rokov. Vhodný je pre všetky poľnohospodárske odbory.

Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- poznať platné predpisy,
- poznať zásady správneho uskladňovania a uchovávaní chemikálií,
- poznať zásady a metódy používania chemikálií,
- poznať zásady ochrany životného prostredia,
- ovládať bezpečnú manipuláciu s chemikáliami,
- poznať rôzne chemické prípravky používané v poľnohospodárstve,
- ovládať technológiu aplikácie pesticídov, herbicídov,
- poskytnúť prvú pomoc pri úrazoch.

Prehľad obsahových štandardov

- 1) Platná legislatíva:
- 2) Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci s chemickými prostriedkami
- 3) Uskladňovanie chemikálií a ich aplikácia
- 4) Chemické prípravky používané v poľnohospodárstve

Popis obsahových štandardov

Platná legislatíva

Frekventanti kurzu sa oboznámia s platnou legislatívou, zákonmi, vyhláškami, smernicami, nariadeniami a normami bezpečnosti pracovníkov. Ich poznanie a dodržiavanie je podmienkou úspešného absolvovania kurzu

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci s chemikáliami

Dodržiavanie technických noriem, zásad bezpečnej manipulácie s chemikáliami používanými v poľnohospodárstve, bezpečnosť technických zariadení, oblečenie a ochranné pomôcky, osobná hygiena pracovníkov a predchádzanie úrazom.

Uskladňovanie chemikálií a ich aplikácia

Poznanie a dodržiavanie noriem a predpisov pri uskladňovaní chemikálií. Likvidácia chemikálií a obalov. Postupy bezpečnej aplikácie chemických látok.

Chemické prípravky používané v poľnohospodárstve, lesnom hospodárstve

Druhy chemických prípravkov. Toxicita chemických látok. Identifikačné štítky.

7.2.5 Kurz obsluhy elektrického agregátu pre lov rýb

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Kurz umožní rozšíriť profil absolventa v odbore rybárstvo na tečúcich vodách, v odbore lesníctvo a akvakultúry (chov rýb v riadenom prostredí).

Absolventi vzdelávacieho programu musia disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- poznať platné predpisy a zákony,
- poznať technickú konštrukciu jednotlivých druhov elektroagregátov pre lov rýb,
- ovládať technológiu obsluhy elektrického agregátu,
- ovládať zásady bezpečnosti práce,
- ovládať zásady prvej pomoci a resuscitácie, poskytnúť prvú pomoc pri úrazoch,
- ovládať biologické kritéria odlovu rýb.

Prehľad obsahových štandardov

1. Platné právne normy
2. Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci
3. Technologické postupy práce

Popis obsahových štandardov

Platné právne normy

Poznanie platných právnych noriem zákona o rybárstve, jeho vykonávacieho predpisu, zákona o vodách, ovládanie nevyhnutnej prevádzkovej dokumentácie, pracovné a ochranné pomôcky, prostriedky a prevencia proti úrazom. Všeobecné predpisy o obsluhu elektrických strojov a zariadení, technické normy, ochrany pred požiarom.

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

Pri nácviku kurzu je nevyhnutné poznanie a dodržiavanie zásad bezpečnosti a ochrany pri práci a ochrany pred požiarom.

Technologické postupy práce

Spočívajú poznaní batériového elektrického agregátu, štandardného elektrického agregátu, v nácviku obsluhy elektrického agregátu pri odlove generačných rýb, násadových rýb a hospodárskych odlovov. V Revízii kontroly a certifikácie, pravidelnej údržby agregátov. Nevyhnutné je poznanie prevencie proti úrazom elektrickým prúdom, prvá pomoc.

7.2.6 Kurz vodcu malého plavidla

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Kurz umožní rozšíriť profil absolventa najmä v odbore rybárstvo a lesníctvo v rámci obhospodarovania rybníkov, akvakultúry a v chove rýb na tečúcich vodách. Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto problematike musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- poznať platné predpisy,
- poznať pravidlá bezpečnosti prevádzky plavidla po vodných cestách,
- poznať osobitné pravidlá prevádzky rybárskych plavidiel,
- poznať ochranu vôd a nakladanie s odpadmi z plavidiel,
- ovládať zásady prevádzky malých plavidiel,
- ovládať optickú signalizáciu plavidiel,
- ovládať zvukové signály pri plavbe a všetky signálne znaky upravujúce plavbu na vodných cestách,
- poznať technické podmienky spôsobilosti malých plavidiel.

Prehľad obsahových štandardov

1. Plavidlo
2. Platné právne normy
3. Pravidlá bezpečnosti prevádzky plavidla po vnútrozemských vodných cestách

Popis obsahových štandardov

Plavidlo

Definície, technická dokumentácia, všeobecné požiadavky, Lodné teleso, stabilita, plávateľnosť, typy strojov, pohonné zariadenia, palivová sústava, elektrické zariadenie, kormidelné a kotevné zariadenie, záchranné prostriedky, vyvážovacie zariadenie, hygienické zariadenie, vybavenie, výstroj plavidla z hľadiska ochrany pred požiarom.

Platné právne normy

Poznanie všeobecne záväzných právnych predpisov, ich dodržiavanie je podmienkou úspešného absolvovania kurzu. Ochranné pomôcky a prostriedky (STN, platné vyhlášky).

Pravidlá bezpečnosti prevádzky po vnútrozemských vodných cestách

Praktický nácvik činností vodcu malého plavidla pri vedení malého plavidla na rybníkoch, jazerách a vodných cestách (tečúce vody).

7.2.7 Kurz obsluhy obilných kombajnov

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Kurz umožní rozšírenie odborného profilu absolventa. Vyžaduje dobrý zdravotný stav uchádzačov, vek 18 rokov a vodičský preukaz skupiny C. Vhodná je pre všetky poľnohospodárske odbory.

Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- poznať platné predpisy,
- poznať zásady používania a údržby obilných kombajnov,
- ovládať bezpečnú manipuláciu obilných kombajnov,
- ovládať technológiu práce obilných kombajnov,
- ovládať zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- poskytnúť prvú pomoc pri úrazoch.

Prehľad obsahových štandardov

1. Platné právne normy
2. Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci s obilnými kombajnmi
3. Využívanie obilných kombajnov

Popis obsahových štandardov

Platné právne normy

Frekventant kurzu sa oboznámi s platnými právnymi normami, nariadeniami používania obilných kombajnov.

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci s obilnými kombajnmi

Dodržiavanie technických noriem, zásady bezpečnej manipulácie, bezpečnosť technických zariadení. Ochranné pomôcky. Predchádzanie úrazom.

Technologické postupy práce s obilnými kombajnmi

Nácvik práce s obilným kombajnom pri dodržaní bezpečnosti práce a ochrany zdravia. Predchádzanie úrazom a požiarom. Prvá pomoc.

7.2.8 Kurz obsluhy samohybných zberacích rezačiek

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Kurz umožní rozšírenie odborného profilu absolventa. Vyžaduje dobrý zdravotný stav uchádzačov, vek 18 rokov a vodičský preukaz skupiny T. Vhodný je pre všetky poľnohospodárske odbory.

Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- poznať platné predpisy,
- poznať konštrukciu a zloženie rezačiek, ich funkčné časti,
- ovládať technológiu práce s rezačkami v rôznych podmienkach,
- ovládať zásady bezpečnej a hygienickej práce,
- poskytnúť prvú pomoc pri úrazoch.

Prehľad obsahových štandardov

1. Samohybná rezačka
2. Platná legislatíva
3. Technologické postupy práce so samohybnými rezačkami

Popis obsahových štandardov

Samohybná rezačka

Zloženie a činnosť rezačky. Manipulácia s rezačkami pri dodržaní zásad bezpečnosti práce a ochrany zdravia a ochrany pred požiarom.

Platné právne predpisy

Poznanie platných právnych noriem a ich dodržiavanie je podmienkou úspešného absolvovania kurzu. Pracovný odev, obuv, ochranné pomôcky a prostriedky.

Technologické postupy práce s samohybnými rezačkami

Nácvik práce s rezačkami pri dodržaní bezpečnosti práce a ochrany zdravia. Predchádzanie úrazom. Prvá pomoc pri poranení.

7.2.9 Kurz obsluhy univerzálnych kolesových traktorov v sústredovaní dreva (UKT)

Charakteristika vzdelávacej oblasti:

Naučiť obsluhu a údržbu UKT, technologickým a pracovným postupom i pravidlám ochrany a bezpečnosti práce v sústredovaní dreva

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- poznať platné právne predpisy,
- poznať konštrukciu a zloženie UKT,
- ovládať technológiu práce s UKT v rôznych pracovných podmienkach,
- ovládať zásady OBP a hygieny práce,
- poskytnúť prvú pomoc pri úrazoch.

Prehľad obsahových štandardov

1. UKT
2. Platná legislatíva
3. Technologické postupy prác v sústreďovaní dreva UKT

Popis obsahových štandardov

UKT

Kurz obsluhy univerzálnych traktorov v sústreďovaní dreva si vyžaduje poznať zloženie UKT, technologické postupy a dodržiavanie zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ochrany pred požiarom.

Platné právne normy

Poznanie platných právnych noriem pri technológii práce s UKT v rôznych pracovných podmienkach je podmienkou úspešného absolvovania kurzu. Je nevyhnutné poznať pracovný odev, obuv, ochranné pomôcky a prostriedky.

Technologické postupy prác pri sústreďovaní dreva s UKT

Nácvik technologických postupov pri dodržaní zásad OBP, predchádzanie úrazom. Poskytnutie prvej pomoci pri pracovnom úraze.

7.2.10 Kurz obsluhy špeciálnych lesných kolesových ťahačov v sústreďovaní dreva (ŠLKT)

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Naučiť obsluhu a údržbu špeciálnych lesných kolesových ťahačov ŠLKT, technologickým a pracovným postupom i pravidlám ochrany a bezpečnosti práce v sústreďovaní dreva.

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- poznať platné právne predpisy,
- poznať konštrukciu a zloženie ŠLKT,
- ovládať technológiu práce s ŠLKT v rôznych pracovných podmienkach,
- ovládať zásady ochrany a bezpečnosti, hygieny práce a ochrany pred požiarom,
- poskytnúť prvú pomoc pri úrazoch.

Prehľad obsahových štandardov

1. ŠLKT
2. Platné právne normy
3. Technologické postupy prác v sústreďovaní dreva ŠLKT

Popis obsahových štandardov

ŠLKT

Kurz obsluhy a údržby špeciálnych lesných kolesových ťahačov si vyžaduje poznať zloženie ŠLKT, technologické postupy a dodržiavanie zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ochrany pred požiarom.

Platné právne normy

Poznanie platných právnych noriem pri technológii práce s ŠLKT v rôznych pracovných podmienkach je podmienkou úspešného absolvovania kurzu. Je nevyhnutné poznať pracovný odev, obuv, ochranné pomôcky a prostriedky.

Technologické postupy prác pri sústreďovaní dreva s ŠLKT

Nácvik technologických postupov pri dodržaní zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ochrany pred požiarom, predchádzanie úrazom. Poskytnutie prvej pomoci pri pracovnom úraze.

7.2.11 Kurz obsluhy lanových dopravných zariadení pre sústreďovanie dreva (LDZ)

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Naučiť obsluhu montáži a demontáži LDZ, technologickým postupom prác pri dodržaní ochrany a bezpečnosti pri práci a ochrany pred požiarom.

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- poznať konštrukciu a hlavné časti LDZ,
- poznať hlavné predpisy pre prácu s LDZ,
- ovládať technológiu prác s LDZ,
- ovládať zásady OBP,
- poskytnúť prvú pomoc pri úrazoch.

Prehľad obsahových štandardov

1. Technológia prác s LDZ
2. Platné právne normy
3. Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

Popis obsahových štandardov

LDZ

Kurz obsluhy lanových dopravných zariadení pre sústreďovanie dreva si vyžaduje poznať zloženie LDZ, technologické postupy a dodržiavanie zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ochrany pred požiarom.

Platné právne normy

Poznanie platných právnych noriem pri technológii práce s LDZ v rôznych pracovných podmienkach je podmienkou úspešného absolvovania kurzu. Je nevyhnutné poznať pracovný odev, obuv, ochranné pomôcky a prostriedky.

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

Nácvik technologických postupov pri dodržaní zásad ochrany a bezpečnosti pri práci, predchádzanie úrazom. Poskytnutie prvej pomoci pri pracovnom úraze.

7.2.12 Kurz obsluhy hydraulických nakladacích zariadení hydraulická ruka (HR)

Charakteristika vzdelávacej oblasti:

Naučiť obsluhu ovládať hydraulické zariadenia pre jednotlivé technologické postupy prác pri dodržaní ochrany a bezpečnosti pri práci a ochrane pred požiarom

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- poznať konštrukciu a hlavné časti hydraulického nakladacieho zariadenia,
- poznať hlavné predpisy pre prácu s HR,
- ovládať technologické postupy pri nakladaní dreva,
- ovládať zásady OBP,
- poskytnúť prvú pomoc pri úrazoch.

Prehľad obsahových štandardov

1. Technológia prác s HR
2. Platné právne normy
3. Ochranné prostriedky, prvá pomoc

Popis obsahových štandardov

Technológia prác s HR

Kurz ovládania hydraulických nakladacích zariadení, hydraulickej ruky vyžaduje zvládnutie technologických postupov prác pri manipulácii so zariadeniami HR pri dodržaní ochrany a bezpečnosti pri práci a ochrany pred požiarom.

Platné právne normy

Poznanie platných právnych noriem pri manipulácii s technológiami HR v rôznych pracovných podmienkach je podmienkou úspešného absolvovania kurzu. Je nevyhnutné poznať pracovný odev, obuv, ochranné pomôcky a prostriedky.

Ochranné prostriedky, prvá pomoc

Nácvik technologických postupov pri dodržaní zásad ochrany a bezpečnosti pri práci, ochrany pred požiarom, predchádzanie úrazom, poskytnutie prvej pomoci pri pracovnom úraze.

7.2.13 Kurz zberu plodov a semien z vysokých stromov

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Naučiť absolventa postup pri zbere semien z vysokých stromov pomocou stupačkovej súpravy pri dodržaní zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ochrany pred požiarom.

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- poznať jednotlivé časti stupačkovej súpravy,
- poznať hlavné zásady bezpečnosti práce pri zbere semien z vysokých stromov,
- poskytnúť prvú pomoc pri úrazoch.

Prehľad obsahových štandardov

1. Technológia prác so stupačkovou súpravou
2. Platné právne normy
3. Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci, prvá pomoc

Popis obsahových štandardov

Technológia prác so stupačkovou súpravou

Kurz zberu plodov a semien z vysokých stromov si vyžaduje zvládnutie technologických postupov prác pri manipulácii so stupačkovou súpravou pri dodržaní zásad ochrany a bezpečnosti pri práci a ochrany pred požiarom.

Platné právne normy

Poznanie platných právnych noriem pri manipulácii so stupačkovou lanovkou pri zbere semien z vysokých stromov v rôznych pracovných podmienkach je podmienkou úspešného absolvovania kurzu. Je nevyhnutné poznať pracovný odev, obuv, ochranné pomôcky a prostriedky, stupačková súprava.

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci, prvá pomoc

Nácvik technologických postupov pri dodržaní zásad ochrany a bezpečnosti pri práci, ochrany pred požiarom, predchádzanie úrazom, poskytnutie prvej pomoci pri pracovnom úraze.

7.2.14 Rybársky kurz

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Kurz umožní rozšíriť profil absolventa najmä v odboroch zameraných na lesníctvo, poľnohospodárstvo, ako aj podnikanie vo vidieckej turistike. Podmienkou

Štátny vzdelávací program pre skupinu študijných odborov 42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo 66 a rozvoj vidieka , 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka

absolvovania kurzu je vek nad 15 rokov. Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon tejto v tejto vzdelávacej oblasti musí disponovať stanovenými výkonovými štandardami a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardami.

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- poznať morfológiu a bionómiu rýb
- poznať členenie vôd
- poznať lovné spôsoby, športové rybárske náčinie, jeho použitie a jednotlivé druhy nástrah
- poznať platné predpisy a legislatívu

Prehľad obsahových štandardov

1. Morfológia a bionómia rýb
2. Členenie vôd
3. Lovné spôsoby a športové náčinie, jeho používanie a nástrahy
4. Predpisy a legislatíva

Popis obsahových štandardov

Morfológia a bionómia rýb (6 hodín)

Všeobecné biológia rýb, anatómia a rozmnožovanie rýb. Významne druhy rýb z pohľadu športového rybolovu podľa jednotlivých radov.

Členenie vôd (3 hodiny)

Členenie vôd podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, ekologická charakteristika základných typov vôd.

Lovné spôsoby a športové náčinie, jeho používanie a nástrahy (13 hodín)

Charakteristika jednotlivých športových lovných spôsobov. Lov významných druhov rýb. Charakteristika a použitie športového náčinia a nástrah. Etika športového rybárstva.

Predpisy a legislatíva (6 hodín)

Poznanie všeobecne záväzných právnych predpisov na úseku rybárstva je základnou podmienkou úspešného absolvovania kurzu. Absolvent musí poznať zákon o rybárstve, vykonávaciu vyhlášku, ako aj predpisy SRZ (stanovy, disciplinárny poriadok).

7.2.15 Poľovnícky kurz

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Cieľom kurzu je príprava žiakov študijných odborov lesníctvo, podnikateľ pre rozvoj vidieka a vidiecka turistika na výkon funkcie poľovníka z povolania a získanie prvého poľovného lístka. Cieľové vedomosti a praktické zručnosti sú zamerané na zvládnutie poľovníckej zoológie, zásad správnej výživy zveri a prípravu krmív, chov zveri,

prípravu, organizáciu a spôsoby lovu, výcvik, vedenie a využitie poľovných psov, bezpečné zaobchádzanie so zbraňou, aplikáciu právnych predpisov a sprievodcovskú činnosť.

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- poznať poľovnícku osvetu,
- poznať poľovnícku zoológiu a ekológiu,
- ovládať zásady chovu a starostlivosti o zver,
- ovládať zásady lovu zveri,
- ovládať poľovnícku kynológiu,
- poznať platné predpisy a legislatívu,
- a poznať poľovnícke strelectvo a ovládať zásady zaobchádzania so strelnými zbraňami,
- ovládať zásady určovania veku a bodovania trofejí metódami CIC.

Prehľad obsahových štandardov

1. Poľovnícka osвета
2. Poľovnícka zoológia a biológia
3. Starostlivosť o zver a choroby zveri
4. Lov zveri a poľovnícke plánovanie
5. Poľovnícka kynológia
6. Právne predpisy na úseku poľovníctva, zbraní , streliva a ochrany prírody
7. Poľovnícke strelectvo, prvá pomoc pri úrazoch, spôsobených pri výkone poľovníctva

Popis obsahových štandardov

Poľovnícka osвета

História poľovníctva, história Slovenského poľovníckeho zväzu, organizačná štruktúra SPZ, význam a funkcie poľovníctva, výchovno-vzdelávacia a osvetová práca v SPZ, poľovnícke motívy v umení, poľovnícka terminológia, poľovnícke múzejníctvo a výstavníctvo, poľovnícky výskum, poľovnícke zvyky, tradície a obyčaje, poľovníctvo a ochrana prírody, medzinárodné postavenie SPZ

Poľovnícka zoológia a biológia (4 hodiny)

Zoológia srstnatej poľovnej zveri, pernatej poľovnej zveri, základy ekológie zveri

Starostlivosť o zver a choroby zveri

Starostlivosť o životné prostredie zveri, prikrmovanie zveri, zásady chovu hlavných druhov zveri, poľovnícke zariadenia, choroby zveri a ich prevencia a tlmenie, škody spôsobené zverou a ochrana proti nim

Lov zveri a poľovnícke plánovanie

Plánovanie chovu a lovu, poľovnícka výzbroj a výstroj, zisťovanie zveri podľa pobytových znakov, spôsoby poľovania, znakovanie zveri a dohľadávanie, hodnotenie trofejí, chytanie živej zveri

Poľovnícka kynológia

Pôvod psa, vznik a vývoj plemien psov, poľovnícky pes, jeho význam a funkcia v minulosti a dnes, popis stavby tela psa, chov a plemenitba poľovných psov, výcvik poľovných psov, skúšky poľovnej upotrebitelnosti, výstavy poľovných psov, najzávažnejšie choroby psov, organizačná štruktúra kynológie na Slovensku

Právne predpisy na úseku poľovníctva, zbraní a streliva a ochrany prírody

Prehľad o platných právnych normách na úseku poľovníctva, zbraní a streliva, o ochrane, čase spôsobe a podmienkach lovu, poľovníckych oblastiach a akostných triedach PR, o chovateľských prehliadkach poľovníckych trofejí, poľovníckom a disciplinárnom poriadku, právne predpisy o ochrane prírody a zvierat, veterinárne právne predpisy týkajúce sa poľovníctva,

Poľovnícke strelectvo a prvá pomoc pri úrazoch spôsobených pri výkone poľovníctva

Poľovné zbrane (história, rozdelenie, popis častí, kaliber, príslušenstvo), strelivo do poľovných zbraní, optika, ošetrovanie a udržiavanie zbraní, základné pravidlá pri používaní zbraní (BOZP, výber zbraní, strelba z brokovnice, strelba z guľovnice), nastreľovanie zbraní, základy balistiky, skúšanie zbraní, poľovnícke strelnice a strelecké súťaže, zásady prvej pomoci pri zatvorených poraneniach, otvorených poraneniach, bodnutiach a pohryznutiach, popáleninách a omrzlinách, prvá pomoc pri otravách a strelných poraneniach

8 UČEBNÉ ZDROJE

Skupina študijných odborov: 42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I
45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II

Pri štúdiu v tomto vzdelávacom programe sa odporúčajú tieto učebné zdroje:

8.1 Odborná literatúra

1. MIHOLOVÁ, Lipský – Anatómia a fyziológia HZ Príroda, 5 vydanie, 2003
2. Doleček – Holoubek: Strojníctvo pre 1. ročník SOU. Alfa 1984
3. Bothe, O.: Strojárska technológia I. Alfa 1984
4. Bothe, O.: Strojárska technológia II. Alfa 1983
5. Hrdličková, D.: Strojárska technológia III. Alfa 1983
6. Bothe, O.: Strojárska technológia IV. Alfa 1984
7. Outrata, J.: Technológia ručného spracovania kovov I. Alfa 1978
8. Kubále – Spurný: Vedenie motorových vozidiel. Príroda 1983
9. Golasovský – Vokál: Technológia opráv. Prírody 1990
10. Golasovský K. : Poľnohospodárske stroje. Príroda 1987
11. Holoubek, Leinveber, Švercl: Technické kreslenie pre 1. a 2. r. SOU. Alfa 1993
12. Neoral J: Stroje a zariadenia v rastlinnej výrobe 2. Príroda, a.s. 1989
13. Kulhánek J: Motorové vozidlá. Príroda a.s. 1997
14. Masek – Hučko: Teória jazdy pre 2. ročník SOUP. Kontakt Plus 2003
15. Ing. Goščík: Teória jazdy pre 3. ročník SOUP. Kontakt Plus 2002
16. Ing. Goščík Z, Masek I: Technické zariadenia pre 2. ročník SOUP. Kontakt Plus 2002 Štrupl a kol.: Chov koní. Príroda 2002
17. Hollý: Dostihový poriadok. Príroda 1995
18. Hurňák a kol. Základy záhradníckej výroby. Príroda 1990
19. Hurňák, Bařinka: Ochrana rastlín. Príroda 1997
20. Vít a kol.: Kvetinárstvo. Príroda 2001
21. Unar L. a kol.: Kvetinárstvo. Príroda 1999
22. Melichar M a kol.: Zeleninárstvo. Príroda 1995
23. Schuman O a kol.: Ovocinárstvo. Príroda 1994
24. Ruřičková J. a kol.: Sadovníctvo. Príroda 1994
25. Viřňovský, Malík: Chov oviec. Príroda 1995
26. Záruba a kol.: Vinohradníctvo. Príroda 2001
27. Hurňák A: Ochrana rastlín. Príroda 2002
28. Kořťanová M: Rybárska technológia 1. Kontakt Plus 2001
29. Kořťanová M: Rybárska technológia 2. Kontakt Plus 2002
30. Kořťanová M., Příhoda J.,: Rybárska technológia 3. Kontakt Plus 2002
31. Příhoda, Andrej J: Rybárstvo 3. Kontakt Plus 2002
32. Stráň, Andrej, : Rybárstvo 2. Kontakt Plus 2002
33. Holčík J. : Ichtyológia. Príroda 1998
34. Hudec I.: Hydrobiológia. Príroda 1996
35. Krajči V. Základy rastlinnej výroby. Príroda 1985
36. Kriřtín a kol. Technológia rastlinnej výroby. Príroda 1987

37. Ivičič a kol. Ovocinárstvo. Príroda 1994
38. Horák, Horáková: Chov malých hospodárskych zvierat. Príroda 2002
39. Burda, Virčíková: Základy živočíšnej výroby. Príroda 1989
40. Burda a kol. : Živočíšna výroba pre SOU. Príroda 1983.
41. Drobná B. a kol.: Viazáčstvo a aranžovanie kvetín. Príroda 1996
42. Kočner: Pestovanie lesov. Príroda 1998
43. Kučera a kol.: Lesnícka zoológia. Príroda 1996
44. Otta Rédl a kol.: Stroje a zariadenia (pre ŠO). Príroda a.s. 1997
45. Jozef Hromada a kol. Chémia pre strední lesnícke školy. 1991
46. Forst P a kol. Ochrana lesov a prírodného prostredia. Príroda 1984
47. Babinský J., Babinský M: Turistika na vidieku pre 2. r.ŠO Proxima Press 2004
48. Babinský J., Babinský M: Turistika na vidieku pre 3. ročník agropodnikanie
49. Kudláč V.: Ekonomika poľnohospodárstva 1. Príroda 1997
50. Kudláč,V.: Ekonomika poľnohospodárstva 2. Proxima Press 1998
51. Trstánská A.: Poľnohospodársky marketing. Príroda 1993
52. Greč, Piešťanský: Živočíšna výroba pre 3. ročník SpoŠ. Príroda 1996
53. Greč, Horváth: Živočíšna výroba pre 4. ročník SpoŠ. Príroda 1996
54. Malík V.: Chov králikov a kožušinových zvierat. Príroda 1994
55. Kroulik J.: Výživa a krmivárstvo. Príroda 1989
56. Kočner E.: Návod na praktické cvičenia z pestovania lesov. Príroda 2000
57. Hurych: Sadovníctvo 1. Príroda 2002
58. Hurych: Sadovníctvo 2. Príroda 2000
59. Juriga a kol.: Základy rastlinnej výroby. Príroda 1998
60. Kočner E. :Pestovanie lesov pre 4. ročník SLŠ, Príroda 1999
61. Kočner E.: Návod na prak. cvičenia z Pest. lesov pre 4 r. ,Príroda 1999
62. Mergl J. a kolektív: Lesnícka botanika, Príroda 1996
63. Bumerl J. a kolektív: Biológia I, Príroda 1986
64. Bumerl J. a kolektív – Biológia II, Príroda 1988
65. Belko Š, Betka J.: Lesné stavby, Príroda 1987
66. Belko Š, Betka J: Cvičenia z les. Stavieb, Príroda 1988
67. Kubále J: Motorové vozidlá, Príroda 1997
68. Škapa M, Foit J a kolektív, Lesná ťažba, Príroda 1988
69. Kysel M. a kolektív: Stroje a zariadenia v lesníctve, Príroda 1986
70. Michalík P. a kolektív: Ochrana lesov a prírody, Príroda 2000
71. Bakoš A., Hell P: Poľovníctvo I, PaRPRESS 1999
72. Bakoš A, .Hell P: Poľovníctvo II, PaRPRESS 2000
73. Vojtechovský J.: Hospodárska úprava lesov I, Príroda 1981
74. Vojtechovský, Piovarči: Hospodárska úprava lesov II, Príroda 1983
75. Maras Ľ. a kolektív: Náuka o lesnom prostredí, Príroda 1992
76. Černý V., Považan E: Ekonomika lesného hospodárstva, Príroda 1986
77. Kudláč V: Ekonomika poľnohospodárstva 1,2. Príroda 2003
78. Kudláč V: Účtovníctvo v poľnohospodárstve, časť 1. Príroda 2000
79. Kudláč V: Účtovníctvo v poľnohospodárstve, časť 2. Príroda 2000
80. Šlosár R, Šlosárová A: Účtovníctvo pre 2.ročník OA IURA EDITION 2004
81. Šlosár R, Šlosárová A: Účtovníctvo pre 2.roč. OA, PZ, časť Iura Edition 2004
82. Kudláč V: Účtovníctvo pre 4. ročník SPoŠ, Proxima Press 2003
83. Filípek J.: Ekonomika výrobných odvetví. Proxima Press 1999
84. Schultz I, Schultzová A: Právna náuka pre obchodné a HA, SPN 1998
85. Janošová, Kuláková : Administratíva a korešp. pre 1.r.OA Ister Science 1999
86. Líšková, Kukulová: Praktická korešpondencia SPN 2001

87. E. Hartmanová, Jakubeková: Ekonomika pre učebné odbory SPN 2006
88. Rédl O a kolektív: Stroje a zariadenia. Príroda 2001
89. Stacho L, Ploskuňák A, Taššiková H: Mecahnizácia 1. Príroda 2004
90. Stacho L, Ploskuňák A, Taššiková H: Mecahnizácia 2. Príroda 2005
91. Stacho L, Ploskuňák A, Taššiková H: Mecahnizácia 3. Príroda 2005
92. Rédl a kolektív: Stroje a zariadenia v ŽV, Príroda 1988
93. Maleš a kolektív: Stroje a zariadenia v rastlinnej výrobe, Príroda 1987
94. Gecík J: Pestovanie rastlín. Príroda 2005
95. Kuchtík, Teksl, Valeš: Speciální pěstování rostlín, Credit Praha 2002
96. Hurňák A: Ochrana rastlín, Príroda 2002
97. Unar a kolektív: Kvetinárstvo, Príroda 1999
98. Ivičič L. a kolektív: Ovocinárstvo. Príroda 1999
99. Homolová, Kropáč: Základy vinohradníctva a zeleninárstva, Príroda 1997
100. Drobná a kolektív: Viazáčstvo a aranžovanie kvetín, Príroda 1996
101. Ružičková J. a kol.: Sadovníctvo, Príroda 1994
102. Jurenková E a kol.: Hygiena živočíšnej výroby 1,2, Príroda 1994
103. Roman a kol.: Všeobecné zásady živočíšnej výroby, Príroda 1996
104. Štrupl J. a kol.: Chov koní, Príroda 2002
105. Kuchtík, Kříž, Kraus: Prax v agropodnikaní, Elán 2005
106. Bogová, O, Boocová E: Chovateľská prax, Kontakt Plus s.r.o. 2007
107. Čermák O: Veterinárstvo. Príroda 1986
108. Černošek M, Turza P: Spracovanie a využitie poľ. výrobkov, Príroda 1979
109. Bumerl J. a kol.: Biológia 1, 1995
110. Bumerl J. a kol. Biológia 2, 2002
111. Riman J. a kol. Základy Ekológie, 1995
112. Gréserová D a kol. Biológia 1 pre SPoŠ, 1995
113. Gréserová D a kol. Biológia a ekológia 2, 1996
114. Široká J: Chémia pre SPŠCH, 1996
115. Krištín J. a kol. Náuka o prostredí rastlín, 1989
116. Krištín a kol. Cvičenia z náuky o prostredí rastlín, 1986
117. Schuchman O a kol.: Záhradnícka a vinohradnícka prax, 1987
118. Ivičič L. a kol.: Cvičenia z ovocinárstva, 1990
119. Grell F. a kol.: Geodézia v poľnohospodárstve, 1992
120. Šťastný J. a kol.: Spracovanie ovocia a zeleniny, 1997
121. Englmaier J. a kol.: Stroje a zariadenia v záhradníctve, 1987
122. Hraška Š. a kol.: Šľachtenie a semenárstvo, 1989
123. Mergl J. a kol.: Lesnícka botanika, 1996
124. Rejnč J. a kol.: Včelárstvo, 1990
125. Kováč J. a kol. : Spracovanie hrozna, Príroda 1991
126. Pospíšilová a kol.: Ampelografia Slovenska, VSSM Modra n. o. 2005
127. Záruba F. a kol.: Cvičenia z vinohradníctva, Príroda 1985
128. Orbánová D, Velichová L : Maturujeme z ekonomiky 2005
129. Prčová B.: Daňová sústava pre OA, 2006
130. Papula J, Papulová E: Manažérstvo, SPN 1993
131. Sedlák M : Základy manažmentu, Edičné stredisko EÚ Bratislava 1994
132. Porvazník a kol.: Celostný manažment, Poradca podnikateľ. a BVŠP 2007
133. Šlosár, J. Lisý: Základy ekonómie a ekonomiky, SPN Bratislava 2006
134. Ilavská J.: Bankovníctvo pre obchodné akademie, 2007
135. Gúčík M.: Cestovný ruch pre OA, 2006
136. Bahová J., Likavský P: Hospodárska geografia pre 1. r. OA, 2005

137. Bahová, J. Likavský P: Hospodárska geografia pre 2. r. OA, 2005
138. Schultz J, Schultzová A: Právna náuka pre OA a HA, SPN 2003
139. Tvorík a kol. : Nová učebnica pre autoškoly s testami, 2004
140. Ivičič L. a kol. : Cvičenia z ovocinárstva, Príroda 1985
141. Šlosár R: Účtovníctvo pre 2: ročník OA, 2000
142. Salač G, Šimková M: Stravovanie I., SPN 2004
143. Zacha V: Atlas chorôb a škodcov ovocných drevín a viniča, Príroda, 1989
144. Wintzer: Choroby koní. M&H Bratislava 1999
145. Edward,: Obrazová encyklopédia koní. Cesty Praha 1998
146. Svobodová a kol.: Choroby sladkovodných akvariijných rýb, Praha 2007
147. Pokorný a kol.: Pstruhárstvo, Praha 1998
148. Merten: Spracovanie rýb, Praha 2002
149. Procházka: Chov psov, Paseka 2005
150. Blogg: Domáci lekár vášho psa, Cesty 1999
151. Zajac: Plemená poľovných psov, Epos 2007
152. Bakoš: Kynologický náučný slovník. PaRPRESS 2003
153. Amo: Výcvik psov krok za krokom, Ikar 2006
154. Národný štandard finančnej gramotnosti verzia 1.0, Bratislava 2009

8.2 Didaktická technika

1. Prenosný spätný projektor
2. Počítače, tlačiareň
3. Kopírovací stroj a skener
4. Diaprojektor,
5. Filmový projektor
6. Video a DVD prehrávač
7. Projekčné plátno
8. Flipchart
9. Uchytávacie lišty
10. Magnetofón
11. Rozhlasový prijímač
12. Televízor
13. Magnetofón
14. Rozhlasový prijímač
15. Trenažéry

8.3 Materiálne výučbové prostriedky

1. Vzorkovnice
2. Binokulárna lupa
3. CD, DVD
4. Lekárnička
5. Odborné filmy a diafilmy
6. Obrazy, tabule, mapy a schémy konštrukcií
7. Trojrozmerné modely
8. CD, DVD –prezentácie pracovných postupov, technológií podľa odborov štúdia, BOZP, prvej pomoci, konštrukcií a pod.

9. Náradie ručné, elektrické a motorové, podľa odboru štúdia
10. Stroje a zariadenia podľa odboru
11. Malá mechanizácia podľa odboru
12. Materiály a súčiastky podľa odboru
13. Váhy a meradlá
14. Traktor, malotraktor so závesným, neseným a prívesným náradím
15. Auto pre autoškolu (podľa príslušného študijného odboru)
16. Osobné ochranné prostriedky a pomôcky
17. Lekárnička
18. Odborné filmy a diafilmy
19. Obrazy, tabule, mapy a schémy konštrukcií
20. Prírodniny
21. Biologický materiál
22. Zvieratá

9 VZDELÁVANIE ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍMI POTREBAMI

Všeobecne záväzné právne predpisy označujú názvom žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej len „ŠVVP“) žiakov s mentálnym postihnutím, žiakov so sluchovým postihnutím, žiakov so zrakovým postihnutím, žiakov s telesným postihnutím, žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou, žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami, žiakov chorých a zdravotne oslabených, žiakov hluchoslepých, žiakov s vývinovými poruchami učenia, žiakov s poruchami aktivity a pozornosti, žiakov s viacnásobným postihnutím a poruchami správania.

V posledných rokoch sa výrazne zmenila filozofia výchovy a vzdelávania takýchto žiakov, presadzuje sa ich integrácia do bežných škôl, spolu s utváraním špecifických vzdelávacích podmienok zohľadňujúcich ich špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby. Žiaci so ŠVVP majú právo na to, aby im spoločnosť poskytovala rovnaké príležitosti a podnety na ich vývin, ako poskytuje ich zdravým rovesníkom. Školskou integráciou sa rozumie výchova a vzdelávanie žiakov so ŠVVP v triedach škôl a školských zariadení určených pre žiakov bez ŠVVP. Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením sa uskutočňuje v špeciálnych školách, špeciálnych triedach, ktoré sa zriaďujú spravidla pre žiakov s rovnakým druhom zdravotného znevýhodnenia, kde časť výchovno-vzdelávacieho procesu sa môže uskutočňovať v triede spoločne s ostatnými žiakmi školy a niektoré vyučovacie predmety alebo činnosti môže žiak absolvovať mimo špeciálnej triedy v triedach alebo výchovných skupinách spolu s ostatnými žiakmi školy. Ak je to potrebné, takýto žiak je vzdelávaný podľa individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý vypracúva škola v spolupráci so školským zariadením výchovnej prevencie a poradenstva a zákonný zástupca žiaka má práva sa s týmto programom oboznámiť. Ak zdravotné znevýhodnenie žiakovi špeciálnej školy alebo špeciálnej triedy znemožňuje, aby sa vzdelával podľa individuálneho vzdelávacieho programu, žiak sa vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý rešpektuje jeho špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby.

Cieľom integračných snáh je podpora socializácie týchto žiakov, ich lepšia príprava pre bežný život – občiansky i profesionálny. Súčasne sa podporuje prístup majoritnej spoločnosti k akceptácii ľudí so zdravotným znevýhodnením, či sociálnym znevýhodnením.

Nevyhnutnou súčasťou integrácie žiakov so ŠVVP do bežných škôl je efektívny výchovno-poradenský servis (špeciálno-pedagogické, psychologické, sociálne, kariérové poradenstvo ako súčasť výchovného poradenstva v školstve) pre žiakov a rodičov, pre učiteľov.

V zmysle Európskej sociálnej charty sa vytvárajú podmienky pre uplatnenie práva žiakov so ŠVVP na slobodnú voľbu povolania, ktorá zohľadňuje ich predpoklady, zvyškový potenciál, potreby trhu práce, v neposlednom rade aj aplikáciu predpisov týkajúcich sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením sa organizuje podľa vzdelávacích programov, ktoré sú súčasťou štátnych vzdelávacích programov pre príslušné skupiny odborov štúdia. Pri ich rozpracovávaní treba osobitne zvážiť:

- charakter učebného odboru (profilové predmety), požiadavky povolání, na ktoré pripravuje, na fyzické a zdravotné spôsobilosti jednotlivca, druh a stupeň zdravotného postihnutia, zvyškový potenciál; nevyhnutné je rešpektovať kontraindikácie určitého zdravotného postihnutia alebo narušenia pre prípravu v niektorom učebnom odbore / pre výkon určitých povolání v dôsledku ohrozenia bezpečnosti svojej a iných ľudí,
- možnosti profesionálneho uplatnenia sa jednotlivca po skončení odborného vzdelávania a prípravy, zvýšenie možností jeho včlenenia sa do občianskej spoločnosti,
- možnosti formálnej adaptácie vzdelávacieho programu (modifikácia obsahu vzdelávania, úprava organizácie vyučovania, úprava formy vykonania prijímacej alebo záverečnej skúšky, úprava vyučovacích metód, úprava foriem bežného skúšania a preverovania vedomostí, dĺžky štúdia, učebných plánov, pravidiel hodnotenia a klasifikácie žiakov so ŠVVP ap.); odporúča sa pritom využívať príslušné metodické usmernenia MŠ SR,
- materiálno-technické zabezpečenie vzdelávania integrovaných žiakov so ŠVVP na bežnej škole – napr. zabezpečenie špeciálnych didaktických a kompenzačných pomôcok, zabezpečenie bezbariérového prístupu k učebniam, možnosti zníženia počtu žiakov v triedach a skupinách ap.,
- personálne zabezpečenie výchovy a vzdelávania žiakov so ŠVVP s ohľadom tvorbu individuálnych vzdelávacích programov, ich realizácia, zabezpečenie poradenského servisu pre žiakov, príp. ich rodičov (špeciálny pedagóg, psychológ, sociálny pracovník, asistent, výchovný poradca, školský psychológ, školský špeciálny pedagóg, liečebný pedagóg, sociálny pedagóg, koordinátor prevencie),
- možnosti spolupráce strednej odbornej školy so školskými zariadeniami výchovného poradenstva a prevencie a so základnými školami v regióne, využitie spolupráce so sociálnymi partnermi (zamestnávateľia v regióne, občianske združenia zdravotne postihnutých, regionálne úrady práce, sociálnych vecí a rodiny) v regióne pri integrácii osôb so zdravotným znevýhodnením do bežnej spoločnosti,
- v neposlednom rade treba venovať primeranú pozornosť príprave pedagógov strednej školy, bežných žiakov, príp. ich rodičov na spolužitie so žiakmi so zdravotným a sociálnym znevýhodnením, osobitne ak ide o **ťažké zdravotné postihnutie**.

9.1 Vzdelávanie žiakov so zdravotným postihnutím

V Deklarácii práv zdravotne postihnutých osôb vo vyhlásení Valného zhromaždenia OSN je definovaná zdravotne postihnutá osoba ako "osoba, ktorá nie je schopná si zaistiť, úplne alebo čiastočne, potreby bežného spoločenského života v dôsledku vrodeneho či získaného nedostatku fyzických alebo duševných schopností". Zdravotne postihnuté osoby majú okrem iných práv právo na lekárske, psychologické a funkčné ošetrovanie, vrátane protetických a ortopedických pomôcok, na liečebnú a sociálnu rehabilitáciu, vzdelanie, pracovnú rehabilitáciu, poradenstvo, pomoc pri pracovnom umiestnení a ďalšie služby, ktoré im umožnia maximálne rozvinúť ich schopnosti a zručnosti a urýchlia proces ich začlenenia alebo návratu do spoločnosti. Tieto práva sú zakotvené aj v Ústave SR v Čl. 38 v ods. 2, ktorý hovorí: Mladiství a osoby zdravotne postihnuté majú právo na osobitnú ochranu v pracovných vzťahoch a na pomoc pri príprave na povolanie.

Medzi žiakov so zdravotným znevýhodnením sú zaradení žiaci s mentálnym postihnutím, žiaci so sluchovým postihnutím, žiaci so zrakovým postihnutím, žiaci s telesným postihnutím, žiaci s narušenou komunikačnou schopnosťou, žiaci s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami, žiaci chorých a zdravotne oslabených, žiaci hluchoslepých, žiaci s vývinovými poruchami učenia, žiaci s poruchami aktivity a pozornosti, žiaci s viacnásobným postihnutím a poruchami správania.

Špeciálne vzdelávanie a odborná príprava pre žiakov so zdravotným znevýhodnením sa zabezpečuje podľa vzdelávacích programov v špeciálnych školách, v špeciálnych triedach, v triedach alebo výchovných skupinách spolu s ostatnými žiakmi. Podľa špecifických potrieb žiaka a požiadaviek odbornej prípravy je možné adaptovať štátny vzdelávací program, modifikovať obsah vzdelávania, upraviť organizáciu vyučovania, rozložiť do viacerých ročníkov, špecifické potreby zapracovať do individuálneho vzdelávacieho programu s využitím odbornej pomoci špeciálneho pedagóga (tiež triedneho učiteľa, výchovného poradcu, odborného lekára, dorastového lekára, školského psychológa, rehabilitačnej sestry). Formu špeciálneho vzdelávania žiaka treba dôsledne zvážiť podľa potrieb žiaka, druhu a stupňa jeho postihnutia, znevýhodnenia, charakteru vzdelávania, možností vytvoriť v bežnej škole špeciálne podmienky na vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením.

Praktickú časť vzdelávania a odbornej prípravy žiakov so zdravotným znevýhodnením treba prispôbiť individuálnym potrebám a možnostiam žiaka s využitím vhodných učebných a kompenzačných pomôcok.

Do štátneho vzdelávacieho programu možno zaradiť špeciálne vyučovacie predmety, aj predmety špeciálno-pedagogickej starostlivosti, ktoré zodpovedajú špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám zdravotne postihnutých žiakov podľa druhu a stupňa postihnutia. V odôvodnených prípadoch, osobitne pri ťažkých zdravotných postihnutiach, možno vzdelávací program redukovať o niektorý vyučovací predmet.

9.1.1 Žiaci s telesným postihnutím

Pri zabezpečovaní podmienok na vzdelávanie žiakov s telesným postihnutím sa dostáva do popredia úprava prostredia školy – prístup k budove, vstup do budovy, vyučovacie priestory v učebniach a dielnach, úprava hygienických zariadení, zabezpečenie dopravy do školy. Realizovaná úprava prostredia musí viesť k maximálnej samostatnosti žiakov za dodržania požiadaviek bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. – V tejto skupine žiakov s telesným postihnutím sú okrem žiakov s poruchami motoriky rozmanitej etiológie a stupňa aj žiaci so záchvatovými stavmi (hlavne epilepsiou), ktorých odborná príprava a následné umiestnenie na trhu práce je viac ako problémové.

Žiaci s telesným postihnutím sa do škôl prijímajú na základe ich zdravotného znevýhodnenia po diagnostických vyšetreniach zameraných na zistenie ich ŠVVP vykonaných školskými zariadeniami výchovného poradenstva a prevencie. Výchova a vzdelávanie v školách sa uskutočňuje s využitím špeciálnych učebných pomôcok a kompenzačných pomôcok, ktoré spolu s učebnicami a špeciálne upravenými učebnými textami podľa ŠVVP žiaka poskytuje bezplatne škola.

Efektívna výchova a vzdelávanie žiakov s telesným postihnutím predpokladá primeraný špeciálno-pedagogický, zdravotný, psychologický a sociálno-poradenský servis v škole (výchovný poradca, školský špeciálny pedagóg, školský psychológ,

rehabilitačný pracovník, asistent, liečebný pedagóg, sociálny pedagóg, koordinátor prevencie), odbornú prípravu učiteľov, úpravu organizácie vzdelávania a odbornej prípravy. Nevyhnutná je spolupráca strednej školy so školskými zariadeniami výchovného poradenstva a prevencie. Užitočná je spolupráca aj s občianskymi združeniami pre telesne postihnutých a so zamestnávateľmi v regióne zamestnávajúcimi telesne postihnutých (chránené dielne).

9.1.2 Žiaci so sluchovým postihnutím

Pri vytváraní podmienok vzdelávania žiakov so sluchovým postihnutím sa treba zamerať na formu komunikácie s nimi. Je dôležité zapojiť ich prostredníctvom využívania IKT, audiovizuálnej techniky do vyučovania žiakov so sluchovým postihnutím (internet, grafické znázornenie učiva, využitie web-kamery, dištančná komunikácia, chat, e-mail, mobil, televízia s teletextom, video kopírujúce aj skryté titulky ap.). Formu komunikácie je potrebné prispôbovať podľa potrieb žiaka a stupňa jeho sluchového postihnutia. Vo vyučovaní v škole je nevyhnutné dodržiavať pravidlá komunikácie so žiakmi so sluchovým postihnutím: hovoriť smerom k triede, používať názorné prostriedky – nákresy, grafy, komentovať neočakávané reakcie na sluchové podnety, overovať pochopenie nových pojmov. Zabezpečiť odhlučnenie tried. Zvýšenú pozornosť venovať písomným prejavom žiakov, hlavne ak slúžia na hodnotenie výsledkov; treba sa vystríhať pred formálnymi chybami, pred skreslením preukaznosti skutočných vedomostí žiakov.

Žiaci so sluchovým postihnutím sa do škôl prijímajú na základe ich zdravotného znevýhodnenia po diagnostických vyšetreniach zameraných na zistenie ich postihnutia vykonaných školskými zariadeniami výchovného poradenstva a prevencie. Výchova a vzdelávanie v školách sa uskutočňuje s využitím špeciálnych učebných pomôcok a kompenzačných pomôcok, ktoré spolu s učebnicami a špeciálne upravenými učebnými textami podľa ŠVVP žiaka poskytuje bezplatne škola.

Žiakom podľa zdravotného znevýhodnenia je poskytovaný primeraný špeciálno-pedagogický, zdravotný, psychologický a sociálno-poradenský servis v škole (výchovný poradca, školský špeciálny pedagóg, školský psychológ, rehabilitačný pracovník, asistent, liečebný pedagóg, sociálny pedagóg, koordinátor prevencie), odborná príprava učiteľov, úprava organizácie vzdelávania a odbornej prípravy. Nevyhnutná je spolupráca strednej školy so školskými zariadeniami výchovného poradenstva a prevencie.

V prípade potreby je možné zaradiť do učebného plánu strednej školy (kde dané postihnutie nie je kontraindikované pre výkon povolania) vyučovací predmet rozvoj komunikačných zručností. Vyučovať ho musí špeciálny pedagóg - surdopéd.

Užitočná je spolupráca aj s občianskymi združeniami pre sluchovo postihnutých a so zamestnávateľmi v regióne vytvárajúcimi pracovné príležitosti pre sluchovo postihnutých.

9.1.3 Žiaci so zrakovým postihnutím

Pre žiakov so zrakovým postihnutím treba sprístupniť obsah vzdelávania v jednotlivých predmetoch vhodnou formou za využitia primeraných didaktických pomôcok a kompenzačných pomôcok (adaptácia učebných materiálov pomocou

Brailovho písma, využitie elektronických alebo zvukových nosičov, reliéfnej podoby materiálov ap.). V písomnej komunikácii je potrebné využívať čo najviac informačné a komunikačné technológie, aj s hlasovým výstupom. Podmienky odborného vzdelávania a prípravy musí škola čo najviac prispôbiť podmienkam výkonu povolania na trhu práce, zakomponovať prípravu na využívanie kompenzačných pomôcok pri práci. Nevyhnutné je upraviť organizáciu vzdelávania a odbornej prípravy žiakov so zrakovým postihnutím v bežných stredných školách (učebný plán, dĺžka vzdelávania, individuálny vzdelávací program, modifikácia vyučovacích metód, spôsobu hodnotenia žiaka ap.).

Žiaci so zrakovým postihnutím sa do škôl prijímajú na základe ich zdravotného znevýhodnenia po diagnostických vyšetreniach zameraných na zistenie ich postihnutia vykonaných školskými zariadeniami výchovného poradenstva a prevencie. Výchova a vzdelávanie v školách sa uskutočňuje s využitím špeciálnych učebných pomôcok a kompenzačných pomôcok, ktoré spolu s učebnicami a špeciálne upravenými učebnými textami podľa ŠVVP žiaka poskytuje bezplatne škola.

Žiakom podľa ich zdravotného znevýhodnenia je poskytovaný primeraný špeciálno-pedagogický, zdravotný, psychologický a sociálno-poradenský servis v škole (výchovný poradca, školský špeciálny pedagóg, školský psychológ, rehabilitačný pracovník, asistent, liečebný pedagóg, sociálny pedagóg, logopéd, koordinátor prevencie), odborná príprava učiteľov, úprava organizácie vzdelávania a odbornej prípravy. Nevyhnutná je spolupráca strednej školy so školskými zariadeniami výchovného poradenstva a prevencie.

Užitočná je spolupráca aj s občianskymi združeniami pre zrakovo postihnutých a so zamestnávateľmi v regióne vytvárajúcimi pracovné príležitosti pre zrakovo postihnutých.

9.1.4 Žiaci s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi a vývinovými poruchami

Ide o veľmi špecifickú skupinu žiakov so zdravotným znevýhodnením s veľmi rôznorodými predpokladmi, potrebami a požiadavkami na vzdelávanie. Ich výchova a vzdelávanie závisí od ich mentálnej úrovne, na spôsobe ich komunikácie s prostredím, na celkovom správaní sa žiakov. Pri začleňovaní týchto žiakov do školského prostredia treba dodržiavať niektoré zásady: čo najviac štruktúrovať vyučovanie (obsah, miesto aj čas), konkretizovať požiadavky, zabezpečiť maximálnu vizualizáciu informácií, vytvárať malé skupinky autistických žiakov, štruktúrovať teoretické vzdelávanie aj praktickú prípravu.

Počet žiakov s týmto zdravotným znevýhodnením je veľmi vysoký, preto treba venovať tejto problematike primeranú pozornosť. Ide o žiakov významne ohrozených školskou neúspešnosťou a ďalšími rizikami vzniku sociálno-patologických javov, nakoľko toto postihnutie je skryté. Problémy v správaní, ktoré sa občas vyskytujú u týchto žiakov, možno zvyčajne zvládnuť bežnými výchovnými a poradenskými postupmi. Vo všeobecnosti ide o žiakov s priemerným nadaním, intelektové prekážky v ďalšom vzdelávaní na stredných školách teda nie sú.

Je veľmi dôležité, aby boli pedagógovia dobre informovaní o možnostiach a prekážkach vo vzdelávaní žiakov s vývinovými poruchami učenia, o individuálnych predpokladoch a potrebách konkrétnych žiakov. Potrebné je voliť vhodné metódy a formy vyučovania a hodnotenia výsledkov (individuálne tempo, nahradenie písania

dlhých textov testami, špeciálne formy skúšania) a v niektorých prípadoch aj kompenzačné pomôcky (počítače – využitie korektúry textu, farebné čítanie, grafické počítačové programy).

Úspešná výchova a vzdelávanie týchto žiakov na stredných odborných školách a získanie odbornej kvalifikácie, je predpokladom a podmienkou ich úspešného vstupu do života a na trhu práce. Je výhodné, ak proces výchova a vzdelávania týchto žiakov a ich začlenenie medzi bežnú populáciu začne už v základnej škole, v ktorej by si mali žiaci osvojiť systém nápravných postupov, kompenzačných postupov a pomôcok; rešpektovanie týchto postupov, pravidiel, ich tvorivá aplikácia na ďalšie úlohy, s ktorými sa žiak stretá mu napomôžu zvládnuť aj úlohy a odborné učivo v strednej škole.

9.2 Vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Žiaka zo sociálne znevýhodneného prostredia určujeme prostredníctvom aspoň troch merateľných ukazovateľov – podmienkou je splniť minimálne tri z nasledujúcich kritérií súčasne:

1. pochádza z rodiny, ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi a príjem rodiny je najviac vo výške životného minima,
2. aspoň jeden z rodičov alebo osoba, ktorej je dieťa zverené do osobnej starostlivosti, patrí do skupiny znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie,
3. najvyššie ukončené vzdelanie rodičov je základné, alebo aspoň jeden z rodičov nemá ukončené základné vzdelanie,
4. neštandardné bytové a hygienické podmienky rodiny (napr. žiak nemá vyhradené miesto na učenie, nemá vlastnú posteľ, nie je zavedená elektrická prípojka, ap.),
5. vyučovací jazyk školy je iný, než jazyk , ktorým hovorí dieťa v domácom prostredí.

Výchova a vzdelávanie týchto žiakov sa uskutočňuje v stredných odborných školách s využitím špecifických metód a foriem. Školy vytvárajú pre túto skupinu žiakov individuálne podmienka: vzdelávanie podľa individuálneho vzdelávacieho programu, úprava organizácie výchovy a vzdelávania, úprava prostredia, v ktorom sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje.

Na skvalitnenie podmienok výchovy a vzdelávania môže MŠ SR poskytnúť zriaďovateľom škôl príspevok na žiakov so sociálne znevýhodneného prostredia. Tento príspevok sa poskytuje podľa počtu žiakov, a je určený na stravu, školské potreby, a ako motivačný príspevok. Príspevok sa poskytuje aj na žiakov z rodín, v ktorých priemerný mesačný príjem za posledných šesť po sebe nasledujúcich mesiacov je najviac vo výške životného minima.

Žiaci pochádzajúci zo sociálne znevýhodneného prostredia sa pripravujú na výkon povolania nadväzujúcich na príslušné študijné odbory aj podľa individuálnych vzdelávacích programov, v ktorých sa kladie dôraz na ich aktivizáciu pri učení a vyučovaní, ich pozitívnu motiváciu a pozitívny vzťah ku vzdelávaniu, k práci, povolaniu, rozvíjaniu profesijných záujmov.

Osobitný dôraz sa kladie na cielenú prevenciu pred vznikom sociálno-patologických javov (agresivita, kriminalita, drogové závislosti, šikanovanie ap.), nakoľko títo žiaci sú sociálnou patológiou zvýšene ohrození.

Podmienkou efektívnej výchova a vzdelávania žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia je dostatočný špeciálno-pedagogický a psychologický servis (školský špeciálny pedagóg, výchovný poradca, školský psychológ), dopĺňajúca odborná príprava učiteľov školy a úprava organizácie vzdelávania a odbornej prípravy. Strednej škole sa odporúča zabezpečiť intenzívnu spoluprácu so školskými zariadeniami výchovného poradenstva a prevencie, tiež s občianskymi združeniami (pre rómsku komunitu, starostlivosť o azylantov ap.) a so zamestnávateľmi v regióne.

9.3 Vzdelávanie žiakov s nadaním

Výchova a vzdelávanie žiakov s nadaním patrí vo všeobecnosti za veľmi efektívne, žiaduce, a to tak zo spoločenského, individuálneho ľudského hľadiska, ako aj z hľadiska ekonomického, návratnosti investovaného času a finančných prostriedkov. Osobitne v odbornom vzdelávaní a príprave je žiaduce podchytiť nadaných žiakov a systematicky s nimi pracovať. Pritom nemusí ísť len o podporu mimoriadne intelektovo nadaných žiakov, ale aj žiakov nadaných manuálne, remeselne, prakticky, ktorí vynikajú svojimi vedomosťami, zručnosťami, záujmom, kreativitou, výsledkami práce a zaslúžia si výnimočnú pedagogicko-psychologickú starostlivosť pri rozvíjaní svojho špecifického nadania.

Na druhej strane môžu mať žiaci s nadaním množstvo problémov pri zvládaní štúdia, či pri nadväzovaní sociálnych vzťahov. Zatiaľ čo v činnostiach, pre ktoré majú mimoriadne nadanie alebo o ktoré majú vysoký záujem, dosahujú vynikajúce výsledky, môžu dosahovať v iných oblastiach priemerné alebo slabé výsledky. Príčinou môže byť napríklad skutočnosť, že sa nevedia efektívne učiť, podceňujú precvičovanie a opakovanie učiva, preferujú vlastné tempo a spôsob učenia, zatiaľ čo spoločné tempo a frontálny spôsob výučby ich spomaľuje a demotivuje. Mimoriadne nadaní žiaci sa často prejavujú ako výrazné osobnosti, čo však môže mať svoje negatíva, hlavne v oblasti sociálnej komunikácie. Môžu mať tiež problémy v sebahodnotení, v ponímaní seba samého, sú často citliví na hodnotenie inými, ťažko nadväzujú kontakty s druhými ľuďmi.

Títo žiaci nebývajú často pozitívne prijímaní svojím okolím – a to tak spolužiakmi, ako aj učiteľmi. Konflikty s učiteľmi môžu vznikáť napríklad preto, že žiak nepovažuje niektoré predmety za dôležité, tiež preto, že svojimi vedomosťami a zručnosťami a neustálym záujmom o obsah výučby prevyšuje učiteľa alebo narúša vyučovanie. Problémy v komunikácii so spolužiakmi môžu prerásť do šikanovania žiaka s nadaním – alebo na druhej strane môže dôjsť k prispôsobeniu sa skupinovému normám a k zníženiu výkonnosti a ďalšieho rozvoja žiaka.

Preto je veľmi dôležité zistiť, v čom žiak vyniká, ale aj aké má nedostatky a problémy a prispôbiť tomu svoju prácu s ním. Rovnako je dôležité, aby škola poznala vývoj žiaka už na základnej škole, doterajšiu pedagogicko-psychologickú prácu s ním, jeho anamnézu, vrátane rodinnej anamnézy. Významná je spolupráca všetkých učiteľov, ktorí mimoriadne nadaného žiaka učia, tiež spolupráca s rodičmi žiaka, so psychológom, výchovným poradcom, špeciálnym pedagógom, prípadne spolupráca so školskými zariadeniami výchovného poradenstva a prevencie.

Vo výučbe týchto žiakov je vhodné využívať náročnejšie metódy a postupy, problémové a projektové vyučovanie, dištančné e-vzdelávanie, samoštúdium, intenzívne využívanie IKT. Aj mimoriadne nadaných žiakov treba vhodne zapájať do skupinovej výučby, do tímovej spolupráce (buď v roli vedúceho, alebo radového

člena), čím sa rozvíja ich socializácia, tolerantnosť, adaptabilita, schopnosť kooperovať, včleňovať sa do pracovného kolektívu.

Škola môže umožniť žiakom s nadaním výučbu niektorých špeciálnych predmetov, vzdelávanie podľa individuálneho vzdelávacieho plánu. V rámci individuálneho vzdelávacieho plánu môže riaditeľ upraviť aj organizáciu vzdelávania a odbornej prípravy mimoriadne nadaného žiaka napríklad skrátením jej dĺžky, prípadne kombináciou obsahu vzdelávania viacerých odborov.

10 ZÁKLADNÉ PODMIENKY NA REALIZÁCIU ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Skupina študijných odborov: 42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I
45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II

Pre vzdelávanie v súlade s daným ŠVP je nevyhnutné vytvárať vhodné realizačné podmienky. Podkladom na ich stanovenie sú všeobecné požiadavky platných právnych noriem a konkrétne požiadavky vyplývajúce z cieľov a obsahu vzdelávania v danom odbore. Iba ucelený, vzájomne sa podmieňujúci komplex požiadaviek umožní vytvoriť optimálne vzdelávacie prostredie. V ŠVP sú vo všeobecnej rovine vymedzené základné podmienky na realizáciu školského vzdelávacieho programu a je úlohou školy, aby tieto podmienky nielen akceptovala, ale ich podrobnejšie konkretizovala vo vlastnom ŠKVP podľa potrieb a požiadaviek študijného odboru, aktuálnych cieľov a reálnych možností. Optimálne požiadavky/podmienky, podľa ktorých sa bude poskytovať tento vzdelávací program, sú nasledovné:

10.1 Základné materiálne podmienky

a) Kapacita školy

1. Školský manažment:

kancelária riaditeľa školy, kancelárie pre zástupcov riaditeľa školy
kancelária pre ekonomický úsek,
príručný sklad s odkladacím priestorom,
sociálne zariadenie,
zasadačka

2. Pedagogickí zamestnanci školy:

zborovňa pre rokovania pedagogickej rady, kabinety pre učiteľov - jazykový, prírodovedný, odborný, kabinet pre praktické vyučovanie

3. Nepedagogickí zamestnanci školy:

kancelárie pre sekretariát, ekonómov a správcu
príručný sklad s odkladacím priestorom, archív

4. Hygienické priestory, sociálne zariadenia, šatne)

5. Sklady učebných pomôcok a didaktickej techniky

6. Priestory pre centrálnu ovládanie didaktickej techniky

7. Knižnica

8. Priestory pre záujmovú a spoločenskú činnosť žiakov a zamestnancov školy) aula, spoločenská miestnosť

9. Knižnica, alebo Školské informačné centrum

b) Makrointeriéry

1. Školská budova

2. Školský dvor
 3. Internát - DM
 4. Školská jedáleň a kuchyňa
- c) Vyučovacie interiéry
1. Klasické triedy/ - učebne pre teoretické vyučovanie,
 2. Odborné triedy/ - učebne pre vyučovanie odborných predmetov
 3. Učebne odbornej praxe
 4. Laboratórium výpočtovej techniky
 5. Chovné priestory
- d) Vyučovacie exteriéry
1. Školské ihrisko
 2. Strediská odbornej praxe, cvičné pozemky, porasty, farmy, lesy, ovocné sady, záhrady, parky, skleníky, botanická záhrada, vinica, školská pivnica, rybník, škôlka lesná, ovocná, okrasná, arboréta, školská strelnica, výbehy pre zvieratá, ustajňovacie priestory, chovné priestory, autocvičište a pod. podľa potrieb odboru.)

10.2 Personálne podmienky

1. Požiadavky na manažment školy, ktorý realizuje školský vzdelávací program musia byť v súlade s požiadavkami na kvalifikačné predpoklady, ktoré sú nevyhnutné pre výkon náročných riadiacich činností podľa všeobecne záväzných právnych predpisov.
2. Kvalifikačné predpoklady pedagogických zamestnancov odborných predmetov, ktorí realizujú školský vzdelávací program musí byť v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Plnenie ďalších kvalifikačných predpokladov potrebných pre výkon zložitejších, zodpovednejších a náročnejších pedagogických činností sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi. Pedagogickí zamestnanci musia zabezpečiť súlad všetkých vzdelávacích a výchovných činností s cieľmi vzdelávania v danom študijnom odbore v súlade so štátnym vzdelávacím programom. Práva a povinnosti pedagogických zamestnancov sú zabezpečené a naplňované po dobu ich pedagogickej činnosti v rámci všeobecne záväzných právnych predpisov.
3. Kvalifikačné predpoklady majstrov odbornej výchovy, ktorí realizujú školský vzdelávací program musí byť v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Plnenie ďalších kvalifikačných predpokladov potrebných pre výkon zložitejších, zodpovednejších a náročnejších pedagogických činností sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi. Pedagogickí zamestnanci musia zabezpečiť súlad všetkých vzdelávacích a výchovných činností s cieľmi vzdelávania v danom študijnom odbore v súlade so štátnym vzdelávacím programom. Práva a povinnosti pedagogických zamestnancov sú zabezpečené a naplňované po dobu ich pedagogickej činnosti v rámci všeobecne záväzných právnych predpisov.
4. Odborná spôsobilosť nepedagogických zamestnancov (ekonóm, správca, školník, upratovačky a pod.), ktorí sa podieľajú na realizácii školského vzdelávacieho programu musí byť v súlade so všeobecne záväznými právnymi

predpismi. Práva a povinnosti nepedagogických zamestnancov sú zabezpečené a naplňované po dobu ich činnosti v rámci všeobecne záväzných právnych predpisov.

5. Plnenie rozsahu priamej vyučovacej povinnosti vyplýva zo všeobecne záväzných právnych predpisov a rámcového učebného plánu štátneho vzdelávacieho programu. Rámcové rozvrhnutie obsahu vzdelávania je východiskom pre tvorbu učebných plánov v školských vzdelávacích programoch. Stanovené vzdelávacie oblasti a ich minimálne počty hodín sú záväzné, ich dodržanie v školských vzdelávacích programoch musí byť preukázateľné.
6. Plnenie požiadaviek výchovného poradenstva sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi. Úlohou výchovného poradenstva je vykonávanie poradenstva pri riešení osobnostných, vzdelávacích, profesionálnych a sociálnych potrieb detí a kariérového poradenstva. Výchovný poradca úzko spolupracuje so školským psychológom, školským špeciálnym pedagógom a odbornými zamestnancami zariadení výchovného poradenstva a prevencie.

10.3 Organizačné podmienky

1. Požiadavky školskej legislatívy: plnenie školskej legislatívy vzhľadom na organizáciu a priebeh ŠVP vo väzbe na teoretické vyučovanie a praktickú prípravu. Pre realizáciu ŠVP platí platný školský zákon
Požiadavky na odbornú prax: odborná prax v rozsahu stanovenom v učebnom pláne sa vykonáva v škole, ako učebná prax a v školských zariadeniach: školský majetok, strediská odbornej praxe, strediská praktického vyučovania, farmy, školské lesy, lesy, pozemky, dielne praktického vyučovania, učebne odbornej praxe, ako aj na zmluvných pracoviskách. Zmluvné pracoviská si vyžadujú zabezpečiť vlastné pracovisko a materiálne podmienky, aby sa mohol realizovať obsah učiva odbornej praxe. Obsah predmetu prax je vo všetkých ročníkoch zacielený na získanie zručností, návykov, spôsobilostí a získanie kvalifikovaného prehľadu o celej poľnohospodárskej a lesnej výrobe, pri rešpektovaní osobitostí jednotlivých odborov. Obsah učiva praxe, všetky plánované činnosti úzko súvisia so všetkými odbornými predmetmi, preto je nevyhnutná koordinovaná spolupráca učiteľov odborných predmetov a učiteľov praxe pri riešení medzipredmetových vzťahov. Predmet prax integruje celý obsah odborného vzdelania. Škola si môže časovú dotáciu hodín pre jednotlivé ročníky až tematické celky prispôbiť svojim podmienkam, pričom musí dodržať celkovú hodinovú dotáciu v ročníku a za celé štúdium, predpísanú učebným rámcovým učebným plánom a koncepciu predmetu prax ustanovenú školským programom. Počty hodín odbornej praxe musia rešpektovať zákonnú dĺžku pracovnej doby, určenú pre mladistvých.
2. Školy sú povinné umiestniť na vhodnom mieste v priestoroch školy štátnu zástavu, text štátnej hymny a preambulu Ústavy Slovenskej republiky tak, aby nebola narušená ich dôstojnosť („§ 13a ods. 1 zákona č. 63/1993 Z. z. o štátnych symboloch Slovenskej republiky a ich používaní v znení neskorších predpisov“).

3. Školy sú povinné umiestniť v miestnosti, v ktorej prebieha vyučovanie, grafické znázornenie štátnej zástavy, text štátnej hymny a preambuly Ústavy Slovenskej republiky tak, aby nebola narušená ich dôstojnosť.
4. Ukončovanie štúdia a organizácia maturitnej skúšky: sa riadi platným právnym predpisom. Úspešní absolventi získajú maturitné vysvedčenie a absolventi študijných odborov v SOU aj výučný list.
5. Požiadavky na praktické cvičenia: praktické cvičenia v rozsahu stanovenom v učebnom pláne sa vykonávajú v laboratóriách a odborných učebniach. Materiálne podmienky vyplývajú z podmienok realizácie obsahu. Praktické cvičenia nadväzujú na teoretické vyučovanie, môžu sa spájať. Realizuje sa v 1 – 2 hodinových celkoch. Delenie skupín stanovuje platná legislatíva.
6. Ukončovanie štúdia a organizácia maturitnej skúšky: sa riadi platným legislatívnym predpisom. Úspešní absolventi získajú výučný list a vysvedčenie o maturitnej skúške.
Kurzy, exkurzie: Kurz na ochranu človeka a prírody sa organizuje priebežne počas roka skupinovou formou v 6 – 7 hodinových celkoch vo všetkých ročníkoch. Telovýchovný výcvikový kurz podľa podmienok v regióne školy organizovať s náplňou lyžiarsky a plavecký kurz skupinovou formou, najlepšie v 1. ročníku. Kurzy nevyhnutné pre výkon povolania vyplývajúce z kompetencií (profilu) absolventa sa môžu vykonávať aj ako súčasť praxe. Výcvik riadenia motorových vozidiel spravidla v 2. až 4. ročníku, ak je v danom roku dosiahnutá zákonom stanovená hranica pre získanie vodičského oprávnenia. Exkurzie sú súčasťou praktického a teoretického vyučovania a zameriavajú sa na poznávanie nových výrobných technológií, nových materiálov, ekologických stavieb, odpadových technológií, na výstavy a prezentácie nových výrobkov, výpestkov a technológií. Exkurzie sa konajú v každom ročníku po dva dni (12 – 14 hodín) s pedagogickým dozorom a počtom žiakov v zmysle platných predpisov. Odborný obsah exkurzií vyplýva z obsahu učebných osnov odboru štúdia a plánuje sa v ročných plánoch práce školy. Virtuálne exkurzie a telemosty sú súčasťou vyučovacích hodín v praktickom a teoretickom vyučovaní.
7. Organizácia spolupráce s rodičmi, sociálnymi partnermi a verejnosťou: Spolupráca s rodičmi sa realizuje predovšetkým prostredníctvom triednych učiteľov, výchovných poradcov, manažmentu školy a jednotlivých vyučujúcich všeobecnovzdelávacích a odborných predmetov, osobnou komunikáciou s rodičmi, prípadne zákonnými zástupcami rodičov. Sú to pravidelné, plánované zasadnutia Rady školy, v ktorých sú zastúpení rodičia a sociálni partneri. Obsahom týchto zasadnutí sú informácie o plánoch a dosiahnutých výsledkov školy, riešenie problémových výchovných situácií, organizovanie spoločenských, vzdelávacích, kultúrnych a športových akcií.
8. Organizácia odborných súťaží: Súťaže a prezentácia zručností a odborných spôsobilostí v odbore na školskej úrovni sa organizuje formou jednoduchých ročníkových prác ako spoločný výstup teoretického a praktického vyučovania na záver každého ročníka. Škola určí obsah, rozsah, úroveň, kritéria hodnotenia, formu prác a ich prezentácie prípadne aj s prístupom verejnosti. Žiaci sa môžu zúčastňovať aj na súťažiach a prezentáciách vo svojom odbore na národnej a medzinárodnej úrovni. Výrobky a výpestky žiakov sa môžu

predstaviť verejnosti na výstavách a prezentáciách na miestnej, regionálnej, národnej i medzinárodnej úrovni.

10.4 Podmienky bezpečnosti a hygieny práce

Vytváranie podmienok bezpečnej a hygienickej práce je organickou súčasťou celého vyučovacieho procesu, osobitne praktickej prípravy. Postupuje sa podľa platných predpisov, nariadení, vyhlášok, noriem a pod.

11 VYUŽITIE ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU PRE VZDELÁVANIE DOSPELÝCH

Skupina študijných odborov: 42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I
45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II

Vzdelávanie dospelých je v súčasnej dobe stále viac ovplyvňované koncepciou celoživotného vzdelávania, ktorá predstavuje zásadnú zmenu v poňatí celého vzdelávacieho systému. Systém celoživotného vzdelávania, ktorý sa postupne začína vytvárať a realizovať, umožní plynulý prechod, spoluprácu a prekryvanie medzi jednotlivými oblasťami vzdelávania, zamestnania a podnikania.

Zmeny v odvetvovej štruktúre našej ekonomiky si vyžadujú vyššiu úroveň kvalifikovanosti dospelých. Dôraz sa kladie tak na všeobecné, ako aj na odborné kvalifikácie. Koncepcia štátnych vzdelávacích programov je zameraná predovšetkým na populáciu mladých ľudí, a to hlavne z hľadiska všeobecných cieľov vzdelávania. Denná forma štúdia pre študijné odbory je pre dospelú populáciu výnimočná. Dospelí musia využívať iné možnosti a formy vzdelávania a to večernú, diaľkovú, individuálnu, kombinovanú alebo formou dištančného vzdelávania, kde je vzdelávanie spojené so získaním kompetencií v oblasti informačných a komunikačných technológií. Práve informačné a komunikačné technológie môžu zohrať významnú úlohu vo vzdelávaní dospelých.

Pri koncipovaní vzdelávania dospelých podľa ŠVP je potrebné zohľadniť špecifické črty tejto kategórie dospelých žiakov:

- **špecifiká funkcie a cieľov vzdelávania dospelých** – vzdelávanie dospelých plní kvalifikačnú funkciu, pri ktorej získavajú absolventi kvalifikáciu na úrovni ISCED 4A. Podobne ako úroveň 3A, vedie k získaniu stupňa vzdelania potrebného pre prístup k ďalšiemu vzdelávaniu na vyššej úrovni ISCED 5.
- **situačné špecifiká vzdelávania dospelých** sú späté tak s rodinným, ako aj s pracovným a spoločenským životom dospelých. Preto vzdelávacie programy musia veľmi citlivo reagovať na túto situáciu dospelých a ich individuálne vzdelávacie potreby, a to tak z hľadiska obsahu vzdelávania, ako aj z hľadiska zodpovedajúcich metód výučby, kontroly štúdia a pod. V obsahu vzdelávania je potrebné zobrať do úvahy primeranosť obsahu všeobecného vzdelávania, ktorý je často mechanicky prebraný z programov počiatočného vzdelávania⁹ a nezodpovedá vedomostiam, zručnostiam, ani životným skúsenostiam dospelých. V oblasti hodnotenia vzdelávacích výstupov sa musíme predovšetkým orientovať vo väčšej miere na individualizáciu hodnotenia, ktoré umožňuje aj individuálne tempo učenia a prípravu na záverečné hodnotenie dospelých,
- **osobnostné špecifiká dospelých** súvisia hlavne s vekovou vyspelosťou jednotlivcov. Vo všeobecnosti môžeme povedať, že dospelí žiaci bývajú zrelší,

⁹ Počiatočné vzdelávanie je vzdelávanie, ktoré sa realizuje na základnej, strednej a vysokej škole. Spravidla vedie k získaniu prvej kvalifikácie.

skúsenejší, a preto aj cieľavedomejší a spoľahlivejší. Naproti tomu bývajú často citlivejší na prípadné študijné úspechy alebo neúspechy. Vyšší stupeň samostatnosti vedie však aj k tomu, že vzťah učiteľa a žiaka býva na vyššej partnerskej úrovni, a preto učitelia bývajú skôr konzultanti a radcovia ako klasickí učitelia.

Základnou črtou učiteľa dospelých žiakov by mal byť veľmi taktný záujem o žiaka spojený so snahou pochopiť jeho ťažkosti a zábrany súvisiace s výučbou a učením. Podmienkou práce učiteľa je úcta k dospelému žiakovi pri rešpektovaní jeho osobnosti, záujmu, schopnosti, ale i vlastných predstáv o sebe samom. So žiakom ho spája spoločný cieľ, ktorý by mal byť realizovaný na základe partnerstva a spolupráce. Preto učiteľ musí prispôbovať svoju rolu v triede, ale aj postupy práce pri vyučovaní. Neexistuje optimálna didaktická metóda, ktorá má svoje výhody a nevýhody. Oblasť vzdelávania dospelých by mala byť prienikom klasických školských metód a vhodne zvolených ďalších metód, ktoré sa ukázali ako najefektívnejšie pre ďalšie odborné vzdelávanie. Veľká pozornosť by sa mala venovať aj samoštúdiu žiakov a teda metódam učenia sa.

12 MATURITNÁ SKÚŠKA

Skupina študijných odborov: 42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I
45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II

Podmienkou získania úplného stredného odborného vzdelania na úrovni ISCED 4A je absolvovanie maturitnej skúšky v študijných odboroch stredných odborných škôl. V zmysle platných predpisov, ktoré upravujú spôsob ukončovania štúdia na stredných školách.

Cieľom maturitnej skúšky (ďalej len „MS“) je overenie vedomostí a zručností žiakov v rozsahu učiva určeného učebnými plánmi, učebnými osnovami a vzdelávacími štandardmi Štátneho vzdelávacieho programu a úroveň pripravenosti absolventov na ich uplatnenie sa v povolani a pre uchádzanie sa o ďalšie vzdelávanie.

Predmetom MS je preukázať schopnosti žiakov ako:

- začleniť nadobudnuté poznatky do systému teoretických a praktických vedomostí, zručností a kompetencií
- ovládať kompetencie vyplývajúce z výkonových štandardov a schopnosti ich realizovať v pracovnom a mimopracovnom živote,
- aplikovať a tvorivo využívať nadobudnuté vedomosti, zručnosti a kompetencie pri komplexnom riešení úloh a problémov vo vybranej oblasti,
- komunikovať v slovenskom a vyučovacom jazyku ako podmienky ďalšej študijnej a pracovnej mobility,
- aktívne používať súčasné komunikačné a informačné technológie a získané informácie vedieť spracovať a použiť.

Maturitná skúška v 2-ročných študijných odboroch pomaturitného kvalifikačného štúdia pozostáva z týchto častí:

- Teoretická časť
- Praktická časť

Teoretická časť odbornej zložky maturitnej skúšky je celoodborová, komplexná, nie predmetová a jej cieľom je overiť úroveň teoretických vedomostí a poznatkov.

Praktická časť odbornej zložky maturitnej skúšky overuje úroveň osvojených zručností žiakov a ich schopnosť aplikovať teoretické poznatky pri riešení konkrétnych praktických úloh komplexného charakteru.

Predmetom odbornej zložky maturitnej skúšky je komplexný súbor odborných vyučovacích predmetov. V teoretickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky sa ústne overujú vedomosti žiaka v tomto súbore, prípadne aj vo vzťahu k praktickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky. V praktickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky sa overujú zručnosti žiaka v tomto súbore.

12.1 Témy maturitnej skúšky

MS pozostáva z komplexných tém vytvorených z cieľových požiadaviek vychádzajúcich zo štátneho vzdelávacieho programu. **Je zásadným vzdelávacím výstupom** absolventov študijných odborov stredných odborných škôl, ktorí vykonaním maturitnej skúšky získajú na jednej strane hlavne príslušný stupeň vzdelania, kvalifikáciu a dosiahnuté kompetencie vykonávať pracovné činnosti v danom povolaní a na druhej strane možnosť ďalšieho vzdelávania. Získané maturitné vysvedčenie potvrdzuje v plnom rozsahu ich dosiahnuté kompetencie.

Pri teoretickej a praktickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky má žiak využívať a aplikovať vedomosti a schopnosti z rôznych odborných predmetov komplexne, uplatňovať rôzne matematické a prírodovedné hľadiská. Pri skúške sa sleduje nielen jeho schopnosť využívať integrované a aplikačné medzipredmetové vzťahy v oblasti všeobecnej a odbornej zložky vzdelávania, ale aj úroveň jeho ústneho prejavu a to z jazykovednej stránky a správneho uplatňovania odbornej terminológie na základne kritériálneho hodnotenia výkonov. V študijných odboroch s rozšírenou prípravou cudzích jazykov sa overuje aj úroveň cudzojazyčných spôsobilostí z hľadiska ich profesijnej použiteľnosti. Takto sa overuje nielen kvalita odbornej prípravy žiakov na povolanie, ale aj ich schopnosti potrebné pre ďalšie štúdium na vysokej škole.

Štátny vzdelávací program je jedinečným vzdelávacím štandardom, ktorý určuje súbor požiadaviek na žiaka vymedzujúcich stupeň dosiahnutých vedomostí, zručností, postojov a hodnotovej orientácie a špecifikuje to, čo by mal žiak vedieť, dosiahnuť, vykonať a preukázať, aby získal certifikát – maturitné vysvedčenie, požadovanú kvalifikáciu alebo postúpil na vyšší stupeň vzdelania. Vzdelávacie štandardy zahŕňajú výkonové a obsahové štandardy. **Výkonový štandard** je svojím zameraním cieľovou požiadavkou. Je zároveň vstupným a výstupným štandardom (vstupné a výstupné požiadavky). Identifikuje merateľnosť vyučovacieho procesu. Popisuje produkt výučby, nie jej proces. Dôkazom dosiahnutia tohto štandardu je objektívne, validné a reliabilné sumatívne hodnotenie na základe spoľahlivých meracích prostriedkov, ktorými sa overí dosiahnutie cieľa. **Je základňou pre stanovenie maturitných tém ako sumatívneho vzdelávacieho výstupu.**

Skompletizovanie maturitných tém teda znamená identifikáciu **sumatívneho vzdelávacieho výstupu**.

Pri tvorbe maturitných tém pre teoretickú a praktickú časť odbornej zložky maturitnej skúšky by sa mali osvojiť a utvrdiť vzťahy medzi štandardmi a kompetenciami. Tieto sú uvedené v prílohovej časti Metodiky pre tvorbu Školských vzdelávacích programov.

Maturitná téma je konkrétny odborný problém alebo problémová situácia komplexného charakteru, ktorý má žiak v priebehu maturitnej skúšky riešiť. V odbornej zložke maturitnej skúšky by mala smerovať k napodobeniu určitých odborných úloh, činností alebo situácii, ktoré sa uplatňujú na pracovisku v rámci povolania, pre ktoré sa žiaci pripravujú.

Maturitná téma **je integratívna**. Má svoju profilovú a aplikačnú časť. Preto sa skladá z **podtému**. Ich obsahová skladba je koncipovaná tak, aby absolvent mal možnosť preukázať naplnenie všetkých výkonových kritérií v danom študijnom odbore. Zásadná profilová časť sa orientuje na stanovenie prioritných výkonov odvodených od vzťahov a súvislostí k profilovým predmetom. V ďalších častiach – aplikačná

oblasť – sa uvádzajú všetky dôležité väzby a súvislosti doplňujúce profilovú časť podtém tak, aby maturitná téma bola komplexná.

Každá téma má:

- vychádzať z výkonových štandardov pre odborné vzdelávanie (hodnotenie absolútneho výkonu na základe kritérií) a zabezpečiť, aby výkonové štandardy uvedené v profile absolventa komplexne pokryli všetky témy MS,
- uplatňovať hľadisko akumulácie vedomostí viacerých odborných predmetov obsahovo príbuzných
- vychádzať z rozsiahlejších tematických celkov viacerých odborných predmetov (komplexnosť odborného vzdelávania na základe obsahových štandardov),
- umožniť a podporiť využitie všetkých podporných učebných zdrojov (pomôcky, písomné materiály, informácie a údaje, atď.) pre splnenie danej témy,
- umožniť preverenie schopnosti žiaka využívať vedomosti a intelektuálne schopnosti získané počas štúdia na posúdenie konkrétneho odborného problému, ktorý je daný v téme MS,
- dodržiavať pravidlo zrozumiteľnosti, konzistentnosti a komplexnosti tak, aby náročnosť, vecný a časový rozsah tém boli pre žiaka optimálne, primerané a zvládnuteľné na danom stupni vzdelania.

Pri tvorbe tém sa musíme vyvarovať nasledovnému:

- netvoriť tému podľa predmetov (téma bude v takom prípade nekonzistentná, odtrhnutá od profilového odborného problému, ktorý sa má v téme MS komplexne riešiť, nebude vytvárať možnosti pre aplikačné a tvorivé schopnosti žiaka),
- extrémom, akým je buď príliš malé alebo príliš rozsiahle množstvo informácií. Ak stanovíme malý rozsah, žiak ťažko porozumie zmysluplnosti problému. Nebude mať potrebné množstvo zásadných a podporných informácií. Na druhej strane príliš rozsiahla téma sa môže prejaviť pre žiaka ako nezrozumiteľná, neriešiteľná a frustrujúca,
- nestanovovať tému iba mechanickým popisovaním bez uplatnenia výkonových štandardov,
- téma nesmie viesť žiakov k pamäťovému memorovaniu a reprodukovaniu osvojených poznatkov v priebehu štúdia.

Pri tvorbe podtém musia byť ich formulácie jasné, jednoznačné, v logickom slede od riešenia jednoduchého problému k zložitejšiemu javu v závislosti od problému alebo situácie, ktoré sa majú v téme MS riešiť. Odvodzujú sa od obsahových štandardov. Orientujú a podporujú žiaka na preukázanie požadovaného výkonu a determinujú jeho výkonovú úroveň. Podtémy sa vzťahujú na všetky profilové – prioritné, aplikačné a doplňujúce informácie, ktoré žiak v priebehu štúdia odborných a všeobecno-vzdelávacích predmetov daného študijného odboru získal.

Pri tvorbe tém v danom ŠKVP v časti Hodnotenie vzdelávacích výstupov odporúčame používať relevantnú Metodickú príručku na prípravu a priebeh teoretickej a praktickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky.

12.2 Hodnotenie vzdelávacích výstupov založené na výkonových kritériách

Hodnotenie MS ako sumatívneho vzdelávacieho výstupu je proces skompletizovania a interpretovania údajov a dôkazov o výkone žiakov. Špecifikuje, aké dôkazy

o výkone žiaka sa majú vytvoriť, ako majú byť interpretované výstupné informácie a akým spôsobom sa majú zaznamenať. Je konečným rozhodnutím o výkone žiaka a ich cieľom je certifikácia.

Hodnotenie je jednou z najvýznamnejších činností kontroly vzdelávania, ktorou sa zisťujú a posudzujú výsledky vzdelávania.

Vzdelávacie výstupy

Predstavujú základ pre kritériálne hodnotenie vedomostí žiaka. Vymedzenie metód, prostriedkov a kritérií hodnotenia by sa malo pripravovať súbežne s formulovaním vzdelávacích výstupov.

Vzdelávacie výstupy

- musia odpovedať na otázku **čo** sa od žiaka očakáva, aby preukázal svoju kompetenciu a úspešne ukončil svoje štúdium,
- musia odpovedať na otázku, **ako** má žiak vzdelávací výstup zvládnuť. Podtémy pomáhajú usporiadať zásadné informácie vo forme výkonov v logickej sekvencii v rámci danej maturitnej témy,
- sú pre žiakov **jasné a konzistentné**,
- majú **odsúhlasenú štruktúru**,
- môžu mať **vlastné učebné zdroje** (pomôcky, prístroje, modely, odborné tabuľky, vlastné práce, atď.),
- predstavujú základ pre **kritériálne hodnotenie** vedomostí, zručností a kompetencie žiaka. Vymedzenie metód a prostriedkov hodnotenia by sa malo pripravovať súbežne s formulovaním vzdelávacích výstupov.

Výber metódy hodnotenia bude závisieť na tom, ako bude ktorá z nich vhodná na overovanie konkrétnych vedomostí, zručností a postojov, ktoré sú špecifikované v kľúčových cieľoch. Či je vybraná metóda hodnotenia vhodná pre vzdelávací cieľ, závisí od toho:

- ako by mala daná **požadovaná činnosť/výkon** byť preukázaná/ný,
- aké sú **podmienky**, v ktorých má daná činnosť/výkon prebiehať,
- aké sú **výkonové štandardy**, podľa ktorých by sa mala daná činnosť vykonať.

Odporúčaná norma hodnotenia je forma, ktorou sa porovnáva výkon žiaka s výkonmi iných žiakov. Je preto dôležité, aby správne nastavený systém hodnotenia monitoroval a zabezpečil na správnom základe dodržiavanie smerníc stanovených činností, preskúmal zabezpečenie ich účinnosti a využiteľnosti s aspektom na meniace sa potreby užívateľov, priemyselné a obchodné štandardy.

Presnosť a precíznosť

Hoci poznáme pestrú paletu metód hodnotenia, ktoré sa používajú na meranie vedomostí, základným bodom je fakt, že každé vykonané meranie musí byť presné a precízne. Používa sa bez ohľadu na to, aby sa výsledky vytvorili ako základ pre proces ich zaznamenania alebo pre certifikáciu vedomostí. Aby boli presné a precízne, merania musia priniesť platná a spoľahlivé informácie.

Platnosť – validita

Je miera na meranie každého hodnotenia, ktoré má zmysel merať. Kontrola platnosti je zase proces, ktorý je kompetentným orgánom schválený a ktorý sa realizuje

v inštitúcii zodpovednej za tvorbu vzdelávacích programov. Každý systém hodnotenia je platný v rozsahu, v ktorom sa meria to, čo si vyžaduje byť zmerané.

Za účelom zabezpečiť platnosť hodnotenia je preto nevyhnutné :

- jasne definovať, čo sa má skúšať,
- vybrať prijateľné metódy na meranie vedomostí.

Spôľahlivosť

Je miera dôslednosti a zásadovosti, s ktorou sú výsledky akéhokoľvek hodnotenia vysvetlené a popísané. Je rovnako dôležité pre účinné hodnotenie.

Reliabilita metód hodnotenia má zabezpečiť, aby:

- všetci žiaci jasne pochopili, čo sa od nich vyžaduje,
- podmienky hodnotenia boli známe a dodržiavali sa,
- všetky výsledky boli založené na odsúhlasených vyznačených schémach a postupoch,
- hodnotenie zaručovalo obmedzenie účinku pravdepodobných chýb/nepresností.

Spravodlivosť

Učitelia a žiaci musia považovať hodnotiaci systém za primeraný cieľom vzdelávania, prístupu vzdelávania a učebnému plánu. To značí, že systém bude otvorený, ak žiaci budú plne informovaní o cieľoch vzdelávania a prípravy, výkonových kritériách a podmienkach hodnotenia.

Praktickosť

Systém hodnotenia musí byť tesne previazaný na podstatné kvalifikačné štandardy, ktoré zabezpečia najefektívnejšie využívanie dostupných zdrojov. Ďalšie praktické hľadiská zahŕňajú podiel času hodnotenia na celkovom vzdelávacom čase, ľahké použitie, administratívnu účinnosť a faktory nákladov/výhod.

Záznam o výkone žiaka pri MS sa môže pripraviť niekoľkými spôsobmi:

1. Skupinovo

Príklad pre ústnu časť MS

Škola:																	
Trieda:																	
Školský rok:																	
Študijný odbor:																	
P.č.	Zoznam žiakov	Číslo TMS	Zoznam kritérií														
			Porozumenie téme		Správna odborná terminológia		Samostatnosť prejavu		Schopnosť aplikácie		Správnosť a vecnosť odpovede		Komplexnosť témy		Odborné kritériá – počet podľa odboru		SUMÁR
			A	N	A	N	A	N	A	N	A	N	A	N	A	N	

TMS – téma MS A – áno N – Nie Sumár – vážený aritmetický priemer

Ak sme stanovili napr. 10 zásadných kritérií na hodnotenie výkonu žiaka (právny predpis uvádza iba minimum odporúčajúcich kritérií, učitelia si sami vytvoria kritériá, hlavne tie, ktoré sa týkajú odborných kompetencií v zmysle komplexného prístupu k hodnoteniu témy MS – profilová časť, aplikačná časť), ktoré pomôžu ohodnotiť celkový výkon žiaka z rôznych aspektov. Môžeme ich vyhodnotiť rôznym spôsobom: známku, percentuálne, slovom, bodmi atď. V uvedenom príklade sa použilo slovné hodnotenie: zvládol žiak určené kritérium? (áno, nie). Pri hodnotení je vhodné zvoliť stupnicu úspešnosti, napr.:

Dosiahnutá úspešnosť (áno)	Známka
10 – 9	1
8 – 7	2
6 – 5	3
4 – 3	4
2 – 1	5

2. Jednotlivo

Škola:						
Trieda:			Školský rok:			
Študijný odbor:						
Meno a priezvisko absolventa:						
Forma: (napr. ústna časť MS)						
Názov témy MS:						
Zoznam kritérií	Hodnotenie známkou					Sumár
	1	2	3	4	5	
Porozumenie téme						
Používanie odbornej terminológie						
Samostatnosť prejavu						
Schopnosť aplikácie						
Správnosť a vecnosť odpovede						
Atď.						

Sumár = vážený aritmetický priemer známok

Klasifikácia je výsledkom komplexného hodnotenia vedomostí, zručností a návykov žiaka. Základom na pridelenie klasifikačného stupňa sú známky, čiže zaradenie žiaka alebo jeho výkonu do niektorej výkonnostnej skupiny. Vymedzenie klasifikačných stupňov sa opiera o hodnotenie podľa kritérií.

12.3 Cieľové požiadavky na maturitnú skúšku

Cieľom je preveriť dosiahnuté výsledky podľa výkonových štandardov – profilu absolventa.

12.4 Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov

Rozsah a obsah úloh maturitnej skúšky zahŕňa komplexný učebný obsah teoretického vyučovania a praktickej prípravy. V rámci ŠkVP budú tieto kritériá špecifikované v závislosti na orientácii konkrétneho študijného odboru a v súlade s určenou maturitnou témou alebo formou praktickej MS. Odporúčame využiť tieto všeobecné kritériá pri hodnotení výkonu žiaka:

Kritériá pre teoretickú časť odbornej zložky MS

1. porozumenie téme,
2. správne používanie odbornej terminológie v materinskom a cudzom jazyku,
3. schopnosť správne analyzovať tému,
4. vecnosť, správnosť a komplexnosť odpovede,
5. schopnosť praktickej aplikácie poznatkov,
6. prezentácia samostatnej, komplexnej a správnej odpovede,
7. výraznosť a istota prezentácie,
8. rutinné zmysluplné využívanie nevyhnutných pomôcok a prostriedkov pri odpovedi,
9. dôslednosť a zodpovednosť pri vypracovaní témy,
10. istota pri riešení problémových situácií, javov a problémov,
11. schopnosť predniesť vlastné riešenie.

Kritériá pre praktickú časť odbornej zložky MS

1. pochopenie úlohy,
2. správne analyzovaná téma,
3. správne používanie odbornej terminológie,
4. schopnosť teoretickej aplikácie pri praktickom predvedení úlohy,
5. samostatnosť pri práci,
6. správna a efektívna voľba metód pri postupe práce,
7. správny výber náradia, prístrojov, strojov, zariadení, materiálov, a pod.,
8. efektívna organizácii práce na pracovisku,
9. dodržiavanie noriem, hygieny a pravidiel bezpečnosti práce,
10. uplatňovanie zásad ochrany životného prostredia,
11. dodržanie bezpečnostných, hygienických a protipožiarnych opatrení,
12. výsledok práce.

Materiálne a priestorové podmienky pre vykonanie maturitnej skúšky

Materiálne a priestorové podmienky sú v jednotlivých študijných odboroch rozdielne, preto je potrebné ich v ŠkVP konkretizovať a spresniť pre každý študijný odbor osobitne a v súlade s určenou maturitnou témou alebo formou praktickej MS.

Priestory nevyhnutné na realizáciu MS (vo všeobecnosti)

1. odborné učebne,
2. učebne,
3. pracoviská praxe (podľa konkrétneho študijného odboru),
4. reálne pracoviská zamestnávateľov,
5. špeciálne zariadenia,
6. ostatné priestory podľa potrieb a orientácie študijného odboru.

Povolené pomôcky pri priebehu MS (vo všeobecnosti)

1. počítač s nutným aplikačným softwarom, prístup na internet, dátové súbory na elektronických nosičoch,
2. spätný projektor, skener, tlačiareň, elektronické média podľa potreby,
3. modely, priesvitky, obrazy,
4. kalkulačka,
5. odborná literatúra, publikácie, príručky, právne normy a predpisy, dokumenty textového a grafického charakteru v tlačenej a elektronickej podobe,
6. vlastné písomné práce vypracované počas štúdia (ich použitie je podľa rozhodnutia komisie),
7. nástroje, prístroje, stroje, zariadenia, materiál.

13 ZÁSADY PRE TVORBU ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Skupina študijných odborov: 42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I

45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II

13.1 Všeobecné zásady tvorby školského vzdelávacieho programu

Školský vzdelávací program (ďalej len „ŠkVP“) je zásadným pedagogickým dokumentom školy, na základe ktorého realizuje škola vzdelávanie v danom študijnom odbore. Je povinnou súčasťou školskej dokumentácie.

Školské vzdelávacie programy sú postavené na nasledovných **princípoch**:

- nekladú dôraz na obsah vzdelávania, ale na výsledky vzdelávania,
- vytvárajú pluralitné a konkurenčné vzdelávacie prostredie medzi školami,
- podporujú autonómiu a rozhodovacie privilégia škôl,
- vytvárajú sa pre konkrétny študijný odbor v danej skupine študijných odborov,
- regulujú vzdelávacie podmienky v danej škole,
- v plnom rozsahu akceptujú potreby regionálneho trhu práce a rozvojové priority školy,
- dodržiavajú základný obsah vzdelávania a prípravy, ktorý vymedzuje štátny vzdelávací program,
- za ich vypracovanie a schválenie zodpovedá riaditeľ školy,
- súladi so štátnym vzdelávacím programom bude sledovať, kontrolovať, posudzovať a hodnotiť Štátna školská inšpekcia.

Pri spracovaní ŠkVP sa stanovujú tieto **zásady**. ŠkVP :

- sa vypracuje za celé obdobie štúdia OVP a riadi sa podľa cieľových požiadaviek ŠVP,
- vytvára podmienky pre osvojenie si obsahu vzdelávania stanoveného v ŠVP,
- vyjadruje profil a stratégiu školy,
- vytvára podmienky pre tvorivosť učiteľa, využívanie efektívnych foriem a metód výučby, neobmedzuje učiteľa z hľadiska časového a metodického, nakoľko vychádza z konkrétnych potrieb žiakov odborných a pedagogických skúseností učiteľa,
- stanovuje pravidlá pre hodnotenie žiakov (kritériá hodnotenia),
- pri svojej tvorbe postupuje v súlade s platnou metodikou,
- vytvára priestor pre hodnotenie činnosti školy.

ŠkVP je strategický dokument školy, ktorý vymedzuje ciele, obsah a podmienky vzdelávania, odporúča zodpovedajúce didaktické prístupy, navrhuje metódy overovania a hodnotenia vzdelávacích výstupov.

ŠkVP vypracuje škola v súlade s príslušným ŠVP a metodickým pokynom, ktorým sa určia podrobnosti o tvorbe vzdelávacieho programu. Tvorba ŠkVP je v kompetencii riaditeľa školy, ktorý zodpovedá nielen za jeho kvalitu ale aj za jeho realizáciu. Vzdelávací program musí zabezpečiť súlad s regionálnymi potrebami trhu práce, s rozvojovými potrebami regiónu a požiadavkami zamestnávateľov na regionálnej alebo miestnej úrovni.

Škola má možnosť požiadať zodpovedajúce vzdelávacie subjekty a objednať si vypracovanie svojho programu. Do projektovania ŠkVP sa môžu zapojiť verejné a neštátne inštitúcie.

Tvorba ŠkVP svojím zameraním a charakterom bude vytvárať zodpovedajúce podnikateľské vzdelávacie prostredie, ktoré prirodzenou cestou bude iniciovať vznik konkurenčných tendencií medzi školami. Školy, ktoré budú ponúkať progresívne, moderné a aktuálne vzdelávacie programy vo vzťahu k potrebám a požiadavkám trhu práce majú veľkú šancu sa na trhu vzdelávania zakoreniť a dosiahnuť svoju atraktivnosť, školy bez kvalitnej vzdelávacej ponuky pomaly zaniknú.

Pri tvorbe ŠkVP, najmä v oblasti OVP, sa musí zohľadňovať ich relevantnosť a opodstatnenosť k rozvojovým regionálnym programom, strategickým zámerom ekonomického, politického a spoločenského vývoja na národnej regionálnej alebo miestnej úrovni, ku kvalite obsahu vzdelávania, najmä odborného vzdelávania a prípravy a ústretovosť k potrebám a požiadavkám zamestnávateľskej sféry.

Preto v prvom rade, ešte pred tvorbou ŠkVP, musí škola pristúpiť k zhodnoteniu doterajšej kvality vzdelávania, k analýze jej súčasného stavu, identifikácii všetkých silných a slabých stránok, všetkých príležitostí a prekážok, ktoré budú ovplyvňovať implementáciu ŠkVP a zároveň musí vypracovať aj návrhy na odstránenie identifikovaných závažných nedostatkov. Všetky tieto informácie majú svoje opodstatnenie, pretože iba tak sa dá určiť a posúdiť, či sa vzdelávanie podľa projektu školského programu môže zaviesť na školu ako efektívny nástroj zvýšenia kvality vzdelávania a celého vzdelávacieho prostredia.

ŠkVP sa spracuje pre každú formu vzdelávania (denná, externá) a to buď ako samostatný školský program alebo v rámci jedného školského vzdelávacieho programu budú štruktúrované aj iné formy vzdelávania v danom študijnom odbore.

Školský vzdelávací program sa môže vypracovať ako štandardný na základe určených vyučovacích predmetov a jeho učebných osnov alebo ako modulový. Je v kompetencii školy zvoliť, ktorý spôsob spracovania školských programov je pre ňu najvýhodnejší. Použitie modulovej štruktúry školských vzdelávacích programov je vhodné najmä vtedy pokiaľ škola chce ponúknuť individuálne vzdelávacie cesty žiakom, ponúknuť rôzne formy a možnosti vzdelávania v kontexte celoživotného vzdelávania.

Škola bude vypracovávať ŠkVP:

- a) v súlade s príslušným ŠVP a platnou legislatívou,
- b) komplexne, tzn. vymedzí všetky požadované kompetencie absolventa v danom študijnom odbore, vzdelávacie výstupy (výkonové štandardy) a obsah vzdelávania, didaktické postupy uplatňované pri realizácii vzdelávacieho procesu, personálne, materiálne a organizačné podmienky nevyhnutné k dosiahnutiu stanovených cieľov vzdelávania vrátane spolupráce so sociálnymi partnermi pri realizácii programu v dennej forme vzdelávania, ktorí budú v plnej miere podporovať autonómiu a rozhodovacie privilégia škôl,
- c) pre celé obdobie vzdelávania (ISCED 4A študijné odbory dennej formy vzdelávania – dva roky), ako aj všetky ďalšie formy vzdelávania a odborného zamerania,
- d) tak, aby bol prehľadný a poskytoval všetky potrebné informácie o vzdelávaní v danom odbore štúdia a aby umožňoval posúdiť súlad so ŠVP,

- e) tak, aby vytváral podmienky pre uznanie odborných kvalifikácií v danom povolání a tým aj uplatniteľnosť absolventov na trhu práce s dôrazom na daný región školy, ale aj na osobnostný rozvoj absolventov a ich pripravenosť celoživotne sa vzdelávať,
- f) tak, aby vytváral podmienky aj pre vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, alebo dospelých ľudí.

13.2 Štruktúra školského vzdelávacieho programu

Štruktúra ŠkVP sa odvodzuje zo ŠVP. ŠkVP musí vytvárať priestor pre uplatňovanie takých štýlov práce, ktoré pozitívne ovplyvňujú učenie žiakov, ich vzdelávacie výsledky, sociálne prostredie triedy a celej školy.

ŠkVP je výsledkom spoločnej práce učiteľov a vedenia školy. Účasť každého pedagogického zamestnanca na tvorbe ŠkVP má byť súčasťou jeho pracovných povinností.

Štruktúra ŠkVP obsahuje tieto časti:

- Úvodné identifikačné údaje (názov vzdelávacieho programu, kód a názov odboru štúdia, stupeň vzdelania, názov a adresa školy, vyučovací jazyk)
- Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania
- Vlastné zameranie školy (veľkosť a vybavenie školy, charakteristika pedagogického zboru, kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov, vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy, dlhodobé projekty a medzinárodná spolupráca, spolupráca s rodičmi, sociálnymi partnermi a inými subjektmi)
- Profil absolventa (charakteristika a kompetencie absolventa)
- Charakteristika školského vzdelávacieho programu (dĺžka štúdia, forma vzdelávania, spôsoby a podmienky ukončovania štúdia, doklad o získanom vzdelaní)
- Učebný plán
- Učebné osnovy/moduly pre všetky predmety
- Učebné zdroje (učebnice, didaktická technika, materiálne zdroje)
- Podmienky na realizáciu vzdelávacieho programu (personálne zabezpečenie, materiálno-technické a priestorové podmienky, podmienky zabezpečenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri štúdiu)
- Základné podmienky vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami
- Systém kontroly a hodnotenia žiakov

14 ZÁZNAMY O PLATNOSTI A REVIDOVANÍ ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Skupina študijných odborov: 42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I
45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II

Platnosť ŠVP Dátum	Revidovanie ŠVP Dátum	Záznam o inovácii, zmenách, úpravách ap.